

N.V.S.H. AFD. AMSTERDAM

Blaauburgwal 7-9

1015 AS AMSTERDAM

Telefoon 020 - 239359

- PERSFOCUS -

MEI 1985

In dit nummer :

Zedenwet valt door de mand	pag. 1
Kinderporno sleept na	pag. 24
De omgekeerde wereld	pag. 27
Verdachte kiest geld voor zijn eieren	pag. 28
Ijzeren vuist tegen misdaad	pag. 30
Popie Jopie bij de windmolens	pag. 31
Seksueel geweld	pag. 33
Slavenhandel	pag. 35
Aktueel	pag. 37
Achtergrond	pag. 39

Tr-Trouw NN-Nieuwsblad van het Noorden Tel-De Telegraaf
 HC-Haagsche Courant NRC-NRC Handelsblad Vk-De Volkskrant
 HVV-Het Vrije Volk AD-Algemeen Dagblad Dordt-De Dordtenaar
 NNC-Nieuwe Noordhollandse Courant DK-Dagblad Kennemerland
 Bh-Het Binnenhof GA-De Groene Amsterdammer VN-Vrij Nederland
 UN-Utrechts Nieuwsblad HP-Haagse Post Nw-Newsweek
 IHT-International Herald Tribune Hgv-Hoogeveense Courant

Verschijnt twaalf keer per jaar

Abonnementsprijs f 55,- per jaar; losse nummers f 6,50

Giro 5459646 Vereniging Martijn, Hoozeveen

Ouders eisen recht kinderen op geheime plaats te bezoeken

Woongroepen: politie kan ontucht toch nooit bewijzen

Tr 30

Van een ouder verslaggever
DEEN HAAG/ROTTERDAM - Uit de grote hoeveelheid video- en fotomateriaal dat door de Rotterdamse politie in beslag is genomen bij een inval in vier woongroepen, zal de beschuldiging van ontucht met kinderen nooit bewezen kunnen worden.

Dit verkerde de moeder van een van de zes kinderen, die vorige week vrijdag tegelijkertijd met de invallen door de politie van school werden gehaald, gisteren de president van de Haagse rechtbank. De kinderen, in de leeftijd van 4 tot 8 jaar, zijn dit weekeinde door de raad van de kinderbescherming ondergebracht in een kindertehuis. Op laat van het openbaar ministerie wordt die plaats geheim gehouden.

Bij de inval werden twee leden van de woongroepen - communes van de Communistische Arbeidersbeweging Nederland (KCN) - gearresteerd op verdenking van ontucht met kinderen en het aanzien daarvan. Het voorrest van de twee, de leider van de woongroepen en een vrouw, is gisteren door de recht-commissaris in Rotterdam met zes dagen verlengd. De familiekamer van de rechtbank zal volgens persofficier mr. Gerding beoordelen of de maatregel de kinderen uit de commune te halen en onder toezicht van de kinderbescherming te plaatsen, rechtmatig was.

Foto's en films

Voor de Haagse rechtbank eisten zes leden van de woongroepen gisteren in kort geding het recht hun kinderen dagelijks te bezoeken, zolang zij niet aan hen teruggegeven zijn.

Landadvocaat mr. Daalder protesteerde echter tegen openbaarmaking van de verblijfsplaats van de kinderen. Hij liet weten dat uit de verklaringen van de kinderen kan worden opgemerkt dat in de woongroepen met regelmatig ontucht werd gepleegd tussen volwassenen en kinderen. Bovendien zouden de kinderen onderling seksuele contacten hebben hadden en foto's en films hebben gezien met beelden van seksuele handelingen.

Vijf van de zes eisers in het kort geding waren volgens de landadvocaat nog potentiële verdachten van het plegen van ontucht. Hij schiet het gevaar groot dat de kinderen zouden worden blootgesteld aan verklaringen in te trekken.

Binnen twee weken zal er volgens hem uitspraak zijn over het lot van de kinderen. In die termijn zou de rechter kunnen beslissen over het verzoek van de officier van justitie tot onderzochtelling van de kinderbescherming.

Twee leden commune langer in arrest

AN 30

Van een redactie binnenland
ROTTERDAM - Het voorrest van twee communisten van de Communistische Eenheidsbeweging Nederland (KCN) is niet teruggegeven. Dit heeft de rechtbank in Rotterdam gisteren vastgesteld. De twee, een man en een vrouw, waren eerdere vorige week gearresteerd op verdenking van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige kinderen. De twee communisten ontkenen dit overigens met klem.

Justitie heeft overigens nog geen kans gezien al het in beslag genomen filmmateriaal te bekijken. Tot nu toe zijn er geen bevindingen aangetroffen, die de verklaringen van de kinderen bevestigen, gaf mr. Daalder na afloop van de zitting toe.

Geveeren

"Voor ons is actualiteit een manier om gevoelen van liefde uit te drukken. We vertellen de kinderen hoe we van elkaar houden en waarom. We praten op hun niveau. We willen niet dat de kinderen het gevoel hebben dat we iets geheimzinnigs is. In aanwezigheid van kinderen is nooit geresen." aldus de moeder op de rechtzitting emotievol. Er was, betoogde zij, geen sprake van seksuele manipulatie. "De kinderen is op basis van geruchten en roddels de vrijheid ontnomen. Het is een grut schandaal."

Volgens de leden van de woongroepen is de politie getipt door uitgeverij leden en politieke vrienden van de leider van de KCN. Die zouden ook verantwoordelijk zijn voor slechte publiciteit over de woongroepen.

De KCN was onder meer actief bij de Rotterdamse havenstaking van 1978. De leden van de groep zouden zich echter al jaren

geleiden uit de politiek hebben teruggetrokken en zich meer hebben gericht op de opbouw van hun woongemeenschappen. In de communes leven, naast de zes kinderen, vijftientwintig volwassenen.

Mishandeld

De advocaat van de ouders, mr. Groen, overtuigde de president een aantal verklaringen van de huistaar van de kinderen, de kindertehuis, de onderzochters en het hoofd van de school en andere bevestigden. Uit al deze stukken komt volgens de advocaat naar voren dat er geen enkele aanwijzing is dat de kinderen ooit geestelijk of lichamelijk zijn mishandeld of verwaarloosd.

Bovendien kan hij melden dat de speciale vertoerwaarsa, die in het arrondissement Rotterdam functioneert met betrekking tot kinderen die slachtoffer zijn van enig delict, Dr. W. de Jong, zijn medewerking aan deze zaak heeft opgezegd. Hij is het niet eens met het optreden van de officier.

President mr. Robbers ging niet in op het verzoek van de eisers direct vonnis te vellen. Hij wist uitspraak op morgenmiddag.

Twoe arrestaties op verdenking ontucht

Commune-ouders eisen Commune-ouders eisen

Ex-lid KCN: 'Er hing vaak bedreigde sfeer'

ROTTERDAM - Vier onderparen van een Rotterdamse commune proberen vandaag via een kort geding hun kinderen terug te krijgen. De zes kinderen zijn vrijdagochtend door de politie van school gehaald en voorlopig in een Rotterdams kindertehuis ondergebracht.

Twee van de ouders zijn gearresteerd op verdenking van het plegen van ontucht met kinderen. Die zijn tussen de 4 en 8 jaar. De arrestatie volgde vrijdag na een inval in een pand aan de Schiedersloekelaan, waaraan vijftientwintig rechereurs van de Rotterdamse jeugd- en zedenpolitie hebben meegedaan.

De inval had plaats na een aantal getuigenverklaringen. Daarvoor was bij de justitie het vermoeden gerezen dat er kinderen in het wooncollectief slachtoffer waren geworden van seksuele spelletjes.

Officier van Justitie mr. Gerding zei gisteren: "Dat vermoeden is na de verhalen in het afgelopen weekeinde en aan de hand van de in beslag genomen goederen altemaar sterker geworden".

Douches

Volgens Gerding hebben de twee ouders, een man en een vrouw, strafbare en voor de kinderen schadelijke handelingen gepleegd. "Het gaat daarbij om meer dan samen onder de douche staan", zo verduidelijkt hij.

Het kindercollectief aan de Schiedersloekelaan is een van de vier communes in Rotterdam die zijn overgeleverd aan wat ooit de marxistisch-leninistische beweging KCN (Communistische Eenheidsbeweging Nederland) was.

De KCN was indertijd een afdeling van de Communistische Partij Nederland, die vooral

tijdens een langdurig en niet door de vakbonden gesteunde havenstaking in 1970 van zich liet spreken. Wat er nu van over is bekend zijn nauwelijks nagelaten, maar hangt volgens de leden van de KCN een sterke anti-burgerlijke levensfilosofie aan.

Het collectief is indertijd aanvankelijk opgezet als opvangsruimte voor kinderen wier ouders druk waren met het realiseren van een nieuwe maatschappij. Na verloop van tijd besloten de ouders alle kinderen in één huis onder te brengen en hij toerbeurt de verzorging te gaan doen.

AN 29-4

Volgens Joop Overseem, een van de bewoners die al twaalf jaar meedraait in het collectief, zijn de politieke denkbeelden al meer dan vijf jaar geleden verlaten. "We hebben ons toen teruggetrokken uit het politieke leven en we zijn ons gaan concentreren op het van de grond tillen van woongroepen. Onderlinge openheid tussen ouders en kinderen staat daarin centraal". Hij ontken dat er ontucht met de kinderen wordt gepleegd. "Als ouders aan het vrijen zijn en een van de kinderen komt onverwacht binnen, dan wordt er gepest", al-

Woongroep ziet na week kinderen

● Een van de moeders met een woordvoerder van een andere, maar soortgelijke commune, in de Haagse rechtbank. (Foto: Anefo)

Van onze correspondent

ROTTERDAM — Zes van de acht ouders van de Rotterdamse woongroep aan de Schiebroekse laan zien vanmiddag voor het eerst na een week hun zes kinderen terug. Een kort geding dat was aangespannen, en bedoeld om een bezettingsregeling af te dwingen, is in hun voordeel beslist.

Vandaag werden opnieuw twee ouders door de politie verhoord over het mogelijk plegen van ontucht met kinderen. Twee moeders zijn gisteren aangehouden, enkele uren ondervraagd en daarna weer vrijgelaten. Vanaf afgelopen vrijdag, toen de politie een inval deed in het huis van de woongemeenschap, zitten nog wel een man en een vrouw vast.

Een van de vaders zei gisteravond: "Ik voel me als een vervolgd jood behandeld." De woongroep heeft de kwestie inmiddels doorgeleid naar de politieke partijen in Den Haag, die er vandaag Kamervragen over zouden stellen.

Ook de twee moeders die gisteren enkele uren zijn ondervraagd, houden vol geen ontucht met kinderen te hebben gepleegd.

'ONTUCHT MET KINDEREN'

Opnieuw ouders woongroep opgepakt

Rotterdam — De politie heeft gisteren opnieuw twee leden van de woongroep aan de Schiebroekse laan in Rotterdam gearresteerd, omdat zij van ontucht worden verdacht. Na enkele uren werden zij weer vrijgelaten. Het gaat om twee moeders.

Vandaag zijn nog twee andere moeders uit de woongroep verhoord. Zij meldden zich op verzoek bij de kinderplicht en zijn inmiddels weer op vrije voeten. Afgelopen vrijdag viel de politie de woning binnen en arresteerde twee leden, die nog vastzitten. Justitie verdenkt nu zes van de acht volwassenen in de woongroep van ontucht. De zes kinderen tussen de vier en acht jaar werden van school gehaald en zijn voorlopig in een kindertehuis geplaatst.

door
Dirk
Molenaar

Bezoek

De ouders, die op vrije voeten zijn, mochten vanmiddag hun kinderen voor het eerst bezoeken. In een kort geding bepaalde de rechter, dat niet justitie, maar de raad voor de kindbescherming daarmee mag beslissen. De raad gaf na deze uitdrukking direct toestemming voor het bezoek van vanmiddag. De kinderteam van de Rotterdamse rechtbank zal 10 mei bekijken of zij uit de ouderlijke macht worden ontheven of dat de kinderen naar huis mogen.

De bewoners van de woongemeenschap vinden de omgang met hun kinderen heel gewoon. Daarover meer op pagina 3

VERVOLG VAN VORPAGINA

Rotterdam — Uit de verhoren van gearresteerde leden van een Rotterdamse woongroep wordt duidelijk, dat justitie grote moeite heeft met de seksuele normen, die binnen de leefgemeente ten aanzien van kinderen bestaan. De woongroep verwacht dat een eventuele rechtzaak vooral zal gaan over de grenzen, die zijn toegestaan en over de vraag in hoeverre de overheid zich daarmee mag bemoeien. Riet Beica, één van de vrouwen die gisteren is verhoord, wordt ervan beschuldigd dat zij tweemaal over het geslachtsoord van haar zeventienjarige zoon heeft geschreven en dat het jongste eenmaal aan haar vagina heeft mogen voe-

len. „Onze vriendschappelijke band sluit een dergelijke vorme intimité niet uit“, luidt haar simpele verklaring. De beschuldiging dat zij met haar ex-man in aanwezigheid van de kinderen seksuele handelingen had verricht, ontkent zij.

De andere ondervraagde moeder, Puck van der Zand, geeft toe een enkele keer te hebben toegestaan, dat haar zoon bij haar borsten vastpakte en dat zij bij het afdrogen hem op diens geslachtsdeel heeft gekust. „Maar als ik zijn licha-

ten twee kinderen te hebben laten zien hoe mannen en vrouwen tijdens het vrijen met elkaar geslachtsgemeenschap omgaan. De kinderen mochten die ook even aankijken.

„Korte tijd later verloren ze hun belangstelling. Maria en ik waren blij, dat we op dat moment met onze kinderen hadden kunnen praten. Het hoefde niet had op 'houden vast' en 'lief vinden' gelezen, hoe gingen tussen mensen zijn. Het was niet om lustgevoelen bij Maria of mij te stimuleren.“ Maria: „De kinderen moesten ook de lichamen van hun ouders als natuurlijk kunnen ervaren in plaats van als iets anders. Justitie vat de activiteiten op als ontucht. Het zijn handelingen, waar de kinderen gerechtigd nog niet aan toe zijn“, stelt officier van justitie

Opnieuw twee ouders uit woongroep van ontucht met kinderen verdacht

Tel 2 door Theo Jongedijk

ROTTERDAM, donderdag

Vandaag zullen twee ouders van een Rotterdamse woongroep, waartegen verdenking bestaat van ontucht met kinderen, zich vrijwillig voor verhoor bij de politie melden.

Twee jonge moeders die gistermiddag werden gearresteerd, zijn later op de dag weer vrijgelaten nadat ze een aantal verklaringen hadden ondertekend. Deze waren tot stand gekomen op basis van verhoren van de zes vorige week aan het ouderlijk gezag van de woongroep onttrokken kinderen.

Zij hebben de ouders beschuldigd van intieme handelingen, zoals het strelen van de borsten en de geslachtsdelen. De betrokken kinderen zijn tussen de 4 en 9 jaar oud.

De vorige week vrijdag al aangehouden twee ouders uit de woongroep zitten nog altijd vast.

De vice-president van de Haagse rechtbank, mr. F. Robbers, bepaalde gistermiddag in uitspraak in kort geding, dat de woongroep ouders het recht hebben hun kinderen te bezoeken. Hij noemde dit een zaak van de Raad van de Kinderbescherming en de ouders zelf.

Volgens justitie worden in totaal zes ouders verdacht van ontuchtige handelingen. Op 10 mei vindt er voor de familielink van het paleis van Justitie in Den Haag de procedure plaats waarin wordt bepaald of deze ouders uit de ouderlijke macht zullen worden onttrokken.

Officier voorbarig met aankondiging ouders van woongroep te gepaard

MRC 2

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 2 mei — De Rotterdamse officier van justitie mr. R.A.F. Gerdling is het gerechtelijke vooronderzoek nog niet zo ver dat verdachten nu al kunnen worden gedagvaard.

De twee moeders uit de woongroep, die gisterochtend werden aangehouden, zijn gistermiddag weer vrijgelaten. Tegelijkertijd bepaalde de Haagse rechtbankpresident mr. F. Robbers in het kort geding dat de ouders tegen de staat luidde aangespannen, dat het openbaar ministerie hen niet langer mag verbieden hun kinderen te bezoeken.

Justitie had eerder ook de raad voor de kindbescherming ver-

boden de ouders naar hun kinderen te laten toegaan. De kinderen waren vorige week vrijdag van school gehaald en ondergebracht in kindertehuizen De Koperwuis in Hoek van Holland. Vanmiddag konden de kinderen hun ouders weer zien.

Vanochtend zijn ook de laatste twee van de zes verdachte ouders door de jeugd- en jeugdrechtverhoord. Zij moesten zich melden op het politiebureau. Morgen zal de Raad voor de kindbescherming beginnen met een eigen onderzoek naar de gang van zaken in de woongroep. Ook zal de raadkamer van de rechtbank zijn mening buigen over de verlenging van het voorarrest van de nog vastzittende man en vrouw.

De twee moeders, die gisteren werden gearresteerd, hebben de beschuldigingen van ontucht als valsheids- van te hand genomen. Beiden vernemen van rechercheurs tijdens het verhoor dat zij

de geslachtsdelen van hun kinderen in de woongroep hebben gestreeld of gekust en dat de kinderen dat ook bij hun zoudens hebben gedaan. Een van de moeders is naar haar zeggen teleurgesteld dat een van haar kinderen haar borsten had gestreeld. Volgens de moeder echter betrof het een volstrekt onschuldige gebaar, „een voorbeeld van een kindelijke manier van liefkozen van een moeder“, die overal voorkomt.

De vrouwen bekleden het optreden van de politie, waardoor zij zich aangepast voelden in hun privacy. Zo is onder meer een maand lang de televisie van hun woongroep afgezet. Verzoeken van de politie om te komen kijken naar de woongroep, werden afgeleid. „Achteraf kun je daar wel speciale arrestatiemethoden zien, dat met koevoeten en bijlen binnenredt. „Achteraf kun je daar wel speciale arrestatiemethoden zien, dat met koevoeten en bijlen binnenredt. „Achteraf kun je daar wel speciale arrestatiemethoden zien, dat met koevoeten en bijlen binnenredt.“

Justitie aanvaardt speciale normen van woongroep niet

HC 2

mr. R.A.F. Gerding. De beschuldigingen zijn gebaseerd op de verklaringen van de kinderen, die de afgelopen dagen zijn verhoord.

Tips

Twee maanden geleden is de politie naar aanleiding van binnengekomen tips met het onderzoek begonnen. Nu blijkt dat daarvoor een maand lang de telefoon van de leefgroep is afgesloten.

Bij de inval, afgelopen vrijdag, zijn veel videocamers, muziekapparaten, persoonlijke papieren en ook een dagboek in beslag genomen. Van een advocaat uit de gemeenschap werd een dossier meegenomen. Op de videocassettes stonden opnamen van een verjaardagstoel en van het behalen van een zwendiploma een goed poms, zoals het verdoen was.

De woongemeenschap, die bestaat uit een advocaat, een oeront economie, een dorpsjournalist, een leraar Nederlands, een wetenschappelijk medewerker, een sociologe en een kleuterleidster, vermoedt dat iemand allerlei roddels over hen in de wereld heeft. Als voorbeeld wordt de afgeleiding van een uitzending van het IKON programma Leden en Leden genoemd, waarvan de leefgroep medewerker was. "Vlak voor de uitzending bleef de iemand anoniem naar de IKON en beschuldigde ons van ontucht met minderjarigen. Er was geen tijd om die roddels te onderzoeken en de IKON besloot de uitzending af te gelasten. Later waarschuwde de IKON ons, dat er iemand heel erg roddels aan het verspreiden was". Veel leden van de vijf jaar oude woongroep waren vroeger actief in de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland (KEN), een partij die vier jaar geleden is opgeheven. Geen van hen is momenteel nog politiek actief. Ouders van vrienden, onderwijzers van de kinderen, de

huisarts en kennissen hebben het inmiddels voor de beschuldigde ouders opgenomen. Zij roemen de sfeer in de leefgroep en ervaren de kinderen als evenwichtig.

MOEDERS BRENGEN OFFICIER IN VERLEGENHEID

Justitie verdenkt woongroep

sechts van vrije voorlichting

Van onze verslaggever

ROTTERDAM — Twee moeders uit een Rotterdamse woongroep hebben woensdagavond de officier van justitie in Rotterdam in verlegenheid gebracht. De vrouwen werden woensdag gearresteerd op verdenking van ontucht met zes minderjarige kinderen, maar ze werden — tegenstelling tot twee eerder aangehouden huisgenoten — later weer vrijgelaten. Ze hebben na hun vrijlating tot in detail de verdenkingen weergegeven die zij tijdens het verhoor bij de politie kregen voorgelegd. De verdenking van "ontucht" is voornamelijk gebaseerd op vrijmoedige seks-

suele voorlichting en in geen enkel geval op misbruik van de kinderen.

Officier van justitie mr. R. Gerding reageerde op de melding van de groep. "Dit is uiterst vervelend, maar ik heb geen zin in commentaar. Lief van het punt dat we terughoorden moeten zijn kan ik niet via de krant gaan discussiëren over een gerechtelijk vooronderzoek."

Gerding verdedigde zich alleen met de mededeling dat er tegen de twee verdachten die nog werden vastgehouden van een vrije vrijdag zal vragen om verlening van het voorarrest "ernstige bewaren" bestaan. Maar als woordvoerder van het Rotterdamse parket vind hij het ongelukkig dat zijn collega's en onderzoekers mr. R. van der Horst al eerder verklaard dat het onderzoek zeker tot een rechtszaak zal leiden. "Dit is prestatie", aldus Gerding.

Justitie heeft er vrede mee dat de ouders uit de ontreunde woongroep hun kinderen mogen bezoeken. Vicepresident mr. F. Robbers van de Haagse rechtbank maakte woensdagmiddag een eind aan het bezoekverbod van justitie. De zes kinderen werden vorige week vrijdag van school gehaald door de politie en op laat van de officier overgebracht naar een kindertehuis.

Aanvechtbaar

De woongroep vond dat een aanvechtbare beslissing, zodat ook ouders getroffen werden die in eerste instantie niet werden verdacht. Inmiddels blijkt dat justitie alle zes volwassenen uit de groep verdenkt, maar er worden geen invullen meer gedaan of arrestaties "aan huis" verricht.

De twee volwassenen die nog niet zijn verhoord, hebben woensdag te verstaan gekregen dat ze zich vandaag op het bureau moeten melden. Gerding bevestigde dat dit het oogpunt van de verdachten is uit te leggen als een verachting van het optreden. "Maar formeel is het natuurlijk niet uitgesloten dat ze op het bureau zouden kunnen worden gearresteerd."

De woongroep heeft intussen zekerheid dat alle beschuldigingen zijn gebaseerd op verklaringen van de kinderen en dat justitie geen enkel concreet bewijs heeft gekregen van de onbekenden die de naam ruim twee maanden geleden hebben aangekondigd. Een van de "aangeverers" volgens de woongroep een bekende, maar de leden van de groep willen zijn of haar naam niet noemen.

"Het is wel duidelijk dat de politie de kinderen nog suggestieve vragen heeft gesteld", zegt de mr. M. Beko, een van de woensdagse vrijgelaten moeders. De haar woongroepregente D. van der Land vindt de verdenkingen van justitie absurd. Zij zegt dat haar onder meer ten laste is gezegd dat een van de kinderen ook eens met haar borsten heeft gespeeld. Dat overkomt volgens de vrouwen elke moeder.

De woongroep bestrijdt dat zich ooit situaties hebben voorgedaan waarin de volwassenen — en zeker niet uit lust — kinderen zouden hebben gecombineerd met sex. Het staat ook vrijwel vast dat voor justitie de enig bruikbare beschuldiging ligt in de verklaring van Kees de Boer, die hij in het huis van bewoners heeft gepubliceerd. Hij meldt daarna een voorval tijdens een vakantie in Frankrijk in 1983, waarbij twee kinderen hem en zijn partner betrapten bij het vrijen en daarop hevel kort maar wel duidelijk uitleg kregen van het gebeuren. De Boer vindt dat dit geen taboe mag zijn.

Volgende week woensdag moet hij met enkele huisgenoten verschijnen voor de familiekamer van de Rotterdamse rechtbank. Daar zal worden beslist over de eis van de officier van justitie dat ze zo ontzet worden uit de ouderlijke macht. De woongroep stelt daar tegenover dat de zes kinderen mogen terugkeren naar hun huis. Volgens de groep zijn de kinderen slecht behandeld door de politie.

door HANS MAAS

— Zo Jantje, hoe oud ben je nu?
— Zes jaar, meneer.
— Wiet je waarom ik hier ben?
— Nee meneer.
— Je papa en je mama zijn stouf geweest.
— Wieke papa en mama?
— Zie je nu wel, dat bedoel ik. Ik heb een heel mooi pa's en mama's hoes?
— Bij ons thuis wonen Jap en Jantje.
— Ja Jantje, ik weet er wel.
— Bij ons thuis wonen. Ik weet alles wat er bij jullie thuis gebeurt. Vorige week hebben jullie nog 'n feest gehad?
— Ja meneer, Jap was jarig.
— En mocht je toen lang opblijven?
— Ja, ik mocht lekker met de gristen naar bed. Omdat ik zes jaar ben. En we gingen videocassetten kijken. En...
— Video Jantje? Ze je video?
— Ja meneer.
— Zie je nu wel. En wat stond daar op Jantje?
— Nee, gewoon van een leuk en een lipje.
— Wat nog meer?
— Nou, dat kleine antilope was weggevoerd en...
— Bij wie was die weggevoerd Jantje? Bij zijn papa en zijn mama?
— Nee hoor, bij de kuddes.
— En toen?
— Nou toen kwamen die twee leeuwen en...
— Nee, ik bedoel, waren er nog meer videocassetten?
— Wat deden ze Alrodine.
— Wat deden die?
— Nou, die houden hebbelen veel van mekaar en...
— Zie je nu wel, dat bedoel ik. Wat deden ze precies?
— Ze waren verdaasd.
— Hoezo? Wonen ze dan niet bij jullie?
— Die is gek.
— Waar is hij?
— Hij zit prinsjes en ze moesten...
— Verlet 'n Jantje, is er geen

video'tje waar je zelf op staat?
— Ja Jantje, maar dat zeg ik niet.
— Waarom niet.
— Daarom niet.
— Doe je soms een spelletje in dit flesje?
— Nee, ik sta gewoon in mijn grachten met de anderen...
— Nou?
— Hoe je je tong verloor?
— ...
— Wil je een dropje? Nee?
— Heb je liever pepermunt?
— Verlet maar joh. Tegen mij kan je het gerust zeggen.
— Ik wil naar huis.
— Eerst zeg maar je er op dat video'tje staat.
— Mag ik dan naar huis?
— Dat kan nu niet Jantje. Er is niemand thuis in de Scheepbroeklaan.
— Ik wil naar huis.
— Hou nou op Jantje. Er zijn in dit huis heel veel mensen. Die weten precies wat kinderen nodig hebben. Die hebben daarvoor geleerd.
— Ik wil naar huis.
— We staan er nog meer op dat video'tje? Als jij het niet zegt dan is het straks wel aan je buze.
— Die staat er lekker toch niet op.
— Mocht ik boos worden?
— Het is gewoon een hele stoupe hoes. Ze staan me niet te spullen in de tuin en toen moest ik hullen. Mag ik nu naar huis?
— Kom Jantje, ik zal het eens anders vragen, iets rechtstreeks. Wiet jij waar de kindertjes vandaan komen?
— Nou ja, die is gek. Wie weet dat nou niet? Dan gaat gewoon de piemous in de kuit.
— Heb jij dat wel 'n gezien Jantje?
— Ja hoor en toen Tasia net uit de buik van Lemie was had ze hebbelen grote tieten. En toen mocht ik ook een slokje, maar het was iets lekker.
— Hoezo? Wonen ze dan niet bij jullie?
— Die is gek.
— Waar is hij?
— Hij zit prinsjes en ze moesten...
— Verlet 'n Jantje, is er geen

Ouders mogen slaan, maar niet te hard

Wanneer het de opvoeding ten goede komt, mogen ouders hun

kinderen slaan. "Als tuchtrechtelijke maatregel kan een klap heel nuttig zijn", vindt de Utrechtse politierechter mr. Th. J. Clarenveek.

Maar het blijft uitsluitend. Te veel klappen of te hard mag weer niet. Dat bleek donderdag toen de rechter een zaak behandelde van een man die zijn zoonje een paar ferme tikken had verkocht.

"Het is wel duidelijk dat de politie de kinderen nog suggestieve vragen heeft gesteld", zegt de mr. M. Beko, een van de woensdagse vrijgelaten moeders. De haar woongroepregente D. van der Land vindt de verdenkingen van justitie absurd. Zij zegt dat haar onder meer ten laste is gezegd dat een van de kinderen ook eens met haar borsten heeft gespeeld. Dat overkomt volgens de vrouwen elke moeder.

Tegenover de rechter ontkende de verdachte dat hij verantwoordelijk was voor dat letsel. Dat zouden vrienden van de jongen hebben gedaan, want daar vocht hij wel eens mee. Ze pa.

Wel gaf hij toe dat hij ontrouw op zijn zoon was geweest. Vooral vanwege zijn weigering om boodschappen te doen. De rechter achtte niettemin bevindingen dat de klappen van vader afkomstig waren. Volgens mr. Clarenveek was hij daarvoor 'te ver' gegaan.

Het vonnis viel mee. Omdat vader en zoon, naar het scheen, weer naar elkaar toe waren gekomen, kreeg de verdachte vijftien maanden geld boete voorwaardelijk. Dat hoeft hij nu te betalen als het vonnis niet eerst gebeurt. Als algemene opmerking voegde de rechter daar nog aan toe dat een klap goed, "wanneer verbale vermanningen bij het kind geen effect meer sorteren".

'Iedereen voelt zich hier voor elkaar verantwoordelijk'

HVV 2

ROTTERDAM — Een oranje teddybeer met nog maar één kraallog staat in de hoek van de bank in de kinderkamer; een sousterrain aan de Schiebroekselaan in Rotterdam-Noord, dat dienst doet als één van de talrijke vertrekken van de daar gevestigde woongemeenschap. Er hangen gordijnen in kleurige motieven voor de ramen in deze statige en rustige woonstraat.

lijks steekspel tussen de woon-
gemeenschap en Justitie. Vier
meisjes en twee jongetjes:
Nanda (4), Lotte (6), Jaap (7),
Jeroen (8), Hanneke (8) en
Sietseke (8), die zondag haar
verjaardag vierde in het kin-

De actie van Justitie had
nog een doelwit: Een sympa-
tiserende woongroep aan de
Denegouwerlaan. Ook daar
oorceerde de politie de voor-
seur en vielen twintig agenten
de vertrekken binnen. Nie-
mand was gewond.

De woongroep aan de Schiedamschen dijk vormt één van de vier collectieven die is overgeleverd van wat vroeger in Rotterdam de politieke groepering 'EN was, de Kommunistische Arbeidsbeweging Nederland,'

log verlaten. Er zijn zelfs twee mensen bijgekomen. Wij bestrijden de beschuldigingen als zouden hier mensen worden onderdrukt, zoals sommigen beweren."

In 1980 hebben de vier echt-

Hoe geven jullie nu seksuele voorlichting aan jullie kinderen?

„Je moet van ons aannemen dat wij in de eerste plaats menschen zijn die streven naar

De Haagse rechtbank heeft overigens haar twijfel uitge-

Tijdens een persbijeenkomst ten huize van de woongemeenschap aan de Schiebroekse- laan, hebben de leden van het collectief de beschuldigingen die aan hun adres zijn geuit getracht te weerleggen.

ROTTERDAM — Het Openbaar Ministerie in Rotterdam heeft vorige week zes minderjarige kinderen uit een woongroep in Rotterdam gehaald, omdat het bevreesd was dat de leden van de woongroep na de arrestatie van twee van hen massaal zelfmoord zouden plegen. Dit zou de Rotterdamse officier hebben meegedeeld aan één van de leden van de woongroep, die in Rotterdam week op het politiebureau is vastgehouden.

Het betrokken lid, K. de Boer, vertelde dit gisteren na zijn vrijlating.

Justitie vreemde voor zelfmoord binnen commune

Van een onzer verslaggevers

ROTTERDAM — Het Openbaar Ministerie in Rotterdam heeft vorige week zes kinderen uit een woongroep gehaald omdat het bang was dat de leden na aanhouding van twee van hen massaal zelfmoord zouden plegen.

De officier van justitie heeft dit volgens het woongroepslid K. de Boer, die gisteren werd vrijgelaten, verteld. De justitie had daar een anonieme tip over gehad.

Van de woongroep zijn vier mensen aangehouden op verdenking van het plegen van ontucht met hun kinderen. Die kinderen werden naar de Kinderbescherming ondergebracht in tehuisen, maar mogen vandaag naar huis.

Gisteren werden de laatste twee leden van de woongroep vrijgelaten. Zij hebben de eutychische handelingen ontkend. Volgens de justitie werden de kinderen bedreigd „met lichamelijke en geestelijke ondergang“.

Op pagina 8: 'Politie zocht naar kinderporno'

'Justitie was bang voor massale zelfmoord'

NN 4

Justitie arresteerde vijf leden van de woongroep op verdenking van het plegen van ontucht met minderjarigen. Ze ontkenden dit met klem. De zes kinderen, in de leeftijd van vier tot acht jaar, werden via de Raad van de Kinderbescherming ondergebracht in te-

huisen omdat ze bedreigd zouden worden met „lichamelijke en geestelijke ondergang“.

De zes kinderen mogen vandaag weer naar huis. Volgens directie Brouwer van de Rotterdamse Raad voor de Kinderbescherming houdt het feit dat de kinderen terug naar hun ouders mogen, geen waarde toevoegen in over de aanklacht van het Openbaar Ministerie. Het onderzoek wordt voortgezet.

De kinderen blijven voorlopig onder gezag van de Raad voor de Kinderbescherming. De rechter zal volgende week beslissen of de ouders uit de ouderlijke macht worden gezet.

Ingrijpen justitie NRC 4

Als ontwikkelingspsycholoog ben ik bezig met een promotie-onderzoek naar de ontwikkeling van de verzorgingsachtergrond van jonge kinderen in niet-traditionele leef- en gezinssituaties, zoals woongroepen. Vanuit die situatie interview ik ouders en kinderen over hun leefsituatie, waaronder seksualiteit en de verschuiving in de liefdesverhouding tussen ouders en kinderen en de manier waarop daar uitdrukking aan gegeven wordt. In mijn onderzoek word ik steeds opnieuw geconfronteerd met de verschuiving in de opvattingen en normen in de relatie tussen leefde-situatie en de macht tussen ouders en kinderen.

Ik vraag mij af op grond waarvan de justitie bij een woongroep te Rotterdam haar ingreep in het leven van kinderen rechtvaardigt. Welke zedelijkheid beschermt de politie met dit geweld? Welke andere mogelijkheden? Is het onderzoek met voldoende zorgvuldigheid en respect voor de integriteit van ouders en jonge kinderen van 4-8 jaar in gang gezet? Ik vraag mij af of het handelen van ouders in deze woongroep wel afwijkt van wat zich afspeelt binnen veel gezinnen met een liberale seksuele instelling. Ik vraag mij af welke normen er ten aanzien van een verhouding tussen ouders en kinderen worden gehanteerd bij een zo'n geweldadig ingrijpen door de officier van Justitie. Ik vraag mij af over welke normen ten aanzien van seksualiteit en samenleven er een geweldadig gevecht gevoerd wordt over hoofden van zeer jonge kinderen.

Wat te denken bij voorbeeld van het feit dat jonge kinderen van 4-8 jaar van school worden gehaald en vijf of meer dagen geen enkel contact met hun ouders of andere vertrouwde personen mogen hebben? Welke schade bereikt dit kinderen?

Wat te denken van het gegeven dat zeer jonge kinderen ten overstaan van anonieme staatsambtenaren, zonder aanwezigheid van voor hen vertrouwde personen, aan een politievoorhoor worden blootgesteld en hun verklaringen over het gedrag van hun ouders moeten afleggen? De context van een justitieel verhoor waarin kinderen worden geplaatst, is door haar anonimiteit en machtsvertoon bedreigend en kan traumatische gevolgen hebben. Onder het mom van bescherming van kinderen mogen toch geen geweldadelijke handelingen en repressies worden toegestaan? Bovendien mag er onder het mom van zorg voor kinderen seksualiteit geweld van ouders tegenover kinderen schuilt. Waar liggen de grenzen van zorg van de ouders en waar liggen de grenzen van het Staatsingrijpen in het privéleven? De beangstigende vraag van deze delicate vragen is: uiterste zorgvuldigheid en respect niet opbrengen van Justitie als een offensief in een politiekast.

Des. Ruth de Kamer Utrecht

'Politie zocht naar kinderporno' 'Justitie was bang voor massale zelfmoord'

AD 4

vervolg van pagina 1

De twee woongroepleden die een week hebben vastgezien verlieten dat zij na hun arrestatie gerime tijd in onzekerheid zijn geboven over de ware aard van de verdieningen die tegen hen werden gekeerd. Er werd alleen gezegd dat het om een zedelijke zaak gaat. De politie zou bovendien hebben geweigerd van de eerste verhoor af een advocaat toe te laten.

Uit de omvang en de hevigheid van de media van politie en justitie menen de woongroepleden te kunnen opmaken dat werd gezocht naar kinderporno. Zo werd onder meer een groot aantal videobanden in beslag genomen. Op de banden stond echter niets betelende. Volgens de woongroepleden heeft de justitie zeer onzorgvuldig gehandeld, op basis

van anonieme telefoontjes.

Radio

De vrijgelaten leden van de woongroep zeggen dat de verklaringen van de kinderen deels niet belijdend zijn. Uit het deel dat ze wel zijn, hebben ze volgens hen niets uit te staan met de realiteit. Het nieuws over de aanhouding van hun ouders hebben de kinderen via de radio gehoord, hoewel de politie had beloofd hen volledig in de lichte te stellen.

De kinderen zeggen dat zij hebben geweigerd antwoord te geven op veel vragen. Een van de zes kinderen zegt: „Ik wist dat ik loog, maar ik wist niet wat ik anders moest zeggen.“

Het waren zulke gekke vragen.“

Leden Rotterdamse woongroep

Justitie was bang voor massale zelfmoord'

NN 4

ROTTERDAM (ANP) — Het Openbaar Ministerie in Rotterdam heeft vorige week zes minderjarige kinderen uit een woongroep in Rotterdam gehaald, omdat het bevreesd was dat de leden van de woongroep na de arrestatie van twee van hen massaal zelfmoord zouden plegen. Dit heeft de Rotterdamse officier meegedeeld aan één van de leden van de woongroep, die een week op het politiebureau is vastgehouden.

Het betrokken woongroepslid, K. de Boer, heeft dit gisteren na zijn vrijlating op een persconferentie in Rotterdam meegedeeld. Justitie had volgens hem een anonieme tip gehad waarin werd gesproken over het mogelijke zelfmoordgevaar. De Rotterdamse persofficier van Justitie was gisterenavond niet voor commentaar bereikbaar. De zes minderjarige kinderen mogen overmorgen vandaag weer naar huis, zo heeft de directeur van de Raad van de Kinderbescherming in Rotterdam meegedeeld.

Justitie had in de woongroep vier aanhoudingen laten verrichten op verdenking van het plegen van ontucht met minderjarigen en de kinderen via de Raad van de Kinderbescherming ondergebracht in tehuisen omdat ze bedreigd zouden worden met „lichamelijke en geestelijke ondergang“.

De Boer en zijn voormalige vrouw, van wie twee kinderen uit huis werden gehaald, hebben een week vastgezien. Zij verlieten gisteren dat zij na hun arrestatie gerime tijd in onzekerheid zijn geboven over de ware aard van de verdien-

Tehuis geeft ouders woongroep voorlopig kinderen terug

NRC 4

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 4 mei — De zes kinderen uit een Rotterdamse woongroep, die vorige week op verdenking van de plegen van ontucht met minderjarigen waren ondergebracht in een tehuis, worden vandaag opnieuw naar huis gehaald door hun ouders en naar huis genomen. De Raad voor de Kinderbescherming, waarvan de kinderen, in de leeftijd van vier tot acht jaar, voorlopig zijn

toevertrouwd, heeft hiervoor toestemming gegeven.

De directeur van de raad, D. Brouwer, zegt dat de beslissing geen waardeoordeel inhoudt over de politie-onderzoek, waarin de ouders worden verdacht van ontucht. De raad van de zaak op „een ernstige klacht“ en zal het tegen onderzoek met kinderen en ouders wel degelijk voortzetten. Op dit moment echter is de situatie dat te ernstig voor.

De kinderen blijven voorlopig onder gezag van de raad totdat de familiekamer van de rechtbank volgende week mogelijk anders besluit, als deze zich over de „voorzorgs toezicht“ buigt.

VK 4 P

Over de Rotterdamse zedenzaak wees de minister van Justitie op: „De kinderen zijn bij hun ouders vastgehouden en werden een week vastgehouden zonder te horen waarom. Dan moet er veel iets anders gebeurd zijn.“

De politie in Rotterdam heeft nu een tabel laten zien waarop horizontaal de gearresteerde ouders en verticaal de voorgehouden kinderen zijn opgenomen. Van de 38 hokjes zijn er 23 gevuld met opmerkingen als: „Pierje heeft zijn vader over zijn P gezeurd“.

Over zijn P? Zijn pink, zijn paraplu, zijn porpagaat? Nee. De Rotterdamse politie bedooft met P: zijn pik, pluisser, piepel of penis, al naar gelang de lezer.

Een maand lang heeft de politie de telefoon van deze P-houders afgeluisterd. De kinderen hebben „bekend“ dat er een video van de P is gemaakt, de ouders zeggen dat die video Sinterklaas betreft.

Alles lijkt over de P-houders. Behalve dit: „Eens ouder zegt: „Wij zijn geen politie-onderzoek, maar hoogopgeleiden van journalist tot socioloog. Wij zijn verantwoordelijke mensen.“

Als de strake uitspraak van de politie, blijft de vraag over: mag een loodgieter of een werkloze ouwer zijn P laten wijgen.

STOKER

„Het bezoekrecht is eerder deze week.

Vrijmoedige seksuele voorlichting heet dat. En volgens de Leidse seksuologe Gerda van Dijk kan dat voor kinderen heel verrijkend zijn. „Mits daarbij de belangen en belevingen van het kind centraal staan,” zegt ze. „De opvoeder moet zijn eigen verangens wel ondergeschikt maken uiteraard.”

Zijn twee kinderen zagen hem toen de liefde bedrijven met zijn vriendin, en Kees gaf daar teken en wist bij, en dat volgens Rita Kohn-tamm, oud-hoofdredactrice van Ouders en Nu en thans hoofdredactrice van het blad 'psychologie, in de huisselijke ring dagelijks gebeurt.

„Maar je kunt je afvragen... of zo iets zin heeft. Je leest kinderen ook iets voor uit filosofische werken. En volgens mij is het niet het zien van zo'n cultus et zo. Ze begrijpen het nog niet. Hun eigen seks speelt ook op een heel ander niveau af.”

De raad wil zelf een onderzoek instellen. Breuser verwacht dat hij volgende week vrijdag de rechtbank zal adviseren om de vraag over ontvoering van de volwassenen uit de ouderlijke macht — justitie heeft daarom gevraagd — pas te behandelen als het onderzoek is afgerond.

De woongroep was vrijdag bijzonder ingenomen met de beslissing en zegt volledig te willen meewerken aan het onderzoek. Volgens de vrijgelaten Kees de Boer — altijd gedoodverfd als leider

voor de rechter in kort geding afgedwongen. De zes kinderen zijn vorige week vrijdag op last van justitie uit school gehaald en naar een kindertehuis overgebracht. De twee ouders die toen zijn gearresteerd, worden vandaag voor-

len, wa
Dordt 4
edereen die le
mgaat is zo'n b

Weg met de
sualiteit, n
denken de
terdamse
over Huis

Sommige scholen
bieden zelfs over zo-
ge-
de knuffelkamers, waar
vaders, na de les seksuele
lichting, in Adamas-
met elkaar kunnen dol-
loze menige ouder aan-
ge om van "fysiek en
isch geweld" te spre-
ken. Het is ge-
geven.
hva kinder-
in te gaan
van hun kin-
len voelen.
Dat is
kingstocht
spanning
pem, is ve-
middelijk
daï?
"Hoe van
dat een kin-
op je schou-
eren emotie
verloren."

rouw Kohnstamm kan die klacht goed inden-
Er zijn volgens haar
de openhartig sek-
voorlichting niet aan-
„En dat blijft meest-
jaren later, dat is het
lge.”

hoever kun je gaai met
even van seksuele voor-
gang? Waar ligt de grens?
"Waar drang om de
toekomst kijken," vindt Ben
Kaderlid van de Neder-
landse Vereniging voor sek-
sualisering (NVSH).

aaniteit, daar gaat het
as hem om. „Stia je met
dokterij onder de dou-
trekt ze uit nieuwsgie-
d aan je piemel, nou
meent Fuss. „Zelfs al
je er een erectie van
dat iets heel natuur-

Volgens een woordvoerder van de woongroep — door justitie verdacht van ontucht met de kinderen — heeft de vrouw die de kinderen verhoort vorige week verneemd dat zij hen precies op de hoogte zou stellen van de gebeurtenissen. „Maar dat is niet gebeurd”, aldus de woordvoerder. „Je kunt je dus voorstellen welke tafereelen zich hebben afgespeeld tijdens het bezoek.”

ur ligt d
ker met zijn k
eetje vogelvrij?

de taboes op seks-
tent Ficus. En zo
eden van de Rot-
zoengroep er ook
redo is in antwoord
alle vragen die
en hebben en ook
op het verlangen
oest naar zelf wil-

gelijke ontdek-
ke gevoels van
n erotisch oproe-
pens Füss onver-
baar wat geeft

gebeurt het niet
d'rop zoek en
kruipst. Dat is
waarin erotiek
Moet je die op-
ticht geweld van
je toch zeker? Als
seiling krijg, hoef
toch niet weg te
ers die op zulke
bereikbaar zijn,
deren juist het

jonge moeders
Fuss (39). „Die
n kind net zo
het weer he-
le is. Dat is alle-
natuurlijk. Maar
tegeving die ge-
op het cliché-
ouderwetse mo-
daar moeilijk

de moeders van
nise woongroep
haar zeggen, er-
digd dat een van
en haar borsten
id. „Nou jaah,”
Schillemans-Pot-
dan het voerval v
kinderen die K
betrapten. „Allee
maakt de officier
niet zoveel ophel.”
Fuss: „Ik ken v
ne getinnen, ma

ZELFDODING BIJ J
p mogen n

Brouwer vindt dat de oorspronkelijke situatie moet worden hersteld, zodat er een onderzoek kan worden ingesteld. In de huidige situatie is er volgens hem geen behoorlijk gesprek mogelijk. „We moeten terug naar af“, vindt hij. „Met het weghalen van de kinderen is een bijzonder rare situatie ontstaan“, aldus Brouwer.

De twee trijtelaten ouders verklaren vrijdag dat de officier van justitie de kinderen vorige week van school heeft laten ophalen, omdat hij bang was voor collectieve zelfdoding van de groep bij de komst van de politie. Hagen: «De officier heeft tegen mij gezegd dat hij anders het huis zou laten ontploffen».

In de visie van de woongroep zijn dit soort ideeën kenmerkend voor de roddels die over de groep worden verspreid. Zowel De Boer als Hagen vinden het absurd dat dergelijke gedachten ook voortvloeit bij justitie. Het verklaart wellicht waarom de politie vrijdagochtend de woongroep twee weken vrijd, tot ruim twintig voltiemen van de woongroepen - en zijn er vier - binnenvoelen en op het huis aan

***SEKSUOLOGEGE VAN DIJK:** „Vrijmoedige seksuele verlichting kan voor kinderen heel verrijkt zijn.”

Pias hier
 want al-
 er lust, is
 die lek-
 omgaat, is
 j. Ouders,
 de Rotter-
 p, hebben
 recht om
 te voeren
 deren op te

• **RITA KOHNSTADT**
"Je moet 'je wel af-
gen of een kind open-
tije seksuele voor-
ting aankan."

damse woongroep is
meest kuise die ik daar
ben tegenkomen."

NAVAL POLITIE aar huis

Volgens Hagen heeft de politie de kinderen uitgehoord op een suggestieve manier. „Uit sommige beschuldigingen berkende ik dingen die de kinderen gezegd hadden, maar die volkomen door elkaar waren gehaald.“ Met de politie was er volgens haar en De Boer vrijwel geen normaal gesprek mogelijk en zij verwijten politie en justitie dat die met geweld zo lang mogelijk hebben geprobeerd hun advocaat weg te houden bij

De ouders staan op het standpunt dat de manier waarop zij met hun kinderen omgaan voor sommigen mischien te progressief is. Volgens De Boer zeker voor officier van justitie mr R. van der Hoeven, die het onderzoek leidt en volgens De Boer „als zedenmeester van de staat wil optreden". Volgens De Boer heeft justitie de verdenking van onthut met kinderen gebaseerd op de aanhoudende stroom roddels over de woon-groep en is er geen behoorlijke basis voor de verdenking van onthut.

• **SEKSUOLOGE GERD VAN DIJK:** „Vrijmoedige seksuele voorlichting kan voor kinderen heel verrijkend zijn.“

• **RITA KOHNSTAMM:**
„Je moet je wel afvragen of een kind openhartig, schuw of doodblijft.“

damse wongreep is de meest kuise die ik daartussen ben tegengekomen."

Kinderen^{vk 4} woongroep mogen naar huis

Van onze verslaggever
ROTTERDAM — De zes kin-
 deren uit de Rotterdamse woon-

van de woongroep — valt de ouders niet meer te verwijten dan dat ze de kinderen progressief opvoeden, ook op seksueel gebied.

De beslissing van de officier van justitie om hem en zijn vriendin Maria Hagen vrij te laten kwam onverwacht. Zij werden vorige week als eersten gearresteerd op verdenking van ontucht met de kinderen. De andere volwassenen uit de groep zijn maar kort vastgehouden, maar justitie heeft steeds gezegd dat vrijdag om een verlenging van het voorarrest zou worden gevraagd voor De Boer en Hagen. Dat is niet gebeurd.

Woordvoerder mr R. Gerding van het Rotterdamse parket zei vrijdag dat het niet in het belang is van het gerechtelijk vooronderzoek om de twee nog langer vast te houden. Hij voegde eraan toe dat dit niet betekent dat de ouders vrijuit gaan.

Over de kinderen heeft justitie niets meer te zeggen. Dat is een zaak geworden van de Raad voor de Kinderbescherming. Brouwer van de raad zegt dat de positie van de kinderen de doorslag heeft gegeven, maar dat dit hooguit achteraf te verwijten is aan de officier van justitie.

„Er zijn vertrouwde dingen genoemd. Als ik met de officier had kunnen

neendenken, was ik misschien wel tot eenzelfde conclusie gekomen. Wat voor ons de doorslag geeft, is dat er – ook door alle publiciteit – een verwoeging sfeer is ontstaan, waarvan de kinderen de dupe zijn.

Brouwer vindt dat de oorspronkelijke situatie moet worden hersteld, zodat er een onderzoek kan worden ingesteld. In de huidige situatie is er volgens hem geen behoorlijk gesprek mogelijk. „We moeten terug naar af”, vindt hij. „Met het weghalen van de kinderen is een bijzonder rare situatie ontstaan”, aldus Brouwer.

De twee trijtelaten ouders verklaren vrijdag dat de officier van justitie de kinderen vorige week van school heeft laten ophalen, omdat hij bang was voor collectieve zelfdoding van de groep bij de komst van de politie. Hagen: «De officier heeft tegen mij gezegd dat hij anders het huis zou laten ontploffen».

In de visie van de woongroep zijn dit soort ideeën kenmerkend voor de roddels die over de groep worden verspreid. Zowel De Boer als Hagen vinden het absurd dat dergelijke gedachten ook voortvloeit bij justitie. Het verklaart wellicht waarom de politie vrijdagochtend de woongroep twee weken vrijd, tot ruim twintig voltiemen van de woongroepen - en zijn er vier - binnenvoelen en op het huis aan

De Boer: „Toen ze mij op het bureau
sindelijk vertelden dat ik verdacht
werd van ontucht, dacht ik: ze liegen. In
mijn kennisgeving is iemand vermoord
en ze verdenken mij. Ik kon de

Volgens Hagen heeft de politie de kinderen uitgehoord op een suggestieve manier. „Uit sommige beschuldigingen berkende ik dingen die de kinderen gezegd hadden, maar die volkomen door elkaar waren gehaald.“ Met de politie was er volgens haar en De Boer vrijwel geen normaal gesprek mogelijk en zij verwijten politie en justitie dat die met geweld zo lang mogelijk hebben geprobeerd hun advocaat weg te houden bij

De ouders staan op het standpunt dat de manier waarop zij met hun kinderen omgaan voor sommigen mischien te progressief is. Volgens De Boer zeker voor officier van justitie mr R. van der Hoeven, die het onderzoek leidt en volgens De Boer „als zedenmeester van de staat wil optreden". Volgens De Boer heeft justitie de verdenking van onthut met kinderen gebaseerd op de aanhoudende stroom roddels over de woon-groep en is er geen behoorlijke basis voor de verdenking van onthut.

Kinderseksualiteit is altijd onbevangen

„We zijn misschien opener
dan het gemiddelde gezin”

De pijnlijke grens tussen openheid en onverdraagzaamheid

Tel 4

ROTTERDAM, zaterdag

Staat u ooit met uw kinderen onder de douche? Kust u uw dochter onder het afdrogen op haar kleine lijfje, tot en met haar warme body tips toe? Laat u uw kinderen bij u in bed terwijl u zelf 's nachts geen pyjama draagt? Moeilijk. U bent een grensgeval. Want vrije opvoeding is best, maar iemand die een grondige hekel aan u heeft, zou u best eens kunnen aanklagen wegens seksueel misbruik van uw schatten.

door Marianne Janssen

Uw kinderen kunnen, tijdens het zoeken naar bewijs, intussen aan de ouderlijke macht onttrokken worden en tijdelijk in een kindertehuis geplaatst. Dat is tenminste het geval met zes kinderen in Rotterdam, wier ouders verbijterd stellen dat een vrije seksuele opvoeding méér dan taboe is.

Kinderhuis

Riet Beks en Gerard Tabbers zijn de ouders van Lotte. Op de dag dat politie en justitie een inval deden in hun woonhuis, zijn Lotte, en haar vijf huisgenooten van school gehaald en naar een kindertehuis gebracht, waar zij verder ondervraagd zijn over de seksuele activiteiten bij hen thuis. Nu wonen de drie niet volgens de standaardnormen: ze zijn leden van een grote woongroep waarvan acht volwassenen en zes kinderen deel uitmaken. Het leven in een woongroep is een keuze op ideale gronden: de gezamenlijkheid van de gezinsband blijft behouden zonder dat de monotone kans krijgt toe te slaan. De kinderen leren op die manier ook de voordelen van een groot gezin kennen waarbij iedereen rekening moet houden met elkaar.

Riet Beks: „Wij vinden dat we heel zorgvuldig handelen ten aanzien van de kinderen. Wat seksualiteit betreft zijn we misschien opener dan het gemiddelde gezin. Voor ons is seksualiteit een manier om gevoelens van liefde en betrokkenheid bij elkaar uit te

drukken en zo praten we er ook over met onze kinderen. Wij houden van ons eigen leven iets geheim, en vertellen onze kinderen hoe wij van elkaar houden en met elkaar vrijen, maar bij het vrijen zelf zijn de kinderen nooit aanwezig. Dat zou niet goed zijn, dan ga je teveel in elkaar op en dat zou voor de kinderen beangstigend kunnen werken. We geven wel antwoord op alle vragen die onze kinderen hebben en gaan ook in op hun verlangens naar zelf willen voelen etc. We willen niet dat onze kinderen het gevoel hebben dat seksualiteit iets 'vies' of verboden is waar zij niets vanaf mogen weten.”

Veel ouders van nu zijn nog opgevoed met heel strakke seksuele taboes. Zodra de handen onder de dekens verduwen worden, is het al op hun verlangens naar zelf willen voelen etc. We willen niet dat onze kinderen het gevoel hebben dat seksualiteit iets 'vies' of verboden is waar zij niets vanaf mogen weten.”

Seksuologe Paula Magnus krijgt in haar praktijk veel te maken met mensen die het stadium van 'schaamrood bij alles wat naar sex zweemt'

nooit behoven zijn gekomen. „Dergelijke mensen zijn heel vertrapt in hun beleving van de seksualiteit. Daarom is het juist zo plezierig dat kinderen tegenwoordig open worden opgevoed. Dat ze leren voelen en belasten: hun eigen lijf, maar ook dat van hun ouders en hun broertjes en zusjes. Dat gaat spelenderwijs, met stoepspeelgoed, in bad, verzin zelf maar. En ik ben ervan overtuigd dat in deze woongroep voorgevoel wordt op de wijze die ik mijn eigen klanten dagelijks probeer bij te brengen. Maar die openheid wordt in steeds meer gezinnen betracht gelukkig.”

Paula Magnus gaat ervan uit dat de politie in dit geval gedacht heeft aan incest. „Incest is iets afschuwelijks, angstaanjagend voor kinderen, die er dan ook vaak levenslang psychische ellende aan overhouden. Incest stoot echter nog vaak op het oude taboe rondom sex. Vroeger was het iets heel bijzonder als vader aan je bed kwam en als er dan ook nog dingen gingen gebeuren waarover je per se niet mocht praten, was dat buitengewoon angstig. Maar ik ben ervan overtuigd dat de kans op incest kleiner is als er binnen het gezin vrij over seksualiteit gesproken wordt. Het is belangrijk voor het gevoel van zelfvertrouwen als je een kind leert zijn hele lijf te accepteren en niet alleen zijn hoofd, zijn handen en voeten. Als je van jongafaan openheid betracht, wordt het kind als volwassene geen slaaf van zijn driften. En openheid kan zo gemakkelijk ontstaan. Waarom zou je een kind wel op je rug nemen, en niet op je arm waarbij het dan tegen je rug aan aanleunt? Dat is heel fascinerend voor kinderen: een rug voelt hard, bersten nacht. Op die manier leren ze door voelen hun zintuigen te ontwikkelen.”

De open, uitgebreide voorlichting die in de woongroep gegeven wordt en die tegenwoordig ook op alle kleuterscholen al aan vierjarige wordt gegeven, stelt Paula Magnus zeer op prijs. Moeilijk. „Weinige. Uit de praktijk blijkt dat een kind precies datgene onthoudt wat het kan bevatten. De rest gaat het ene oor in, het andere uit. Je licht een kleuter nooit te volledig voor, het kind trekt zelf een grens. Als het toe is aan de volgende fase, komt het vanzelf met vragen.”

De ouders van Lotte en de andere kinderen uit de woongroep zitten niet stil. Ze hebben positieve getuigenissen van ouders van vrienden, van de verschillende schoolhoofden, van de huisarts. Ieder van hen getuigt dat de zes kinderen plezierig in de omgang zijn, niet schuw, maar heerlijk openhartig en dat vriendjes graag bij hen komen spelen. Normale kinderen korthout, die op geen enkele manier afwijken van hun klasgenootjes.

Paula Magnus stelt duidelijk: „Ik leg mijn grens voor seksueel misbruik van kinderen wanneer een volwassene iets doet vanuit de eigen behoefte en daarbij geen rekening houdt met de behoeften van het kind. En ik vind dat volwassen seksualiteit iets heel anders is dan kinderseksualiteit: genieten van je eigen lijf en het onderzoeken van het lijf van anderen. Met daarbij een extra woord dat de volwassenen vaak missen in hun seksualiteit: onbevangenheid.”

Commentaar van justitie

Commentaar van de officier van justitie, mr. R. A. F. Garding: „Wij zijn in de voorlichting over deze zaak nogal terughoudend geweest, en niet zelf in de publiciteit getreden. De reden daarvoor is dat deze zaak zich erg in de persoonlijke levenssfeer van mensen bevindt. De zaak is momenteel subdijkt, onder de rechter, en dan is het een goed gebruik de rechter niet voor de voeten te lopen.

Wij vinden het daarom niet juist om een discussie over deze zaak te voeren. De plaats waar een discussie plaatsvindt, is de rechtszaal, als er al een strafvervolgning komt. De zaak is nu in vooronderzoek, de rechter-commissaris zou in het gerechtelijk vooronderzoek datgene doen wat hij verstandig vindt. Tijdens het vooronderzoek krijgen beide partijen de kans de rechter te vragen bepaalde dingen uit te zoeken. Daarna krijgt de officier van justitie de gelegenheid te beslissen of hij zal dagvaarden, een kennisgeving van verdere vervolging sturen, of sponoreren. Commentaar in deze fase is daarom mijns inziens niet verantwoord.”

TEKENTREND Tr 8

Rotterdamse woongroep verdacht van ontucht met kinderen 'Justitie aanvaardt onze seksuele normen niet'

DK 4

ROTTERDAM — De leden van de Rotterdamse woongroep, die werden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met hun kinderen, verwachten dat een eventuele rechtszaak vooral zal gaan over de grenzen die op dat gebied zijn toegestaan en over de vraag in hoeverre de overheid zich daarmee mag bemoeien. Uit de verhoeren blijkt naar hun zeggen dat justitie grote moeite heeft met de seksuele normen die binnen de leefgemeente bestaan ten aanzien van kinderen.

Riet Beke wordt ervan beschuldigd dat zij tweemaal over het geslachtsdeel van haar zeventienjarige zoon heeft gevechten en dat het jongetje eenmaal aan haar vagina heeft mogen voelen. „Onze hand sluit een dergelijke intimitet niet uit”, luidt haar simpele verklaring. De beschuldiging dat zij met haar ex-man in aanwezigheid van de kinderen seksuele handelingen heeft verricht, ontken zij.

Puck van der Zand geeft toe dat zij haar zoon en een enkele keer heeft toegestaan dat haar zoon haar borsten vastpakte en dat zij

hem bij het afdrogen op zijn geslachtsdeel heeft gekust. „Maar als ik zijn lichaam kus, moet ik juist het geslachtsdeel niet overlaten, anders wordt dat iets geheimzinnigs”. Over de verhoeren zegt ze: „De politie wilde de het doen voortkomen alsof dat soort intimiteten hier dagelijks plaatsvonden, dat is onzin”.

Volwassen

Keen de floor, die gisteren na een week hechtens werd vrijgelaten, heeft de politie verklaard vorig jaar in een caravan met zijn vrouw Maria twee kinderen te hebben laten zien hoe mannen en vrouwen tijdens het vrijen met elkaar geslachtsgerechten omgaf. De kinderen mochten die ook even aankraken. „Daarna verlieten ze hun belangstelling. Het accent lag op het 'houden van en het lief vinden'. Maria: De kinderen mochten ook de lichamen van hun ouders als natuurlijk kunnen ervaren, in plaats van als iets ergs”.

„Het zijn handelingen, waar de

kinderen geestelijk nog niet aan toe zijn”, zegt officier van justitie mr. A.J.F. Gortling. Zijn beschuldigingen zijn gebaseerd op de verklaringen van de kinderen, zes jongens en meisjes van vier tot acht jaar. De politie begon twee maanden geleden met het onderzoek nadat zij tips had ontvangen. De telefoon van de leefgroep blijkt een maand te zijn afgeleid.

Bij de inval in de woongroep, vorige week, werden videobanden, muziekassettes, persoonlijke papieren en ook een dagboek in beslag genomen. Van een advocaat uit de gemeente werd een dossier met deze papieren. Op de videocassettes stonden opnamen van een verjaardagsfeestje en van het behalen van een zwemp diploma. Geen porno, zoals justitie vermoede.

Naast de advocaat bestaat de woongroep uit een docent economie, een omroepjournalist, een leraar Nederlands, een wetenschappelijk medewerker, een socio-

loge en een kleuterleidster. Zij vermoeden dat iemand allerlei roddels over hen in de wereld brengt. Als voorbeeld wordt de uitzending van het IKON-telvisieprogramma Lusten en Lasten genoemd, waarvan de leefgroep meewerkte. „Plak voor de uitzending beide iemand anoniem naar de IKON en beschuldigde ons van ontucht met minderjarigen. Er was geen tijd om die roddels te onderzoeken en de IKON besloot de uitzending af te gelaten. Later waarschuwde de IKON ons dat er iemand heel erg roddels aan het verspreiden was”.

Veel leden van de vijf jaar oude woongroep waren vroeger actief in de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland (KEIN), een partij die vier jaar geleden werd opgeheven. Ouders van vrienden, onderwijzers van de kinderen, de huisarts en kennissen hebben het inmiddels voor de beschuldigde ouders opgenomen. Zij roemen de sfeer in de leefgroep en zeggen dat de kinderen zich 'wettigheids' gedragen.

● DIRK MELLEMA

Over de opzienbarende actie van de Rotterdamse justitie tegen woongroep

Ontucht is een verleden begrip

Waar houdt vrije seksuele voorlichting op en begint de ontucht? Deze vraag is in de actualiteit door de opzienbarende actie van de Rotterdamse justitie tegen een woongroep. Onschuld van de leefwijze van deze commune zeker worden genoemd. Hoevel, Bertand Ransel propageerde reeds: „Er is slechts één manier om onzedelijkheid te vermijden en dat is geheimzinnigdoen” te vermijden.

Op het eerste nog is de Nederlandse jurisprudentie niet erg loschierlijk. „Ontucht bestaat uit handelingen welke ingaan tegen wat onzedijk is op het gebied van de zedelijkheid”, zo benoemt de advocaat-generaal J. Jauch voor de Hoge Raad in 1963.

„Het hogere rechtscollege sprak hen niet tegen. Zelfs handelingen die op zichzelf niet onsewbaar zijn (in het geval uit 1963 bijvoorbeeld strelen) kunnen dat alsnog worden door de wijze waarop en de bedoeling van de misdrijf”, zoals de Hoge Raad het wrokt.

Deze maatstaf laat zich echter ook omkeren. Op zichzelf ontuchtige handelingen zullen strafloos moeten blijven wanneer er een aanmerkelijke reden voor bestaat. Zo heette het trouwen al in 1911. De overpeinzing is delijkelijk geworden legman die wat al te ver ging in de persoonlijke verzorging van zijn pubertijdsgenootjes is toen door de rechter op de varieg vingers getikt. Maar wanneer het zedelijke, de juridische, pedagogische — duidelijk doemincert, zo tekent de huidige advocaat-generaal — deugdzaam daarbij aan, is het seksuele (ontuchtige) irrelevant te achten.

Niet simpel

Zo simpel als zij aanvankelijk

Door mr. F. Kuitenbrouwer

Commentator NRC Handelsblad

NRC 8

den volke werd gerepresenteerd is de Rotterdamse zaak dus niet „Ontucht” is bovendien een verouderd begrip. Het rapport van de commissie-Meijl over een nieuwe zedelijkheidswetgeving uit 1980 adviseert voortaan te spreken over „seksuele handelingen”, net zoals de Weidstede wetgever in 1974 al heeft gedaan.

Zelfs met deze restrictie blijft de vraag: moet de overheid zich ermee bemoeien? Hoe intiem ouders met kinderen omgaan? Dit was het toetsmoment van de toenmalige hogereformuleerische commissie van de NRC. Ziegers op het rapport-Meijl. Hij wildt maar een „conservatieve vernieuwing” van de zedelijkheidswetten.

Met name voor professor Zeegers, die „er rekening gehouden moet worden met de brede kring veranderende opvattingen over intieme contacten in het gezin”. Er trouwen ook met „le in het tijd oprijpende toename van duurzame relaties buiten het huwelijk”.

„Dat komt te meer”, zo voegt de bij eren toe, „wanneer wij letten op de zware strafbedreiging voor seksuele handelingen vergeleken met bijvoorbeeld mishandeling en geestelijke terreur, die niet of nauwelijks strafbaar zijn”. Op gewone mishandeling staat maximaal drie jaar, op ontucht met kinderen door ouders, opvoeders of verzorgers staat zes jaar. De commissie-Meijl wilde deze straf handhaven.

Op zichzelf is er, zo gaf professor Zeegers ook toe, wel de

geleijk een reden voor overheidsovername: de afhankelijkheid van kinderen, bescherming van de vertrouwensrelatie met hun ouders of opvoeders. „Dere vergt van de volwassene aliterse trouwen”, zei de commissie-Meijl in 1980. „Wanneer de wet die invloedsloze nu ischerpen zo het strafrecht op een voor het functioneren van de maatschappelijke orde heel wettelijk onderdeel valt.

Hoever?

Lees anders is hoever deze overheidsovername gaat. Het gaat om de Staat zijn opvattingen omtrent het zedelijk leven met behulp van de strafwet af te dwingen”, zo stelde de commissie voor. In de sfeer van de minderjarige delicten worden delicten „lozen en onafhankelijk van het gezin” strafbaar. Daarom maande de commissie de autoriteiten hier nog een speciaal „toezicht” op „aanzienlijk”.

De Rotterdamse justitie zal met veel moeite kunnen volhouden dat zij aan deze oproep gehoor heeft gegeven. De eerste arrestaties werden verricht als betrof kinderen van de leefgroep die vermoedelijk vergevarelijke verdachten. De kinderen in kwestie werden, via de Raad voor de kinderbescherming, tijdelijk in een tehuis geplaatst. Aanvankelijk zelfs zonder dat hun ouders het konden zien. Was dat in het belang van het kind — zoals het belang van de overheid — was dat in het belang van het onderzoek?

Voorover dat laatste vooruit

moet worden aangekeken dat een strafprocesrecht het horen van een jeugdige verdachte van een jeugdige verdachte niet aanvaardt. „Wanneer de rechter de verklaring wil laten meerkomen tot bewijs verricht de wet hem daarvoor een „bijzondere reden” te geven.

Justitie heeft contact met justitie kan voor kinderen in zedenzaken extra tussentijdse werken, zo waarschuwde hulpverleners sinds jaar en dag.

Onbehouwen

De gang van zaken in Rotterdam doet enigszins denken aan de onbehouwen manier waarop de Amsterdamse justitie in oktober 1983 optrad tegen een wagenbeten bij chi-groep. Ouders werden ingeklemd, kinderen in zedenzaken of tehuus geplaatst — een en ander bevestigd door een fikse persconferentie. De bewaarden tegen de groep bleken al gauw niet goed houdbaar. Wat overbleef waren twee procedures tegen groep bij de Onbemande (over de politie-afdeling) en voor de civiele rechter (over de openbare orde) waarin binnens kort uitspraak wordt verwacht.

Een belangrijk verschil met de Amsterdamse actie is „ongewijfeld dat de Rotterdamse justitie zich veel terughoudend heeft betonnen in het privégebeente van persoonsgegevens aan de publiciteit. Gemeenschappelijk is het bange vermoeden dat de justitie primair afkemt op een bepaalde — afwijking — levenswijze. Dat de Raad voor de kinderbescherming zich moet houden buiten het gebied tussen ontucht en onbehoedzaam”. Hoeveel meer geldt dat in de verichte jaren tachtig.

NVSH en COC: 66 6

'Overheidsterreur tegen woongroepen'

Van onze redactie binnenland

UTRECHT — De besturen van de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) en de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit (COC) hebben met grote verontwaardiging kennis genomen van het optreden van de politie en het Openbaar Ministerie te Rotterdam tegen twee woongroepen waarvan leden worden verdacht van „ontucht” met kinderen. Volgens deze zaterdag uitgegeven gezamenlijke verklaring, waarin gesproken wordt van „overheidsterreur”.

De kinderen van de woongroepen werden eind vorige week door de politie meegenomen en geplaatst in tehuizen. Ze zijn inmiddels weer terug bij hun ouders. De ouders werden aangehouden en verhoord en zijn inmiddels ook op vrije voeten.

NVSH en COC zullen zich spoedig tot de minister van Justitie en de Tweede Kamer wenden ter zake van deze vorm van „overheidsterreur”.

Vlak voor Koningsdag treedt Justitie weer eens op. Het Openbaar Ministerie valt enkele communes te Rotterdam binnen. Er zijn sterke aanwijzingen dat daar seksuele handelingen tussen volwassenen en kinderen plaatsvinden, licht de officier ons toe. Twee maanden voordereet was daarvoor nogd geweest. Nu, ik had hem wel kunnen vertellen dat vijf maanden voordereet ook volstaan had.

Wat hij ons gebeurt, gebeurt in elk doornieuw progressief gezin, spraken leden van de commune. Precies, is het maar niet. Lesse dat bij het Openbaar Ministerie niet? Twintig jaar voorlichting, insacht en ervaringsliteratuur liggen achter ons en willen we af van dat ongelukkig zijn van mensen in hun intieme relatie, van het seksuele geweld, het gestuntel en de honger, van die wereld van daden, handelingen en opzaken, van het seksuele, dan zal er anders moeten worden opgevoerd. Het seksuele zal niet meer apart moeten staan. Jawel, het is een zaak van geestelijke gezondheidzorg.

To hoeste dat. Maar de werkelijkheid is dat al degenen, die dit allang aarig in de praktijk brengen, zich goedemood houden als een jod in de oorlog. Vrijheid van levensovertuiging? Juist ieder die kinderen hun ruimte laat, juist wie openlijk op een niet autoritaire, niet afzijdige en lokkende manier hun omgast, is vogelvrij. Vogelvrij voor justitie of voor ieder die om een heel andere reden nog iets uit te rechteen had.

Dit geval maakt aardig duidelijk, wat er mis is aan de elitairek zedewet van dit moment; bij werkt als de wet van de bezetter. Vandaan waar je je vrij, morgen heb je een razzia. Misdaad is het minder vrijmoedige deel der natie het verschil moet en maar het wordt tijd dat de weggevoerde mens, onrechtvaardig maakt tussen — laten we zeggen — een zai en een doodsklap. De echte slachtoffers zullen er baat bij hebben. Het Openbaar Ministerie ziet het verschil kennelijk niet. LEIDEN Ben Fuss, NVSH-id

NVSH en COC hekelen optreden politie en justitie tegen woongroep

UTRECHT, 4 mei — De Nederlandse vereniging voor seksuele hervorming (NVSH), de Nederlandse afdeling van Defensie voor kinderen international en de Nederlandse vereniging tot integratie van Homoseksualiteit (COC) zijn verontwaardigd over het optreden van de politie en het openbaar ministerie in Rotterdam tegen de woongroep waarvan de leden worden verdacht van „ontucht“ met kinderen. In een verklaring wordt geprotest over justitiële terror.

De kinderen van de woongroepen werden eindelijk vorige week door de politie meegenomen en geplaatst in thuisruimten. Ze zijn inmiddels weer terug bij hun ouders. De ouders werden aangehouden en verhoord en zijn inmiddels ook op vrije voeten.

De verenigingen vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

Er is een scherp contrast met de soms zelfs al te behoudzame wijze waarop politie en openbaar ministerie plegen op te treden tegen degenen die kinderen in een zinsverband misbruiken. De organisaties wijzen erop dat de strafwet die deze ouders schijnen te hebben overtreden, in de praktijk niet alleen kinderen tegen seksuele geweld beschermt, maar ook hun vrije seksuele ontplooiing in de weg kan staan. Een opvoeding waarin kinderen in hun seksualiteit niet worden afgerekend, kan feitelijk leiden tot overtreding van de zedewet.

Indien zou blijken dat de ouders inderdaad slechts verdacht worden van vrije seksuele opvoeding zal een verandering een dreiging betekenen voor vele duizenden ouders die weigeren de seksualiteit van hun kinderen te onderdrukken of te negeren.

Belangenorganisaties veroordelen optreden tegen leden woongroep

Tr 6

Van een onze verslaggevers

ROTTERDAM — De Nederlandse vereniging voor seksuele hervorming (NVSH), de Nederlandse vereniging tot integratie van Homoseksualiteit (COC), en de Nederlandse afdeling van Defensie voor kinderen international hebben boze en verontwaardigde verklaringen uitgegeven over het optreden van politie en justitie in Rotterdam tegen ouders en kinderen van twee woongroepen.

De ouders worden verdacht van ontucht met de kinderen. De kinderen, vier tot acht jaar oud, mochten zijder weg naar huis, nadat ze door de politie bij de woongroepen waren wegge-

maald en een week lang in een kindertehuis hebben gezeten. Daar zijn ze door de politie veroordeld over de levenswijze in de woongroepen. De gezinsleden die ouders zijn ook allen weer vrij.

Het openbaar ministerie in Rotterdam zal op 10 mei de rechtbank verzoeken de ouders voorlopig uit de ouderlijke macht te onttrekken. Tot dat tijdstip blijven de kinderen onder gezag van de Rotterdamse Raad van de kindbescherming. De Raad is bezig met een eigen onderzoek.

„Ontvoering“

NVSH en COC spreken in een gezamenlijke verklaring van overheidsterror. Zij vinden het verontwaardigd dat „ontvoering“ en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan het traditionele gezin. Daarentegen wordt volgens de verklaring tegen diegenen die kinderen in een gezinsverband misbruiken, soms zelfs al te behoudzaam opgetreden. De strafwet voor vrije seksuele ontplooiing van kinderen niet in de weg moet staan, maar een opvoeding waarin kinderen in hun seksualiteit niet worden afgerekend, kan feitelijk leiden tot overtreding van de zedewet.

Als de ouders uit de woongroepen kunnen worden veroordeeld vanwege slechts een vrije seksuele opvoeding, wordt dat een bedreiging voor vele duizenden ouders die weigeren de seksualiteit van hun kinderen te onderdrukken of te negeren, aldus NVSH en COC. Zij zullen de minister van justitie en de Tweede Kamer deze vormen van „overheidsterror“ te voorkomen.

Vk 6 Van onze verslaggever

ROTTERDAM — Drie groepelingen hebben afgelopen weekzende in verklaringen het beleid van de officier van justitie getekend ten aanzien van de kinderen van een Rotterdamse woongroep. De Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) en de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit (COC) spreken van „overheidsterror“. Ook de Nederlandse afdeling van Defensie voor Kinderen International heeft protest aangetekend.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

Deze ingreep is bovendien gevaarlijk voor de kinderen die in de woongroepen zijn opgenomen, waarbij de jonge kinderen zijn geprepareerd op de gevangenis die hun ouders in de gevangenis moeten brengen of houden, aldus Defensie voor kinderen. De organisatie waarschuwt voor een hysterische heksenkaas zoals in de Verenigde Staten gebeurd is. Kinderen en hun ouders worden daar slachtoffers van de seksuele normen van de maatschappij, aldus de verklaring.

Volgens een van de vrijdag vrijgelaten ouders zou de betrokken officier van justitie hebben verteld de kinderen zijn weggehaald uit angst dat als reactie op het arresteren van twee van de ouders, de groep collectief zou worden opgevoerd. De officier zou verder hebben toegevoegd dat hij op dit moment nog amper deugdelijk bewijsmateriaal heeft om de ouders voor de rechtbank te dagen.

Kinderbescherming

De Rotterdamse procureur mr. Gertling, geraad van een reactie, wilde op geen van beide beweringen ingaan. Hij voelde niets voor een discussie via de krantenkolommen over de inhoudelijke kant van de zaak. „Die discussie zullen we voeren in de rechtzaal, en tijdens het gerechtelijk onderzoek.“ Zo lang dat onderzoek nog gaande is, is er volgens Gertling evenwel te onttrekken over de kansen of het voortduren van de woongroep. De ouders zullen worden vervolgd na het vervolg van de woongroep. De ouders zullen worden vervolgd na het vervolg van de woongroep. De ouders zullen worden vervolgd na het vervolg van de woongroep.

De kinderen kwamen zaterdag vrij mede door toedoen van de Raad van de kindbescherming. Directeur Brouwer zei evenwel dat daaruit geen bewijswaardoordeel van de Raad over de aanklacht van het openbaar ministerie moet worden afgeleid. Volgens hem valt de Raad de zaak op als een „erfstijf klacht“ en het de Raad dus ook zijn eigen onderzoek onder kinderen en ouders voort. Op dit moment is de situatie rond hen daarvoor echter te onrustig, meent Brouwer. De voorlopige terugname van de kinderen naar de ouders moet een klimaat scheppen waarin op een twiële en eerlijke wijze de ingreep kan worden gevoerd.

„Optreden van justitie tegen woongroep is verontwaardigd“

UTRECHT — De Nederlandse afdeling van Defensie voor Kinderen International is verontwaardigd over het optreden van het openbaar ministerie in Rotterdam, dat zes kinderen uit een woongroep

schedelijk gedrag van ouders jegens hun kinderen. Bovendien is het onder valse voorwendsel van school halen en buiten bereik van onverschuldete ouders in een kindertehuis plaatsen van de kinderen een schokkende ingreep in hun tot dusver onbezorgde bestaan.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

De kinderen zijn sinds vrijdag weer terug bij hun ouders. Ook de twee op verdenking van ontucht vastzittende leden van de woongroep zijn toen vrijgelaten. De NVSH en het COC vinden het verontwaardigd, dat ontvoering en ingrijpend verhoren van kinderen door de politie blijkbaar aanvaardbaar worden geacht zodra het gaat om een andere samenlevingsvorm dan de traditionele gezin.

Commune doet gelukkig

AD 6

'Dubbel bevrijdingsfeest'

Felle kritiek
op politie na
hereniging

door GERARD BERGERS

ROTTERDAM — In een met vlaggetjes versierd huis aan de Rotterdamse Schiedbroekslaan zegt de 34-jarige kleuterleidster Marga van Lith: „Het is voor ons een dubbel bevrijdingsfeest. We hebben onze kinderen terug en daarmee is een eind gekomen aan veel verdriet, ellende en vooral spanning.“

„Onze kinderen“ zijn zes jongens en meisjes van vier tot acht jaar oud die met tien volwassenen een leefgemeenschap vormen. De kinderen werden op last van de rechter in een tehuis geplaatst, omdat de „ouders“ (onder hen zijn drie echte moeders en drie vaders), ontucht met hen zouden hebben gepleegd.

GEVECHTSPAKKEN

Maar de ouders spanden een kort geding aan en zaterdag keerden de kleintjes, want dat zijn het nog maar, bij hun vaders en moeders terug.

Marga van Lith: „Wat de politie ons heeft aangedaan is niet te geloven. Als middeladerters zijn we weggehaald, op blote voeten, in een overall vanwege het spermatozoa onderzoek en in de handboeien. De agenten droegen gevechtspakken en vier van ons zijn in de cel gemeten, zonder een behoorlijke hygiënische behandeling.“

De kinderen zijn eveneens goed behandeld. De verhoorden die ze hebben ondergaan worden gescheiden plaats, zonder psycholoog of psychiater en dan zeggen kinderen maar wat, om van het geleuter af te zijn. Er zijn de kinderen de meest onzinse vragen gesteld. Hoewel we een erg vrije seksuele opvoeding geven, begrijp ik niet hoe je zulke vragen aan kinderen van vier tot acht jaar kan stellen. En dan nog verwachten dat je er een snelle antwoord op krijgt.“

De kinderen benamen dat. Opensluitend zijn ze de geweldadige scheiding van hun vaders en moeders al weer te boven, maar volgens Marga van Lith is dat niet zo. „Het gaat om echt kinderlijke zaken. Ze willen bijvoorbeeld de kieren niet meer uit doen die ze in dat tehuis hebben gekregen. Ze lachten er gewoon aan en dat is niet goed.“

RANCUNE

Volgens deze geschieden vrouw, die twee kinderen in de leefgemeenschap heeft, is de hele zaak aan het rollen gegaan door rancune van een vrouw die de groep heeft verlaten. „Zij heeft een belastingverklaring afgelegd en onderkend, maar dat is gebaseerd uit rancune. Er is niets van waar. Voorts zijn er twee aanname getuigenissen over ontucht en is er het verhaal over een op handen zijnde gemeenschappelijke zelfmoord in Guyana.“

„Dat laatste ontloft de politie aan het feit dat in Tilburg een vrouw, die daar deel uitmaakte van een soortgelijke leefgemeenschap, van een flat is gesprongen en om kwam. Wij hadden contact met haar, maar dat heeft niet in dat ook wij plannen in die richting zouden hebben.“

VERONTWAARDIGD

Inmiddels hebben de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming, de Nederlandse Vereniging tot Integratie van de Homoseksualiteit en de Nederlandse afdeling van De Feest voor Kinderen verantwoordigd gereageerd op het optreden van politie en justitie.

Volgens deze organisaties staan de verdedigingen tegen de ouders in geen enkele verhouding tot het gedrag van politie en justitie. „De kinderen zijn domweg van school gehaald en daarna langdurig en indringend ondervraagd en vervolgens in een kindertehuis geplaatst.“

De leefgemeenschap put kracht uit de reacties van de buurtbewoners. Marga van Lith: „Daar staan de bloemen en hier ligt de fanmail. Nee — goen stieren door de ruiten of zo. Men kent ons hier. Daarom zijn de reacties zo positief.“

* De kinderen zijn weer thuis. Voor de versterkte deur van de Rotterdamse woonwoningssamenleving vieren de kinderen feest met een van de ouders, kleuterleidster Marga van Lith.

Commune-
kinderen
'bekennen'
ontucht
van ouders

AD 6

ROTTERDAM — De zes kinderen uit de leefgemeenschap aan de Rotterdamse Schiedbroekslaan, die door de Kinderbescherming in een tehuis waren geplaatst, hebben belastingverklaringen voor hun ouders afgelegd, waar het de vermeende ontucht betreft.

Maar volgens de ouders en moeders, zoals de andere volwassen leden van de gemeenschap worden genoemd, hebben de

kinderen "maar wat gezegd", om van de verhoorden af te zijn. „Bovendien“, zo zeggen de ouders zijn het kinderen van vier tot acht jaar. De verhoorden zijn afgenomen door politiemensen, zonder dat daar psychologen of psychiateren bij waren.“

De leden van de commune zijn uitsluitend verboden over de houding van politie en justitie. „Er is ons heel wat aangedaan“, zeggen zij. „Onder ons zijn acht mensen met een baan, variërend van kleuterleidster tot advocaat, een maker van een omroepprogramma voor kinderen en docenten van de sociale academie. Niet zelden als je met dat soort mensen ontucht met kinderen wordt aangewreven.“

Op pagina 5: Commune doet gelukkig na hereniging

in Rotterdam heeft zich de afgelopen week een was familie drama afgespeeld. Kinderen uit een woongroep van de Kommunitarische Eenheidsbeweging Nederland (KEN) werden op last van de officier van justitie aan huis ouderlijk gesond getrokken. Twee van hun ouders werden door de politie gearresteerd op verdenking van poging tot minderjarigen. De kinderen werden door de politie van school gehaald, ondervraagd en naar een kindertehuis gebracht en aanverwelijk van hun ouders geïsoleerd gehouden. Dat zijn zware maatregelen, gebaseerd op zware beschuldigingen.

Een week later blijkt Justitie zich behoorlijk op de zaak te hebben verkeken. Voor de vermeende ontucht zijn matigere bewijzen aangevoerd.

toetucht is sowieso al een problematische begrip, en bij een aantal 'strafbare handelingen' die door de Justitie uit de monden van de kinderen zijn opgekend kunnen vraagtekens worden geplaatst. Kinderen die hun ouders hebben zwaar vrijen, of die eens een volwassen geslachtsorgaan hebben aangerak – dat is toch nauwelijks serieus te nemen. Maar het wordt al wat twijfelachtiger als de gearresteerde woongroeper uit zijn zoonste zoekt hem over het geslacht te vrijen. Waar ligt de grens tussen zijn seksuele opvoeding en morele dwang, of ergers: dwang? Bijligt natuurlijk de vraag of de nachtrijder te veel betrokken is bij de aangelegenheid, dat doet feitelijk kan worden gerechtvaardigd.

verschillende dagbladen hebben het optreden van justitie bekritiseerd. De IVSH, het COC en Defense for Children International hebben zelfs een protestverklaring uitgegeven waarin van 'overheidsterreur' sprake was. In de

gevoelens omstandigheden is dat niet
ontgeveerlijk. Toch moeten er bij
ook een paar kanttekeningen worden
geplaatst. Door voormalige leden van
de KEN werd in interviews met de
Haagse Post en deze krant een beeld
gegeven van de KEN als een organisatie
die "kommunistische" sekse zou be-
staan. De Haagse Post maakte daarbij
door meer melding van een vrouwelijk
lid van de KEN die werd mishandeld en
van een sekse die werd mishandeld en
die in een van de KEN-kindertehuizen
verbleef, werd ontzagd. Dergelijke
feiten zijn voor ons aanleiding om de
"vrouwenrechtelijke" pleidooien die ver-
schillen leden van de KEN de afgelopen
week hebben afgelezen ter verdeling
van de seksuele vrijheid in ieder
geval met een korrel zout te nemen. Het
is niet verwonderlijk zijn wanneer door or-
ganisaties die zich inzetten voor de
vrijheid van de seksuele uitdrukking van
vrouwen en mannen van de KEN niet op
voorzicht als voorposten van de seksue-
le vrijheid of alternatieve samenle-
vensvormen worden beschouwd.
(tekst)

Kinderen woongroep blijven onder gezag Kinderbescherming

ROTTERDAM (ANP) — De zes kinderen uit een Rotterdamse woongroep blijven onder het gezag van de Raad voor de Kinderbescherming. De familielidkamer van de Rotterdamse rechtbank heeft vrijdagmiddag bepaald dat de voogdij van de ouders wordt geschorst. De kinderen mogen wel bij hun ouders blijven wonen.

Van een ander verslaggever:

ROTTERDAM - De Raad voor de kindbescherming blijkt niet goed raad te weten met de zaak rond de Rotterdamse woongroep, waarvan enkele leden worden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met in de groep wonende kinderen.

De raad kreeg het beheer over de zes kinderen nadat de officier van justitie besloot hen voorlopig aan de raad toe te vertrouwen. Ze werden in een tehuis geplaatst, maar de raad achtte vorige week vrijdag geen redenen aanwezig daarmee door te gaan.

Volgens de voorzitter van de familie-
kamer, mr H. C. Prins, bevat het dossier
aan het openbaar ministerie op zich vol-
doende feiten om de ouders uit de ou-
derlijke macht te onttrekken, zoals de
officier van justitie ook had gevraagd.
De familiekamer meent echter dat ge-
noeg de jeugdige leeftijd van de kinderen

— zij zijn tussen de vier en acht jaar — eerst een gedegen onderzoek nodig is. Uit dit door deskundigen uit te voeren onderzoek moet volgens mr Prins naar voren komen of de kinderen „geestelijke beschadigingen” hebben opgelopen in verband met de seksuele opvoeding die zij van hun ouders krijgen, en of daar in de toekomst gevaar voor bestaat. Op grond van de resultaten van het onderzoek zal de familiekamer de zaak op 23 augustus opnieuw behandelen.

De leden van de woongroep reageerden vrijdags verlijsterd op de uitspraak van de familiekamer. Zij menen dat hiermee volledig voorbij is gegaan aan het advies van de Raad voor de Kinderbescherming om het gezag over de kinderen aan de ouders terug te geven.

Kinderbescherming weet niet erg goed raad met woongroep

Tr q

Volgens staftunctionaris Schellenberg zijn ook de contacten die met het met het woonlectief zijn gelegd, geen aanleiding om verdere acties te ondernemen. „Een onderzoek door deskundigen behoort tot de mogelijkheden maar daarover is nog geen besluit genomen”, aldus Schellenberg, die de uitwerking van de voorstellen

de Rotterdamse rechtbank wil afwachten alvorens een definitief standpunt in te nemen. De rechtbank moet vrijdag een beslissing nemen of de kinderen al of niet voorlopig onder toezicht moeten blijven van de Raad voor de kinderscherming.

Twee leden van de woongroep werden begin mei met het nodige machtsvertoon gearresteerd. Om enkele dagen later weer vrijgelaten te worden. De verdachten ontkennen met klem zich schuldig te hebben gemaakt aan hetgeen de officier hen ten laste heeft gelegd. Een woordvoerder van de groep steide vast dat de groepleden er een uiterst progressieve manier van (seksuele) opvoeding op na houden die niets met ontucht te maken heeft.

Eind van de vorige maand haalde de Rotterdamse politie zes kinderen tussen de vier en acht jaar oud weg van school. Twee van de ouders met wie zij in de woongroep leefden, waren inmiddels gearresteerd, verdacht van ontucht met de kinderen. Inmiddels zijn de ouders vrij en de kinderen weer terug naar huis, terwijl de vraag is gerezen of justitie de andere vijf van opvoeden van de ouders uit de woongroep niet ten onrechte met ontucht heeft verward. Is er sprake geweest van een voldoende mate van zorgvuldigheid?

Hoe gaat justitie met kinderen om?

HET gezin als hoeksteen van de samenleving. Dat is het uitgangspunt van onze wetgeving. Het betekent dat de band tussen ouders en kinderen heilig is en slechts kan worden doorbroken onder in de Wet genoemde voorwaarden.

Het is duidelijk dat dergelijke maatregelen niet op vage grondslag en getuiften mogen worden gebaseerd. De jurisprudentie geeft een indicatie over de vereiste graad van verwaarlozing: een kind dwingen tot overmatige arbeid uit winstbejag, een kind op grond van geloofsovertuiging leger onderwijs onthouden, weigeren toestemming te geven tot een noodzakelijke hartoperatie, een minderjarige dochter aanzetten tot prostitutie zijn duidelijke voorbeelden.

verlangen. Er is hoogstens sprake van een afwijkende wijze van opvoeden. De vraag is of het openbaar ministerie zich heeft gerealiseerd wat de gevolgen konden zijn van een dergelijk inrijpend optreden en wat nog belangrijker is de vraag of de 'bronnen' waarom men zich baseerde met betrouwbare waren en voldoende basis voor het optreden vormden.

Een vergelijkbare situatie heeft zich een half jaar geleden in Amsterdam voorgedaan. De officier meende dat bij een zeer alternatief levend gezelschap sprake was van grove verwaarlozing en 'ontvoerde' de kinderen uit die groep na een onverhoorde inval. Ook hier bleek achteraf dat er slechts sprake was van een doer justitie niet begrepen andere pedagogiek.

HET openbaar ministerie loopt met een dergelijke wijze van optreden het risico een sfeer te scheppen waarvan met name de kinderen de dupe worden, want wat er gebeurt - invallen, verhoren - is voor hen bijzonder ingrijpend. Zulke grove verstoringen in het leven van die kinderen wil justitie juist voorkomen.

HET openbaar ministerie moet natuurlijk actief zijn in de opsporing van welke criminaliteit dan ook, maar zou in dit soort zaken zou terughoudendheid beter passen.

(Van een onzer
verslaggeefsters)

ROTTERDAM — De ouders van de Rotterdamse woongroep, waar juist nu twee weken geleden een inval heeft gedaan, zijn voorlopig ontzet uit hun voedschap. De kinderen van de groep mogen thuis wonen, maar blijven onder hoede van de Raad van de Kinderbescherming. Bovendien krijgen deskundigen opdracht om te onderzoeken of de kinderen schade hebben geleden of in de

toekomst zullen lijden door de seksuele opvoeding van hun ouders. De Familiekamer van de Rotterdamse rechtbank heeft dit na een langdurige schorsing beslist.

Volgens mr. Prins, voorzitter van de Familiële kamer, zijn er in het dossier van Justitie over de woongroep voldoende aanwijzingen om deze maatregelen te rechtvaardigen. Justitie verdenkt vier ouders van de woongroep van het plegen van ontucht met hun kinderen en heeft daarover gegevens verzameld.

De ouders menen echter dat de aanklacht berust op een interpretatieverschil tussen wat officier van Justitie mr. Van der Hoeven beschouwt als ontucht en wat zij zien als progressieve seksuele opvoeding. De woongroepleden zijn daarom verbijst over de uitspraak van de Familielkamer.

Zelfmoord

Ze veronderstellen dat bij de beslissing van de Familiekamer het vermoeden over collectieve zelfmoord van de woongroepen mogelijk een rol heeft gespeeld. Officier van Justitie van der Hoeven heeft deze vragen ingegeven aan de mede geroepde Kamerleden. De klein links en PvdA hebben daarvoor schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Justitie. Ze willen weten of er concrete aanwijzingen zijn geweest voor dit vermoeden van Van der Hoeven.

Zie verder pagina 13

door
frans weijzen

juridisch medewerker

Als de rechtbank het in het belang van het kind noodzakelijk vindt kan hij ouders uit de ouderlijke macht onttrekken: als de ouders misbruik maken van hun macht bijvoorbeeld of de opvoeding of verzorging van de kinderen grovelek verwaarlozen.

DE officier van justitie kan in zich plotseling voordoende noodsituaties voorlopige maatregelen nemen. Hij kan de kinderen aan de ouders onttrekken en ze voorlopig aan de Raad voor de Kinderbescherming toevertrouwen. Hij moet daarvoor binnen 14 dagen de rechtbank om goedkeuring vragen. Doet hij dat niet, dan

Justitie ziet ons als sekte'

HV 11

vervolg voorpagina

De woongroep overweegt hoger beroep aan te stellen tegen de uitspraak van de Familielkaar van de Rotterdamse rechtbank. Advocaat mr. J. Groen onderzoekt de mogelijkheden op dit moment. De woongroep overweegt collectieve zelfmoord zijn volgens een woordvoerder van de woongroepenschap uit de laatste gesprekken. „Justitie probeert ons nog steeds in de hoek van de sekte te schuiven. Niemand van ons denkt over zelfmoord.“

Mr. Groen, de advocaat van de woongroep, vertegenwoordigt tegenover de Familielkaar vooral de beschuldigingen over ontucht. Volgens de raadman heeft de officier van Justitie geen bewijzen van

strafbare feiten, die de draaiende maatregelen van twee weken geleden rechtvaardigen. Er is geen sprake geweest van justitievelding bij de ouders die in er ook geen sprake van ontucht, redeneerde Groen. Het dossier van justitie is samenesteld uit kreten, uit hun verband gerukte opmerkingen, twee onbetrouwbare verklaringen en één onderbedende verklaring van een voormalige huisarts van de groep, die geen strafbare feiten uit zijn waarneming heeft aangegeven, aldus Groen.

Ondanks zijn betoog en gunstige adviezen van de raad van de Kinderbescherming, besloot de Familielkaar toch de lijn van de officier van Justitie te volgen. Tot 27 augustus blijven de kinderen van de woongroep aan de Raad van

de Kinderbescherming toevertrouwd. Op die dag zal de Familielkaar opnieuw een beslissing nemen.

Indertussen zal de minister van Justitie antwoord moeten geven op schriftelijke vragen van Kamerleden van links, links en Profs. Ze willen met name opheiding over de motieven voor de inval in de Rotterdamse woongroep. Ook hebben ze de minister gevraagd of hij er van te voren op van de hoogte was van de situatie die overig heeft plaatsgevonden met de Raad van de Kinderbescherming.

Slachtoffer van incest voor leugenaar gezet

Vk 11

Met belangstelling heb ik de zaak van de KEN uit Rotterdam gevolgd. Ik wil graag reageren. Zelf heb ik jaren lang in dezelfde situatie als de kinderen uit de groep gezeten, eveneens in een „alternatieve opvoeding“. Ik ben nu 15 jaar en onder behandeling van een psychiater.

Het heeft mij een lange tijd gekost voor ik duidelijk kon maken dat ik de zogenaamde spelletjes met de maten niet leuk vond. Het werd steeds uitgelegd als voortkomend uit de eerste acht

jaar van mijn leven. Zij waren anders bevestigend en anders paranoïde problemen met.

Ik ben ook dat alles wat in deze groep gebeurt onder andere als alternatieve opvoeding beschouwd. Er wordt een nieuw excuus aangevoerd: progressieve opvoeding. Scheikunde van kinderen wordt gedeprecieerd omdat het in ieder geval niet gebeurt in het „burgerlijke“ gezin. Alsof alle problemen zijn opgelost als je alternatief gaat leven in een woongroep.

Waar ik ook boos over ben is het feit dat van de kinderen errorer te zeggen hebben, kennelijk niet serieus genomen wordt. De volwassenen zijn verbaasd dat de politie zich baseert op de verklaringen van de kinderen. Als seksueel misbruikt kind weet je dat je te toech moet praten. Daarom laat je het jaren toe, tot je niet meer kunt. Je wordt toch voor leugenaar gezet en de macht van volwassenen is nu eenmaal sterker.

De laatste tijd kwam er juist meer naar buiten over de slachtoffers. Ik hoop niet dat alles nu weer in de doofpot wordt gezet. Alhoewel seksueel misbruik een probleem van de slachtoffers alleen is, want de „daders“ zijn progressief, alternatief, academisch geïnteresseerd en worden bovendien eerder serieus genomen dan kinderen.

Waarom zoumen NVSH, COC en Defensie voor kinderen de achtergrond niet beter uit voorzet op openlijk de volwassenen steunen?

Kinderen, wees op je hoede. Als je groot genoeg bent om te beslissen, maak je een keuze. Zelfs in ieder geval hulp, ga naar de politie of naar een vertrouwenspersoon. Op de meeste volwassenen kun je namelijk niet rekenen.

OUDEKIEK Karin Poldermans

Ruud Verdonck

Over de weekbladen Soms mist men 'n boulevardblad

(De weekbladen zijn deze week een dag vroeger wegens Herkwaarsdag.)

Vrij Nederland, Landelijke publiciteit over een Rotterdamse woongroep: komt dit nu alleen omdat deze groep werd verduidelijkt van ontucht of storting van de pers zich op deze mensen omdat ze een revolutionaire verandering (KEN) hebben? Justitie zegt dat ze voorzichtiger zijn geweest met de zaak maar buiten brengen, maar zelf benaderde de groep de media juist wel. Het was de jaren zestig in Rotterdam?

Haagse Post. „Heeft zedenmeester Staat zich verspreid om een hekenschap op progressieve opvoeding? Of is de praktijk anders? Ex-KEN Frank Buus over de werkschuld van een Rotterdamse woongroep.“

Als we hier een echte boulevardkrant hadden, was dit het schandelijk van het jaar geworden, met van de ingrediënten als communisme, kinderporno, vrije seks, geweld en volop saggio dieben wie niet zoed en naar meer serieuze aspecten wordt gekoppeld. Bekendingsrijke naam, maar de jaren zestig bijvoorbeeld.

En dan komen VN en HP ineens ver te ekkar te staan. Het eerste blad kijkt niet zonder vermaak naar het optreden van de politie, dat niet oplopende wat ervan verwacht was, en kijkt ook even ermark naar de weerdiverbeters in hun community.

„Maar altijd gekit als stervende klink mag je nooit laten vallen.“

„Is dat niet een beetje „toef“, oppert de vertelster.“

Maria. „Ik vind het helemaal niet zoft. Het is veel beter om zoft te beginnen, zelfs te veranderen, en kinderen te veranderen en dat uit te stellen. Inmiddels is vooral duidelijk dat niet alleen de woongroep maar ook de Rotterdamse justitie is terug-

gevallen op de ideeën uit het eind van de jaren zestig.“

De Maria komt ook in de Haagse Post voor. En anders dan de nu langkomende mensen weten zij (de ex-KEN) dat de vredeheid omstreekt in woe die psychische lemmen en geweldigheid, wanneer je je onvoldoende meegaat op stil. Een gimp daarom heeft televise-kijkend Nederland afgelopen zaterdagavond bij Sonja Barend kunnen zien. De voortdurend glimlachende Maria Haagen veranderde in een kharde tante toen de groep ging een vrouw de mond te snijden, die verriekte hoe ze tegen haar wel had moeten wijzen met Kees de Boer, de ideoloog en leider van de KEN en van het wooncolectief.

Het verhaal in de HP is dan ook, anders dan dat in VN, geschreven door een ex-ID, Frank Buus; en de tijd van de Magdalenhuis-bereiding waarin zijn beneen nog eens de voornamen van de daadplaat, de rest zal in de zegen van de postmeester. Buus, die van 1973 tot 1982 in de KEN (de toevroeging) met staat voor de ideeen van Marx en Lenin, zal, kijkt in werk en naar een regime waarin hij jarenlang kon meedraaien. Hij haalt er zelfs een geval van zelfmoord bij. „Wie dat niet volhouwt piegt zelfmoord, zoals Henne

op 31 januari jongstleden deed.“ En even later haalt hij een vrouw uit het collectief aan. „Ze werd niet een uitdrukking waartoe je je afhaagt waarom de gedaante moet worden. Maar het is beslist niet zo dat er vanuit de woongroep op te lange schuld dat Henne zelfmoord pleegde, door haar daar toe te manipuleren.“ Waaronde de uitdrukking gedaan moet worden? Vanwege dat soort verhalen.

Het verhaal in Vrij Nederland is aammetelijk minder door het verleden overwoekerd. En dan resten indertijd bijkanten die tot hoofdtraan zijn geworden.

Zoals het Buus dat haarscherp aangeeft. Vanuit zijn vertrekken kon niet. De ideeen waren goed en daar moest je naar le van. Tot dit bittere einde aan toe.

Kinderen woongroep blijven onder beheer

Van een onze verslaggevers ROTTERDAM. – De zes kinderen van de Rotterdamse woongroep blijven onder voorlopig beheer van de Raad van de Kinderbescherming. Ze mogen wel thuis blijven.

De familielkaar van de Rotterdamse rechtbank heeft dit gisteren besloten. De uit drie rechtshouders bestaande kamer ziet in de door de officier van justitie aangelegde feiten voldoende aanleiding, om de schorsing uit de ouderlijke macht niet op te heffen.

De Raad van de Kinderbescherming zal een onderzoek door deskundigen moeten instellen. Op 23 augustus moet de Raad van Justitie over deze zaak. Dan komt onder meer de vraag aan de orde of de ouders uit de ouderlijke macht ontzet moeten worden, zoals de officier heeft geëist.

Leden van het wooncolectief hebben steeds ontzettend onrechtelijke handelingen te hebben geprobeerd met de kinderen.

* En waarom kom u niet met uw invloeden op uw kind afzijdig?

Het was mijn enige kans om op te treden in een, edelachtbare

VN - Terziede 18

Woongroep Vk 18

In de erg volwassen geschreven brief van Karin Poldermans („slachtoffer incest voor leugenaar gezet“, U-pag. van 11) wordt nu verwezen, de feiten niet te hebben uitgezocht alvorens de Rotterdamse woongroep te steunen. Waardoor dit verwijt is gebaseerd blijft onduidelijk. Ook de verklaringen van de kinderen in deze zaak tonen geen misbruik door de betrokken ouders aan.

Karin brief maakt precies duidelijk waarom de discussie over seks tussen volwassenen en kinderen zo moeilijk verlopen. Beide kampen (kortweg: voor en tegen verspreiding van het wettelijk verbod) bestaan uit mensen die zich niet serieus genomen voelen als slachtoffer, hetzij van seksueel misbruik, zoals Karin, hetzij van de strafwet, zoals de woongroep. Ervaringen die haaks staan op die waarvoor je zelf hebt geleden hebben dan iets bedriegelijks, vandaar de neiging te ze weerspreken.

Maar geen enkele ervaring mag in de doofpot verdwijnen, ook al lopen ze nog zo slecht. De enige manier om de discussie vooruit te helpen is immers, de ander serieus te nemen en haar of hem niet in het belang van de strategie dood te zwijgen.

AMSTERDAM J. van Schijver Bestuursz. Jetten/COC

wilde zijn. Dat betuttende gewoon trouwen, ook voor de Tilburgers. Maar een jaar of vijf geleden begonnen ze weer bij het begin. Ze braken met het paarsgewijs opfokken, gingen scheiden, bij elkaar wonen en sinnedien er sprake was alarmerende moeie relaties, dwarsniet, vrolijke relaties, maar er moet wel steeds gepaard worden, veel gezins. En dat komt vooral terecht bij de leden aan politieke activiteiten naar buiten niet meer toekomen, zegt Riet. Ze zegt dat ze sinds kort het probleem van de jaloezie heeft overvaren. 'Dat heeft me jaren gekost maar na allerlei discussies is het me gelukt.' Ze houdt nu van veel mensen, van de een meer dan van de ander, dat wel, maar ze kan erover praten. 'Ze zijn hier eigenlijk tegen de monogamie.' Hiet zegt dat een ex-lid van de woongroep die vroeger ook polygamie leefde, een vreemde ontmoette met wie hij monogamie wilde verder gaan. Sindsdien vertelt hij verschillende verhalen rond over de woongroep. Over dwang bijvoorbeeld, dat de een met de ander moet slapen ook al heeft zij of hij geen zin. 'Omme', zeggen de aanwezige vrouwen en mannen in de woongroep zoals Maria, Riet, Kees en Hans. Het is waar dat een van de vrouwen uit de woongroep kort tijd in een seksclub heeft gewerkt, maar niet omdat ze van iemand dat moest doen maar omdat ze het leven van een hoer wilde ontdekken.

Nie experimenten, zo verklaart Riet, zijn bedoeld om 'te keken maar het typisch mannelijk en vrouwelijk afgelepen zaterdag in de Sonja-ahou. Maar hoe zit het dan met al die verhalen over geweld, dwang en absoluut leiderschap?' vroeg Sonja Barend. Verdachtmakingen om roddel, aldus een nerveuze Kees de Boer, alhoewel sommige dingen 'hier en daar aan de waarheid raken'. Helaas vroeg Sonja Barend niet door. En de vrouw die later vanaf de tribune een boekje wilde open doen over Kees en Maria kreeg geen kans.

Grimme gezelligheid in de woongroepen van de Ken

Maria en Kees (Foto: Carol van Hees)

De Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland (marxistisch-leninistisch) kwam voor het eerst in 1970 in het nieuws toen het door haar gedomeerde Koninkrijksoverheid een belangrijke rol in de toenmalige Rotterdamse hervatting speelde. Deze KEN was een links-radikaal gezelschap, geïnterpreteerd op de Volksoverheid. China, maar werkte tegen onvrede in de CPN, een partij die naar de mening van de KEN de Sovjet-geleide en te gematigd was geworden.

Na de vermeende ultra-radikale campagne tegen de 'arbeiders-vrijheidse reging' D'U' ontbrekende een krakstraf, die in 1974 eindigde in een overwinning van een paar maanden met Kees de Boer aan het hoofd. Vanaf 1974 tot het einde in deze man de leider van de club geweest.

Het opmerkelijke van de geschiedenis van de KEN is dat zij geen lankzame links club is gebleven. Het fanatisme bleef wel, maar is telkens aangewend voor nieuwe doelen. In eerste instantie was de KEN de Chinese versie van de Chinese buitenlandse politiek mee. In 1975-76 werd de KEN steeds recenter en schrok niet terug voor steun aan de NAVO, 'menselijke kapitalisme' en dergelijke. Voor de KEN-leden die toen lid waren was dit al een zeer bizarre omvang, maar de persie op hen vanuit de leiding was zo groot dat velen deze 'nieuwe' lijn toch volgden. In 1977 daad de KEN mee aan de verkiezingen maar behaalde geen

De gezellige grimmigheid van de Ken

Tijdens de show van Sonja Barend stond Kees de Boer eventjes in het middelpunt van de belangstelling. En natuurlijk: dwang, geweld en ontucht — er bleek allemaal niets aan waar te zijn. Voormalige leden van de woongroep kijken daar wat anders tegenaan. Slean, seksuele 'spelletjes' met

kinderen, het *murw* maken van mensen, het hoorde allemaal tot de 'therapeutische' praktijk van de Rotterdamse sekte. Op pagina 3 een schokkend interview: 'Ik kan Juliette rustig een klap geven, kan jij Jacqueline een klap geven?'

'Wat is er van mijn leven over, wat heb ik tot stad gebracht?'

GA 15

Erik van Ree
Gek van de Wal

'Wij zijn niet veel anders dan gewone gezinnen', sprak Maria Hagen lieflijk afgelopen zaterdag in de Sonja-ahou. Maar hoe zit het dan met al die verhalen over geweld, dwang en absoluut leiderschap?' vroeg Sonja Barend. Verdachtmakingen om roddel, aldus een nerveuze Kees de Boer, alhoewel sommige dingen 'hier en daar aan de waarheid raken'. Helaas vroeg Sonja Barend niet door. En de vrouw die later vanaf de tribune een boekje wilde open doen over Kees en Maria kreeg geen kans.

Grimme gezelligheid in de woongroepen van de Ken

Maria en Kees (Foto: Carol van Hees)

relevant resultaat. Dit was aansluitend voor de volgende grote ommekeer. De gedachte die nu positieve kant heeft gezegd heeft, de reden dat wel als KEN zo weinig resultaat boeken is dat we zelf, als mensen, nog niet echt een communistische leiding hebben ontwikkeld. We moeten nu eerst nieuwe 'open menselijke verhoudingen', met name ook op seksueel gebied onder elkaar tot stand brengen. Een soort 'verbeter de wereld, begin bij jezelf'.

Vanaf ongeveer 1978 trok de KEN zich uit de woongroep op zichzelf terug. Het politieke werk in andere zin werd schokgewijs afgebroken. De KEN transformeerde zich in een koninkrijksoverheid. In Rotterdam, Utrecht en Tilburg aldaar een nieuw soort leiding werd ontwikkeld. Zoals blijkt uit eerdere interviews in de Haagse Post en in dit blad, evenals uit het hier afgepaste interview is in de KEN een soort totaalit regem tot stand gekomen. De leidende gedachte is waarschijnlijk een lot haar logisch eindpunt: doorgevoeren kollektieven; privacy wordt verworpen, alles (inkluisd vijlen met wie, relaties, kinderen krijgen, banen, dagbesteding etc.) moet 'open worden' besproken, dat wil zeggen in voorwerp van strijd. Omdat de KEN ook nu nog een hiërarchisch is, met een sterke leiderschaps, komt dit in de praktijk neer op een bijna volledige controle op het leven en denken van de leden door de leiding.

ERIK VAN REE

De vrouw op de tribune was Tobie Broom. Toen jaar lang is ze lid geweest van de KEN. Vorig jaar september is ze eruit gegaan. Jacqueline Huisman is nooit lid geweest van de KEN, maar had er vrienden en heeft vorig jaar na een verblijf in het buitenland enige maanden verblijf in de KEN-buizen gewoond, samen met haar dochter Sanne.

In Rotterdam wonen de KEN-leden in drie woongroepen. Er is een echts en een kinderhuis. Ook in Tilburg is een KEN-kommune. In totaal gaat het om 35 volwassene en 15 kinderen. Een politieke kind, een therapeutische gemeenschap of gewoon een kleine sekte met een gestoerde figuur als leider? Eerst de kwestie waarmee de groep de landelijke pers haalde, het vermeende seksuele misbruik van de kinderen.

Tobie: 'Ik geloof helemaal niet dat het hier gaat om seksualiteit bij kinderen of om seksuele opvoeding. Ik denk dat het een manier is om via de kinderen groep op

Jacqueline: 'Een liefdesverhouding mag heel anders zijn, maar dat moet dat ook niet. Zodra die ontstaat, moet dat uit elkaar gehaald worden. Zulke relaties zijn bedreigend voor het kollektief. De enige die dat mag is Kees de Boer. Hij heeft dat een voorbeeldvervangende. Hij heeft bij Juliette. Althans dat is het idee. Zij mogen ook een kind maken.' Dat mag niet iedereen? Tobie: 'De kwestie daarmee is dat alleen vrouwen die zich erg hebben ingezet voor het kollektief kinderen mogen krijgen.' Is het dan voorkeursrecht dat een vrouw een kind uit en dat Kees de Boer dat verbiedt? Jacqueline:

'Henny bijvoorbeeld, die was vorig jaar zwanger en zij heeft toen van alles geprobeerd om haar tot een abortus te brengen. Maar Henny hield vol.' Tobie: 'Kees de Boer vindt dat vrouwen hun leven moeten richten op het helpen van mannen. Volgens zijn theorie hebben namelijk vooral mannen in hun jeugd een emotionele knauw gekregen doordat ze op hun vierde van de moederschoot zijn gevallen, waar ze dan in hun latere leven compensatie voor zoeken. De eigenlijke behoefte van mannen is om bij vrouwen op schoot te zitten. En dat wordt dan elktijd uitgenodigd. Alle mannen gaan bij de vrouwen op schoot zitten en aan hun borsten sabbelen.'

Het probleem van vrouwen zijn hun borsten. Alle vrouwen hebben daar problemen mee, vindt Kees. Dus gaan de vrouwen op die vergaderingen om de beurt met de borsten bloot. Dan vertellen ze hoe ze een keer, of de avond ervoor met Kees hebben gevraagd — want Kees kiest iedere avond een andere vrouw uit — en hoe geweldig ze zich daarna voelen.'

Ook Jacqueline was op een gegeven moment aan de beurt om te bewijzen dat 'Het meest van Kees kied'. Ze lag echter dwars. 'Na de avondbeurt bij de kinderen was ik samen met Kees in het kinderhuis. Toen viel Kees die bij de wal en bij andere huizen kwamen. Hij wilde praten. Na enige tijd begon hij over mijn borsten.

De meeste groepenleden werken niet. Wat wordt er overdag gedaan? 'Er wordt gepraat.' In vergadering? 'Nee, in kleine groepjes, of tussen twee mensen. Dan kun je avonds op de vergadering vertellen hoe goed je met iemand hebt gepraat.'

'Arendo wordt er besproken wat er overdag is besproken.' 'Ja.' 'Wat praat je dan over?' 'Over alle relatieproblemen over het leven, over opvoeding.' 'Had je daar dan steeds wat over te vertellen?' 'Houdt dat niet op op een gegeven moment.' 'Ja, dat houdt wel op.' 'Ja.'

Daar zou ik problemen mee hebben. Ik zei: 'Volgens mij staat jij problemen voor te niet zijn.' Toen kwam ter sprake dat ze een huis aan het zoeken was in Amsterdam. 'Nou mop ik', zei hij, 'waarsom ik geen contact met je krijg, jij zit hier helemaal niet bij.' 'Ik Wee, dat heb ik vanaf het begin al gezegd, maar de mensen hier luisteren nooit.' Ondertussen zaten de beide heren vreselijk te zuipen. Om een uur of een was ik het zat en ben ik naar het kinderhuis gegaan waar ik bij Sanne in bed kroop. Nog geen half uur later werd ik door de heren uit bed gesleurd. Ik moest mee terug. Kees de Boer kwam naast me zitten en zei wel twintig keer: 'We krijgen jou wel klein.' Een tijdje later ze hij ook wel twintig keer tegen Cees: 'Ik kan Juliette rustig een klap geven, kan jij Jacqueline een klap geven?' (Hij gebruikt mannen als 'domme kinderen', tegen de vrouwen waar ze verliefd op zijn). Vervolgens gaf Cees me een vluchtig precies midden op mijn voorhoofd. Ik gaf hem daarna een trap; hij was zo lazerus dat hij meenen achterover viel. Toen begon Kees de Boer als een dwil op me te kruipen en te janken. Van Cees moest ik Kees de Boer op schouder nemen. Ik ging bijna over mijn nek. Ik probeerde weg te gaan, maar werd steeds door hen tegengehouden. Uiteindelijk kon ik wegkomen.

'Ga nu weg', 'Loop op mij afgeleid. Die moet mij bewerken.' 'Dat zijn de methode', zei ik later tegen Juliette. Mensen murw maken. Hoe maak je ze murw? Door dat en niet op ze in te praten, ze hun slaap te ontmenen. 'Dat is nodig', zei ze, 'om de dialectiek van de geest te bereiken.' Want je gedrag is altijd daar anders dan je bent en in je geest kan de mensheid te zitten en dan moet die bewerkt, kapot worden gemaakt. Kees de Boer gebruikte ook het beeld van de komst van Mensen, zo vult hij zijn gedrag geïmmuneerd door aan opvoeding, de maatschappij en de cultuur. Dus moet je ze eerst deprogrammeert tenende toe opnieuw te kunnen programmeren.' *

Tobie: 'Kees de Boer is begonnen met slaan, later zijn ook andere mensen dat gaan doen, omdat ze wordt dan gezegd 'Kees zich anders niet hoeft te verlagen'. Dat gebeurt dan vaak tijdens die avondsessies waarbij iemand het middelpunt is. Op een keer was Peter dat en die begon na verloop van tijd te zwijgen. Toen sloeg Juliette hem, en later Kees de Boer ook. Daarna werd Peter door Kees de Boer van de grond geroep. En daar wordt dan op gereageerd van 'zijn, hoe nederlijk Kees is, want het probleem van Peter is dat zijn vader vroeg is overleden en nu heeft hij weer een vader.' Ik begon toen te zillen, waarna de discussie zich op mijn richting, omdat ik zo emotioneel reageerde.' *

Hoe werd dat slaan beorgumenterd? Jacqueline: 'Je houdt van iemand, daarom sla je iemand. Liefde voor het slachtoffer.' Tobie: 'Van slaan moet iemand worden bereikt. Als iemand in de discussie zijn mond houdt, dan moet-ie worden opgemerkt door de anderen geslagen.' Tobie: 'Tijdens een van die sessies vroeg Kees de Boer aan mij of ik tot zijn clubje wilde behoren. Dat is een soort elitegroep binnen de club, met bepaalde privileges, je bent dan een soort voorkeursvrouw van Kees de Boer. Enerzijds heb ik de lucht in gestoken, ik was heel blijzender, ik was heel wat. Anderzijds zei hij dat ik te veel identiteit heb, te zelfbewust was. Het symbool daarvoor zag hij in mijn hoofd. Ik kon dus wel bij dat clubje komen maar moest mijn hoofd afzetten en mijn ideeën over seksualiteit inleveren, want dat betekende volgens hem dat vrouwen zich tegen mannen afzetten. Eerst praatte hij heel vriendelijk, toen zei hij 'Ziek me eens over'. Toen gaf hij me patpatpats in mijn gezicht. Ik probeerde me te beschermen en toen hoorde ik Maria en Inge in haar roepen 'Jij mag dat niet over'. Hij schreeuwde toen: 'Maar nog wel eens tegen de muur aan zo rammen. Ik ben nog diezelfde avond weggegaan.' *

We hebben gehoord dat een vrouw uit Orsdeal. Wat weten jullie daarvan? Tobie: 'Ja, dat was Hennie. Ze had drie kinderen, de jongste was zes maanden. Ze was een sterke vrouw, ze hield de hele groep in Tilburg bij elkaar. Voor haar wilde ze uit de groep. Toen is ze vreselijk op haar ingesprakt. Dat ze buiten de groep haar kinderen niet kon opvoeden, dat ze geen goede moeder was. Mensen reiden steeds naar Tilburg om haar te bewaken. Ze is ook nog een paar weken in Rotterdam geweest. Wat daar precies gebeurd is, wat er allemaal gezegd is, weet ik niet.' Jacqueline: 'En nu wordt er een soort martelares van haar gemaakt. Kees de Boer zei een keer door de telefoon tegen mij dat iedereen een voorbeeld aan haar kon nemen. Dat als je niet zo kunt leven als hij, er maar één oplossing is, eruit stappen. Dat was zogenaamd een moedige beslissing.' 'Hoezo eruit stappen?' 'Uit de groep of uit het leven?' 'Uit het leven, dat heeft hij letterlijk zo tegen mij gezegd.' *

Klopt het dat er vrouwen in de prostitutie zijn gaan werken? Tobie: 'Ja drie vrouwen, toen ik dat hoorde, was ik zo geschokt dat ik Juliette heb gebeld. Ik vroeg haar hoe dat te rijmen viel met de ideeen over emancipatie. Ze zei: 'Ja, maar Tobie, jij bent daar zo moralistisch over.' Ik moest het ook niet als prostitutie zien, omdat die vrouwen mannen gingen hebben en niet zo boezemend een onderwerp doen over prostitutie. Riet is sociologie staat er in de krant, terecht ze gewoon in een bordel werkt. Ik weet niet waarom ze het doet, ik veronderstel dat voor geld.' Inmiddels hebben we vernomen dat ze daarmee weer is opgebouwd.' Jacqueline: 'Er zijn steeds nieuwe trends. Op een gegeven moment moesten vrouwen vooral mooi zijn.' Tobie: 'Ja, en dan had je vrouwen boven de streep en onder de streep. Ja, dat werd expliciet zo gezegd.' Jacqueline: 'Voor de onder de streep hadden dus een extra behandeling nodig.' *

De elementen van de woongroep

door Henny de Lange

De leden van de woongroep naar de Schiebreekseiland in Rotterdam worden niet mee hun vaste te geven op de manier waarop zij leven en hun kinderen opvoeden.

Maria, moeder van twee van de kinderen die het collectief telt, vertelt enthousiast over de alledaagse en ideologische opvoeding die de kinderen krijgen van de zeven ouders en drie 'nieu-ouders'. 'We dommer hier alles samen. We voeden daarom ook samen de kinderen op. We sorgen er met 'n allen voor'. Dat alles vanuit de filosofie dat kinderen zich beter ontwikkelen in een collectief. De traditionele relatie ouder-kind is te dwangmatig. Hetzelfde geldt voor het typisch mannelijke en vrouwelijke rolgedrag, vinden de leden van de woongroep.

De Rotterdamse woongroep is het resultaat van wat eens de harde kern was van de Kommunistische Eenhedenbeweging Nederland (KEN), een marxistisch-leninistische organisatie die de eerste jaren zestig en in de jaren zeventig actief was. Haar laatste politieke strekking maakte de KEN ten tijde van de Rotterdamse havenstaking in 1979. Het eind van 1970, toen de Rotterdamse haven ook weer lang 'plak' lag als gevolg van een arbeidsconflict, werd tijdens deze 'wilde' staking druk geïdentificeerd door allerlei, overwegend links-radicaal groeperingen. De KEN was er toen nog niet, maar sindsdien ontbreken haar stencils op massa-demonstraties en stakersbijeenkomsten.

Idealen

Dat wil niet zeggen dat de politieke idealen van welker zijn opgegeven. Stonds een

jaar of vijf probeert het kleine groepje KEN-leden om nog overgebleven is, op kleinere schaal alomteer haar idealen te verwezenlijken. In Rotterdam, Utrecht en Tilburg hebben ze zich teruggetrokken in woongroepen. De leden zeggen nog altijd naar verbeteringen in de maatschappij te streven, maar niet meer via politieke acties. Door 'als een collectief te wonen, dat goeddeels vrij is van egoïsme, jaloezie, en hebzucht en bent, hoest je op een andere manier iets uit te stralen.

De Rotterdamse woongroep, waar ook de voormalige KEN-inder Kees de Boer woont, maakt er geen geheim van dat seksualiteit daarbij een belangrijk middel is. Maria: 'We houden allemaal van elkaar en de relaties lopen ook door elkaar heen, waarbij er uiteraard sprake is van rassen en minder vaste relaties'.

Om te onderstrepen hoe serieus ze deze aet van de verplichte vrijheid nemen, vroegen alle leden -voorover te getrouwd waren - ruim vier jaar geleden collectief echtscheiding aan. De zes kinderen nu vier tot acht jaar zijn, zijn volgens Maria daarmee heel goed af, want ze hebben nu een hebbel op 'a' en om 'a' en maar liefst tien vaste verzoeken tot alomteer even lief en aandacht met hen ontsprengen.

'Te lief'

In de ogen van de Rotterdamse justitie 'te lief'. Dat valt altans op te maken uit de summierie uitlatingen van de voor de politie-vaal verantwoordelijke officier van justitie mr. R. A. A. Hij verdenkt de volwassen leden van de woongroep van ontucht met de kinderen. Zo zwijpmas als justitie is 'in het belang van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen

en in het belang van de kinderen' zo sprakzaam is de woongroep zelf. Kees de Boer, afkomstig uit het roerige Tilburgse studentenmilieu van de jaren zestig, heeft uitvoerig verteld in dit interview hoe recent vertijft in de cel ook beschreven, wat de woongroep verstaat onder een moderne, vrije (seksuele) opvoeding.

Een van de elementen daarin is dat gemeenschappelijkheid taboe is. Als de kinderen iets willen weten, wordt daar open over gesproken. Taboe bestaan er niet, op geen enkel terrein. Zo ken het gebeuren dat Kees en Maria, die al vrijuit besproken werden door twee kinderen, het nieuwsgierige tweetal bij zich in bed namen om te vertellen wat vrijen inhoudt en wat daarbij gebeurt. De kinderen mochten daarbij ook de geslachtsovername van de volwassenen aantroffen. 'Het gebeuren is een sfeer van warmte en liefde. Het was een hele positieve ervaring voor mij', vertellen Kees en Maria. 'Ook dat we daar zo open over konden praten'.

Zen anders, in de ogen van justitie 'veracht' veracht' voegt Kees de Boer toe: 'Ik heb een groep op een gegeven moment bij elkaar in bed. Maria: 'We lagen lekker te knuffelen en toen werd Jeroen paps' nadren. Het lukte hem niet om ons. Hij had het heel onleidend.' Dingen die volgens de woongroep in veel moderne gezinnen voorkomen is die waardevrij zijn, omdat kinderen mensen leren dat geen enkel lichaamsdeel 'vies' is of taboe. 'Als we de kinderen kussen, slaan we hun geslachtsdeel ook niet over om te benadrukken dat we alles aan hun lief vinden.

Tobie: 'Kees de Boer is ook bezig met de beweging voor de wereldvrede. Alleenma bereemde mensen moeten erbij gehaald worden.' Brigitte: 'Ik heb structureel niet zich eegzaam laten overprezen. 'Moet je niet doen', zegt Kees, 'want dat is niet mooi, krijg je niet zo'n vrees. Ik kan je vol vertellen. Hij noemt ook hoe de psychologie van iedereen. Alle ziektes zijn volgens hem uitingen van psychologische problemen.

'Er was een keer een te uit-zetting over het Jezus-verhaal. Hij zei toen dat hij eigenlijk nog beter was dan Jezus. Waaron weet ik niet meer. Maar wat Jezus deed, deden hem mensen, mensen van elkaar te houden, dat deed hij ook. En hij was ook slachtoffer, net als Jezus, omdat hij werd vergaard. Nee, ook binnen de groep. Want daar zijn al hun verhoudingen, hun studie of baan, hun vrienden, hun familie opgevoerd. Ze komt steeds meer in een emotioneel vakken te zitten. Het enige wat dan nog overblijft is in de grote zien te komen van Kees de Boer en zijn clubje. Dat is een heel liefbaar. Er zit denk ik een heel grimmigheid onder, een enorme teleurstelling en verbittering: wat is er van mijn leven over, wat heb ik tot stand gebracht? Ik denk dat de meesten zichzelf in hun hart, wat natuurlijk wel ver weg is, niks meer vinden.' *

Waarom blijven mensen er in? Tobie: 'Ja, waarom? De meeste mensen hebben langzaam maar al hun verhoudingen, hun studie of baan, hun vrienden, hun familie opgevoerd. Ze komt steeds meer in een emotioneel vakken te zitten. Het enige wat dan nog overblijft is in de grote zien te komen van Kees de Boer en zijn clubje. Dat is een heel liefbaar. Er zit denk ik een heel grimmigheid onder, een enorme teleurstelling en verbittering: wat is er van mijn leven over, wat heb ik tot stand gebracht? Ik denk dat de meesten zichzelf in hun hart, wat natuurlijk wel ver weg is, niks meer vinden.' *

Waarom ben jij er tien jaar lang in gebleven? Er valt een diepe stilte. Dan zegt dat is niet zo gek als het lijkt en hij legt. Er was voortdurend sprake van een belofte, het samen opvoeden van kinderen zodat je als vrouw ook kon studeren of werken, aantrekkingskracht van het samen met andere mensen leven. Het was een soort uitgestelde belofte, een uitgesteld bestaan. 'Maar je zat daar' dag in dag uit, je moet dan toch ook iets van vriendelijkheid, warmte of geborgenheid hebben gekregen.' In zekere zin is het een opvang voor mensen. Alles wordt verzorgd. Er is altijd etens als vindt binnen die kleine gemeenschap plaats. In die zin kan je zeggen dat het een soort onbezorgdheid heeft. Mensen hoefden niet na te denken over wat zich daarbuiten afspeelt. Alles wordt kollektief georganiseerd. Maar voor ons dat geestelijk? Kees de Boer: 'Gerechtigd (lang geleden) Nee, gerechtigd is ik niet willen noemen. Misschien gezellig met een grinnig gezicht.'

Waarom kan een man als Kees de Boer zo veel invloed, ook op jou, uitoefenen? Wat voor aantrekkingskracht heeft hij? 'Hij ziet zichzelf als de verpersoonlijking van een nieuw soort man, als een beeld van een man die vrouwelijker, zachter, innemender is. Mensen doorkien niet dat het alleen maar het uiterlijk is. Hij presenteert zich als een androgyn mens. Hij zegt ook: 'Alle mannen willen op mijn lijken.' 'En zo zag hij hem ook.' 'Als je in zo'n groep zit, kan je bijna niet meer van vrijte wil spreken, dus als je het vraagt wat ik toen vond... ja, dat praatte ik bepaalde slogans na die hij me voorleed. Ik durf zag hem niet, ik geloofde dat hij een nieuw soort mannelijkheid presenteerde.'

ERIK VAN REE
GEKE VAN DER WEL

vervolg pag 17

Te ver gegaan

De Amsterdamse hoogleraar kinderrecht prof. mr. J. E. Doek staat op het standpunt dat kinderen 'best veel maar vertellen'. 'Kindersekseualiteit kun je ook leren, maar je moet er niet als volwassene mee aan de slag.' Voor deze ex-kinderrecht staat vast dat de leden van de woongroep te vrij zijn gegaan in hun seksuele opvoeding. 'En ik weet wel zeker dat er niet zo gek veel progressieve psychologen zijn die mij op dit punt zullen tegenpreken.'

Volgens Doek overschrijft je een grens als je kinderen opvoedingen over seks aan volwassenen kunt demonstreren. 'Ik geef toe dat kinderen erg nieuwsgierig zijn, maar dat wil niet zeggen dat ze hun seksuele vrijheid op zo'n manier moeten beredigen. Daar zijn ze gewoond niet aan toe en ze lopen daarvoor het risico schade op te lopen.' Prof. Doek: 'En als ouders dan angstig zijn, dat risico nemen ze dan maar op de koop toe, dan zeg ik, nee, niet dat risico zullen jullie je kind op.'

Volgens mede-leraar Doctor Huijbregts van de Stichting Korte-termijn opvoeding, dat voornamelijk lexicologische hulp verleent berispen ouders vaak niet goed voor schade ze kunnen aanrichten. 'Als er geen gesprek of draag aan komt, kun je het heel onschuldig, ze krijgt dan ook al gauw dat kinderen gaan denken: dat doen kennelijk alle pappen en mammen. Dat kan op latere leeftijd, als ze een vriende krijgen, toch problemen gaan geven. Ik word daar in mijn werk regelmatig mee geconfronteerd. Het begint met knuffelen, het eindigt met inoest. Zelfs als ouders volstrekt integer zijn, moeten ze er toch bij stil staan dat kinderen iets anders leren volwassene seks. En wat ze ook goed moeten beseffen is dat ze hun kind het kind-sin aanpakken, het een ouder denken als ze er al een vriende mee omgaan. Dat kan in mijn ogen een valkuil zijn voor progressieve ouders. Ze kunt daarom beter je grenzen wat te vroeg stellen, dan laat. Want te laat is altijd schadelijk. Het vroeg is niet erger, want dat komt vanzelf wel in het leven.'

Latere leeftijd

Lichaamelijk schade is vrij strikt te constateren. Psychische schade heeft niet direct zichtbaar te zijn, maar kan zich ook nog op latere leeftijd manifesteren. Dat maakt het probleem extra gecompliceerd, erkent prof. Doek. 'Dat zie je nu ook in Rotterdam, waar de raad voor de kinderscherming een uitgebreid onderzoek aan instellingen om te zien hoe in hoeverre er sprake is van bijvoorbeeld ontwikkelingsstoornissen bij de kinderen.'

Via een speltherapie of door observatie kan een psycholoog wel te weten komen over de ontwikkeling van het kind en eventuele gedragsstoornissen. Als je kinderen laat optreden, kun je daar al voor opmaken, aldus Doek. De raad voor de kinderscherming zal zich verder oriënteren bij een groot aantal deskundigen en instellingen ook gaan praten met mensen uit de directe omgeving van de woongroep.

De kinderen in de Rotterdamse woongroep krijgen een vrij (seksuele) opvoeding. Het omgekeerde komt natuurlijk ook voor in gezinnen met veel extreme vormen. Dat kan toch ook schadelijke gevolgen hebben voor de ontwikkeling van een kind?

Prof. Doek: 'In het algemeen kun je stellen dat te veel ideologie in de opvoeding nooit goed is. Ik zou het meer verstandig vinden om te proberen dat je geleerd raken. Zo wel om heel vrij, als superechte opvoeding lijkt me niet ideaal.'

Diverse belangengroepen, zoals de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) en de Nederlandse Vereniging tot integratie van homo- en transseksuele (COG), hebben de inval in de woongroep een ontsoelbare vorm van, ver-

helderheid' genoemd. Zij vinden het verontwaardigd dat zo'n drastische ingreep blijkbaar aanvaardbaar wordt geacht, anders het gaat om een andere aanpaksvorm dan het traditionele gezin. 'Tegen ouders die hun kinderen in geslotenverband misbruiken, wordt soms zelfs al de bewoording 'dusdanig niet opgevoed'. Aldus de NVSH en COG. Ouders met een voorkeur voor een vrije opvoeding, of mensen die niet in een traditioneel gezin willen leven, worden met meer argwaan bekeken, mensen deze organisaties.

De indruk leeft ook bij de Rotterdamse woongroep. Daar komt nog bij dat de woongroep nooit een geheel heeft gekend. Het maakt van haar ideologie en leefwijze. De groep vreesde de dupe te zijn geworden van haar eigen ophef en het feit dat ze geen 'Staphorst-schijf' gezin is. Maar ze hebben altijd heel erg gepropt over alles, dus ook over onze seksuele ervaringen en de manier waarop we omgaan met de kinderen. Dat lijkt ook nu een beetje op te breken.

Torrebewind

De Raad is niet aan de indruk ontrokken dat andere aanpaksvormen ook het traditionele gezin toch met meer argwaan worden bekeken. Vorig jaar viel de Amsterdamse politiek een zette binnen.

De Rotterdamse persiflering Mr. D. Hart bevestigde met klem dat het niet heeft gesmeed bij de beslissing de woongroep binnen te vallen. 'Of iemand nu in een traditioneel gezin woont of in een ander, dat maakt echt niets uit. We gingen uit van de informatie die ons bereikt heeft. (Die kwam voor een deel van ex-leden van de woongroep, die zeggen te zijn opgevoed om te genoeg hadden van het (seksuele) leersysteem van met name Kees de Boer, H. de L.) Bovendien kunnen ze zoveel gekker dingen doen in ons bereik dat wecht niet wakker liggen van een woongroep.' Ook Prof. Doek vindt het wantrouwen van de woongroep en de belangen van kinderen niet terecht. 'Daarmee wordt gesuggereerd dat de zedenpolitiek bestaat uit een stelletje faalanciers. Maar de mensen hebben daarvoor veel te veel gezien.'

De hoogleraar meent dat het alleen vanwege deze oesterse kritiek al 'stroom' zou zijn als je eindeloos eens duidelijkheid komt over de vraag waar het strafrecht de grenzen legt van het seksuele opvoeden van kinderen door hun ouders. 'Wat dat ook is, het hoegedend, omdat deze kwestie ook voor de leden van de woongroep dermate belangrijk is dat ze zullen willen aanvragen tot aan de hoogste instantie toe.'

De hoogleraar meent dat het alleen vanwege deze oesterse kritiek al 'stroom' zou zijn als je eindeloos eens duidelijkheid komt over de vraag waar het strafrecht de grenzen legt van het seksuele opvoeden van kinderen door hun ouders. 'Wat dat ook is, het hoegedend, omdat deze kwestie ook voor de leden van de woongroep dermate belangrijk is dat ze zullen willen aanvragen tot aan de hoogste instantie toe.'

De hoogleraar meent dat het alleen vanwege deze oesterse kritiek al 'stroom' zou zijn als je eindeloos eens duidelijkheid komt over de vraag waar het strafrecht de grenzen legt van het seksuele opvoeden van kinderen door hun ouders. 'Wat dat ook is, het hoegedend, omdat deze kwestie ook voor de leden van de woongroep dermate belangrijk is dat ze zullen willen aanvragen tot aan de hoogste instantie toe.'

De hoogleraar meent dat het alleen vanwege deze oesterse kritiek al 'stroom' zou zijn als je eindeloos eens duidelijkheid komt over de vraag waar het strafrecht de grenzen legt van het seksuele opvoeden van kinderen door hun ouders. 'Wat dat ook is, het hoegedend, omdat deze kwestie ook voor de leden van de woongroep dermate belangrijk is dat ze zullen willen aanvragen tot aan de hoogste instantie toe.'

De hoogleraar meent dat het alleen vanwege deze oesterse kritiek al 'stroom' zou zijn als je eindeloos eens duidelijkheid komt over de vraag waar het strafrecht de grenzen legt van het seksuele opvoeden van kinderen door hun ouders. 'Wat dat ook is, het hoegedend, omdat deze kwestie ook voor de leden van de woongroep dermate belangrijk is dat ze zullen willen aanvragen tot aan de hoogste instantie toe.'

De rekbare grenzen van de seksuele opvoeding

door Henny de Lange

Tr 18

In het ene gezin gaan ouders en kinderen samen onder de douche. In het andere gezin staat ook verstandelijk het haakje op de badkamerdeur, want bloot is de vies.

Een vader knuffelt zijn dochters niet meer zodra ze in de puberteit zijn. De andere vader meent dat ze je kinderen niet vaak genoeg kunt aanhalen.

In het ene gezin is vader's wil wet en is leguimzaam taboe. In het andere gezin is men wars van gezag en autoriteit; daar discussiëren kinderen en ouders op gelijke voet met elkaar.

Opgroeden is een vak waar je niet voor hoeft te leren en dat je kunt invullen met alles wat je wilt. Het is een vak waar je niet hoeft te leren en dat je kunt invullen met alles wat je wilt. Het is een vak waar je niet hoeft te leren en dat je kunt invullen met alles wat je wilt.

In voor ouders kritiek van familie of kennissen vaak al moeilijk te verteren, als er ook nog politiek aan te pas komt wordt al gauw gesproken van een ontsoelbare inbreuk op het privé-leven. Letterlijk en figuurlijk in het Rotterdamse geval. Want de politie, die er man sterk, brak daar met een korvet de huiskamer open, arresteerde twee van de seven ouders en haalde de zes kinderen van school om hen in een teltuif onder te brengen. De officier van justitie in Rotterdam, mr. R. A. G. Gerdink, wil over deze zaak weinig meer weten dan dat er aanwijzingen zijn dat de kinderen in een duizendtal keer worden opgevoed dat de woongroep niet 'lichamelijke of seksuele ondergang'.

Inmiddels zijn kinderen en ouders van de woongroep wel bij elkaar, maar of dat zo blijft is pas eind augustus duidelijk. Teggen die tijd moet het onderzoek naar de opvoedingssituatie wel en zeven binnen de woongroepenschap afgerond zijn. Dat onderzoek wordt gedaan door de Raad voor de kinderscherming op verzoek van de familiekamer van de Rotterdamse rechtbank. Tot eind augustus blijven de kinderen onder gezag

van de raad voor de kinderscherming.

Ontucht?

De belangrijkste vraag die de komende maanden beantwoord moet worden is of de verzuimers al dan niet te ver zijn gegaan bij met name de seksuele opvoeding van hun 4- tot 8-jarige kinderen. Hebben ze zich schuldig gemaakt aan ontucht? Of gaat het alleen maar om een progressieve opvoeding, waarop niets strafbaar is aan te merken en waarvan daarentegen moderne gezinnen in een land zich bezinnen?

Maar waar het in deze zaak ook om draait is de principiële vraag tot hoever de overheid mag gaan in haar bemoeienis met de opvoeding van kinderen. Waar ligt de grens? Wanneer mag er ingegrepen worden? Over een ding lukt de deskundigen het wel eens, maar waar de draag op lichamelijke en of geestelijke schade bij het kind ontoelaatbaar grove wordt geacht, moet een atrop worden getrokken en kan de overheid optreden. Maar vaak is het niet eenvoudig om aan te tonen dat er schade is of dreigt. Om nog maar te zwijgen van het dilemma of het kind uiteindelijk niet nog slechter af is, als het bij de ouders wordt weggehaald.

Dit alles maakt de animo bij politie en justitie om in te grijpen bij mogelijke excessen, er niet gister op. 'Er is belist sprake van enige huiver om op te treden in dit soort situaties, waarbij je in geslagenheid moet bewegen', zegt de Amsterdamse hoogleraar kinderrecht mr. J. E. Doek. 'Niet alleen bij justitie, maar ook bij de hulpverlenende instellingen die vaak te vrijblijvend reageren op de lang wachende alarmen, kan de bel aan te vinden. De raad voor de kinderscherming mag dan later de scherven opruimen.'

De kritische reacties op de inval in de Rotterdamse woongroep zullen deze huiskamer verder onder de voet van vermindern, verwacht Doek. 'En een aantal kinderen al daarvoor de prijs mag betalen', aldus de hoogleraar. 'En juist prof. Doek, om een zaak tot op de bodem uit te zoeken en de grenzen duidelijker af te bakenen.'

De rekbaarheid van de seksuele opvoeding

HP 18

Frank Buus was eind jaren zestig-begin jaren zeventig actief in de Amsterdamse studentenbeweging en was 1973 tot 1982 lid van de KEN.

Heeft zedenmeester Staat zich verslikt in een heksenjacht op progressieve opvoeders? Of is de praktijk anders? Ex-KEN-lid Frank Buus over de werkelijkheid van een Rotterdamse woongroep.

Heeft zedenmeester Staat zich verslikt in een heksenjacht op progressieve opvoeders? Of is de praktijk anders? Ex-KEN-lid Frank Buus over de werkelijkheid van een Rotterdamse woongroep.

Heeft zedenmeester Staat zich verslikt in een heksenjacht op progressieve opvoeders? Of is de praktijk anders? Ex-KEN-lid Frank Buus over de werkelijkheid van een Rotterdamse woongroep.

Heeft zedenmeester Staat zich verslikt in een heksenjacht op progressieve opvoeders? Of is de praktijk anders? Ex-KEN-lid Frank Buus over de werkelijkheid van een Rotterdamse woongroep.

leven weliswaar in het collectief moeten blijven, maar dat de ouders tot 27 augustus geschoot zijn van de vogels.

En toch blijft de heile ondorschijnig. Zo lang juistie niet alle bewijsmaterie op tafel legt, heigen uiteraard onmogelijk, is blijft te kwetsbaar voor het verwijt van schijnachtig niveau de doende is om in een bevindende atmosfeer modern-gedurde opvoedingsideeën uit te werken en in praktijk te brengen. Zo fraai en ontzettend is dat beeld van de vader die de heile, het komt, dat dit tot voor kort onbetekende groepen van twintig mensen niet al lang een veel grotere instemming en aanhang heeft gekregen.

Het antwoord daarop ligt in het feit dat de praktijk van de groep heel wat minder fraai is dan de nu opgedate verhalen. In de loop van 1981 heeft een heel reeks mensen die verantwoordelijke mensen, ook mensen die van hun kinderen houden) bittere ervaringen met de groep en in de leven ervan opgeleverd. Anders dan de nu torenende journalisten hebben zij geen een uurtje of wat maar vele jaren vertoefd achter de vrolijke gekleurde gordijnen. Anders dan de aanpakende denkers of buval bevindende omschrijvers hebben zij de groep van haver tot gort. En anders dan de nu langkomende mensen wesen zij dat de vriendelijkheid, omniaat in woede, psychische reur en geweldadigheid, wanneer zij te onvolledige meegaat opsteelt. Een gimp hiervan heeft tevens-kiende Nederlanders zaterdagavond bij Sonia Baardhuizen. De volgende ochtend was de Kees Haagen veranderde in een leidschachte tante toen het erom ging een vrouw te helpen te smoren, te vervlede hoe tegen haar wil had moeten vrien met Kees de Boer, de ideoloog en leider van de KEN en van het woonschoolciet.

Afframeling

Trouwe lezers van de Haagse Post hebben al eerder een blikke achter de coulissen kunnen seepjen. In HP van 18 april 1981 was het Hicra, een voormalig lid van Kees de Boer, onder de treffeilke oog. De polioleik lin werd door mijn lijf ontwikkeld, heb haar afdwinkende denkbereiden. Het begriping tot verder in te gaan op de Boers sekuale voorstellen haar kwamen te staan op een fikse afframeling van de KEN-voorstellen, welsoverwegen uitgevoerd overleg met enkel te seerwonen. Helma vluchtte weg; haar twee kinderen moesten laterlijk van school worden onttrokken, omdat de KEN-collectieven niet waren ten aan drie dwalende moeder af te staan.

Helma legde ook uit hoe het komt dat ze zich tot ook tees toeds onderwerp aan de grilen van de noortse, die de KEN niet aan mijn k'amer ging vond ik De Boer in m'n bed, klaar voor 'een goed gesprek', dat altijd uitloep op een verplicht nummer. Ik trapte daar steeds in. Het was verantwoordelijk voor het vrouwenwerk en we slagen er niet in vrouwen voor een idee in te nemen. Daarmee had hij me alid in z'n meent. Hij wist er een beetje van, hij was gevezen dat alles aan mij lag. Ook op het persoonlijke vlak hij was de revolutionair, ik, burgerlijk en afhankelijk, kon hem daarvoor een echte lichte vrouw.

Hoe was de KEN in drie seer van verandering terechtgekomen? Net als alle maatschappelijke splinters was de KEN gestoten op het feit dat er in de arbeidersklasse een aantrekkende en zich te seerwonen achter het vaandel van de marxistisch-leninistische voorworte-partij, die hen de weg naar het sociaalistische paradys wies. Van de revolutie in een kapitalistische samenleving moest, zo luidde de conclusie, aan andere voorwaarden worden voldaan. De mens, te beginnen in de KEN, diende machteloos te bevinden van de burgerlijke ideologie. De vermaldeide boekstaven van de samenleving, het burgerlijke gezin, moesten uit de hoofden en harten van de KEN-leden verdwenen worden.

Omder aanvoering van Kees de Boer werd enthousiast begonnen met het ontbinden van huwelijken, het bierebrennen van kinderen, het collectieven in, naderhand, de vorming van woongemeenschappen. Voor velen was het enthousiasme echter van korte duur. De problemen rezen de pan uit. Twee vooruideringen werden scherp gekleed. Kees de Boer legde met de telling dat hij als enige van de mannen goed kon neuken de pikorde was, verfelidshoud tot 'het collectief erin te betrekken' was

burgerlijke romantiek en boven betoende genegenheid voor het eigen kind hing het Damocles-zwaard van de veroordeling 'dwangmatig moeders'.

Moederbinding

Mieke maakte twee jaar deel uit van de KEN. Het zoontje zit in een kinderkliniek in tef. 'De ideen over samen te kinderen opvoeden en meerdere verhoudingen spraken mij wel aan. Maar toen ik er eenmaal in was, heb ik me toch aan mijn kind, want ik moest wel leven naar een aantal. Maar waasende ideologische kladen. Praktisch betekende dat bijvoorbeeld twee maal in de week naar de kliniek moest worden gegaan. Wat weiting is om een fine band met je kind te blijven houden. Er zaten uiteraard meer kinderen die ook te aandacht en liefdevol moesten worden met mijn zoontje. Het deed doen ik niet.

'Dat gaf voor ons beiden problemen. We misten elkaar behoorlijk. Ieder normaal mens zou zeggen dat dat je toch vaak in de week naar elkaar toe. Maar dat kon niet, want ik moest immers loskomen van de moederbinding, wat vertaald werd als boden van moederliefde. Mijn kind kwam alleen maar op zijn zelfstandig mens worden als ik hem losliet.

'Het geveel was wel met mijn zoontje zich te binden. Het is steek gelaten volde en steeds vaak vroeg ik hem niet lief vond. De reactie was dat het probleem van de andere kant bekeken moest worden. De moeder moest dan de verhoudingen aangaan, als dat lukte dan kwam het met de kinderen ook goed. Je moest dus met de mede-opvoeders een relatie of verhouding opstellen. Het werd moeilijk als je niet verfelid bent op elkaar. Maar dat kon niet, want dat was niet de bedoeling.

'Toch lichte het in mijn tijd niemand. Tegelijkertijd was ik een beetje bang voor de kinderen betrekken. Toen werd er dus een nieuw idee geopperd: meer niet-ouders moesten zich met de kinderen gaan bemoeien. En het was de volwassene moeders, die hun problemen opgelost worden, dat hun dwangmatig moeders, het hoe je te reichten op mannen, je ischamelijk leren geven. Aan werd verfelid dat was een indelen over gelid. En weer er weer naar een nieuw concept: mannenproblemen, dat mannen niet lief kunnen zijn bijvoorbeeld. Of de verhoudingen werden onder de loep genomen.

'Alle spontaaniteit verdween en als individu werd je steeds meer opgevoerd door het collectief. Het werd steeds moeilijker te mensen doen, voelen en denken moet het worden. Als dat niet lukte stelde je tegenover het collectief en was je fout. Vanuit seel verfelid kon niet. De deeren waren goed en daar moest je naar toe. 'Ik voelde me steeds meer een 'niet-persoon' en ook mijn kind werd stiller, minder. Toen werd er een spontaan. Toen kwam ik voor mezelf voor de keus te staan: je eigen persoonlijkheid opgeven en je onder laten dompelen in het collectief, of een vrij mens worden.

Dissident

Binnen de KEN werd in de '81 in HP beschreven mishandeling van Helma onderwerp van een even verbaasende konvolutie als typerende omkering van de feiten. Ik zat er in die tijd, tot september '82, middenin de KEN en ik nog steeds in de KEN. Het was een bekende verbaasende op terugkijken. In een vergadering van het 'Centraal Komitee' van tien december 1980 meldde De Boer dat hij 'algemeen gevoel' van dwaling te recht was, niet de dwaling was het probleem maar de dissident zelf. Die immers zo last hebben van een zogenaamde 'moederbinding' die brengen erom te komen tot de 'principe van de collectiviteit' losgaten werd. In de Rode Tribune kregen Helma en haar man Peter nog een trap na ze te hebben verfelid de vermaldeide dwaling van 'hun frustraties' bij anderen legden; hooghartig werd beweerd dat ze 'ergeren in het traditionele gezinleven, terwijl ze dat verfelid niet echt zo wilden. Een aangekleed woord van gek-verfelid de KEN maakt uit wat mensen 'echt willen' en we anders doet is gefrustreerd.

Wie twifelde aan de juistheid van de gevoelde methode van de KEN, werd een erop slaan riep bij De Boer ongehoorde woede-uitbarstingen op. Ik heb dat zelf een aantal keren ondervonden. De reactie bevestigde de angst van de KEN dat een positie als persificatie van het collectief niet werd erkend en eindigden met een velle aanval op ideologische afwijkingen van de KEN-leden verdwenen. Om de smuulende onvrede in de geliden te smoren lanceerde Kees de Boer periodiek campagnes 'houden van het collectief' betrekend tot de KEN. Dat resulteerde in de beschamende vergaderingen, waarin mannen en vrouwen smetterend en zweend

Caspar op z'n toren probeerden te zetten en getuigen van eigen tekortkomingen.

Een reeks vage noties over de weg naar de bevinding van het individu werd bijvoorbeeld de 'libale' en 'concrete' instelling ervan geschiedde door De Boer; nu eens was het 'hoofdprobleem' dat je onvolledige afstand had genomen van je ouders, dat weer moesten de vrouwen de mannen beter leren begrijpen, vervolgens lag het hoofdprobleem weer omgekeerd, enzovoort, enzovoort. Een eindeloze reeks van variërende problemen, die iedereen krampend probeerden op zichzelf te voeten te verklaren. Uiteindelijk lukte het niemand meer om de beoogde veranderingen naar een ander, meer menselijke, niveau 'in eigen gevoelens en ideen. In de loop van 1981 en 1982 speelde de heft van de leden van het 'Centraal Komitee' één voor één op; ieder op hun eigen manier verwerkte ze het verfeliden en probeerden een koers in het leven uit te stippen.

Hiërarchie

Zois ook de huidige woongroepelieden 'verklaren' is er een continue lijn van 1980 tot nu. Het idee van hiërarchie, het concept van het 'Centraal Komitee' wordt op dit moment voorgezet in de vorm van een strikt hiërarchisch opgebouwd leiding. Na de onbetwiste nummers heeft De Boers belangrijke vriendin Juliette als nummer twee, Kees als nummer drie en soms waasende vrouwen als nummer vier. De rangorde van de nummers daerom werd onder andere bepaald door kwaliteits- als lief-zijn verfelidheid en opstelling ten opzichte van Kees de Boer.

Woongroepelid Gérard doet in Het Vrije Volk van 2 mei een lachwekkende poging de structuur van de woongroep te verdoelen. 'Natuurlijk, zo zegt hij, 'is het zo dat er in de groepsleden hiërarchische krachten optuigen. Ik onken echter dat er doorloevend naar streven om zo'n hiërarchische structuur te stimuleren.'

Maar sterven de hiërarchie te de herarchie is er al. In een toespraak in juni '94 zei Maria de positie van De Boer uiteen aan een aantal leden, die het heile verhaal zonder spijtelijke wijzigingen. 'Wij moeten ren lief te zijn, Kees kan dat al', zegt ze. Ze gelooft dat Kees op dat moment heilas niet zichzelf kan zijn, omdat hij 'niet een Jan uidevriend van de KEN is, maar nog steeds niet af is, en omdat hij steeds meer zichzelf opziet moet omten te mensen die het allemaal nog niet zo goed begripen te hebben. Het is niet de KEN die de KEN afgekepen mens moeten erigen, voor het schutbald was een narcistische foto van De Boer himself' voorinnen, met daaronder de tekst: 'Ik wil vrijheid te de leeren. Maria, zo verfelid te verder, neemt daerom de leiding van Kees over. Nu moeten de andere leden naar Maria toewerken, zodat ze er niet lang meer van af te gaan te zijn. Als dat lukt, zo voorspelt ze, lij Juliette (dit op dat moment is afgehaakt) weer terugkomen. Het echte probleem is dat de leden van de KEN niet zo goed met de KEN te hebben doordoken. Er moet dus discussie gevoerd worden over 'hoe wij' iedereen is. Dit wordt concept gemaakt aan de hand van de KEN, die hoe je in de seksualiteit 'goed kunt geven'.

De heile toespraak schildert het beeld van een club die eindloos bent met vrien, met vrien vrien vrien te maar, er niet goed geprakt is, in een eindeloze cyclus van zelfcriticatie. De notulen spreken wat dat angast dwalelike taal. Een almar terugkerende zin is: 'Kees is een goede geprakt' in zijn gevele van seksuele afwijking in zijn jeugd. 'Vrien' is daarom een 'psychanalytische handeling om de baby in de KEN te vrien'. Het gaat er om te vrien het verlag om dat vrouwen leren volgend te zijn en zich aan te bieden, bijvoorbeeld door lief en nacht te zeggen 'ik eens wat een lekker leuk ik heb'.

Zelfmoord

Helias is het geprognosticeerd dat de KEN niet zo goed met de KEN te hebben doordoken. Er moet dus discussie gevoerd worden over 'hoe wij' iedereen is. Dit wordt concept gemaakt aan de hand van de KEN, die hoe je in de seksualiteit 'goed kunt geven'.

Wie dat niet volhoudt pleegt zelfmoord, zoals Henrie op 31 januari jongelieden zelfmoord pleegde. Het was erin te vrien, geligen, omdat ze niet uit te voeten kon met de praktijk van de nagerefelide idealen. Conzet speelde niet met het heile dat de KEN niet zo goed met de KEN te hebben doordoken. Er moet dus discussie gevoerd worden over 'hoe wij' iedereen is. Dit wordt concept gemaakt aan de hand van de KEN, die hoe je in de seksualiteit 'goed kunt geven'.

weg. Ze was teleurgesteld over de agresse die ze in Rotterdam had ervaren, maar tegelijk wilde of kon ze Kees de Boer niet afvallen. In een ook uit de KEN voortgekomen of de libale en concrete instelling, getoest, maar de oorzaak van de problemen is daardoor niet weggenomen. Woongroepelid Puck bevindt in een interview in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kluit in dat geval niet uit dat onze manier van leven met dit drama te maken heeft gehad, want in Het Vrije Volk de hoofdlijn van het verhaal. 'Henrie was een vrouw die al vaker met zelfmoordplannen had rondgelopen. Zij zat al geruime tijd emotioneel in de KEN, maar in de KEN, om te maken had met haar drie kinderen. Ik kl

justitie uit hun context gelicht worden. Blijk is nu de emotionele en seksuele omgang van volwassenen met kinderen in de context van het hele functioneren van de woongroep, dan is duidelijk dat er gerede vraagtekens kunnen worden gezet bij de manier waarop de volwassenen hun macht ten opzichte van de kinderen gebruiken.

Frank Buijs

DE SEKSUELE RELATIE TUSSEN OUDERS EN KINDEREN

Er is in ons land enige deining ontstaan doordat politie en justitie meenden te moeten optreden tegen ouders van kinderen, die seksuele relaties zijn misbruikt. Het gaat om een woongemeenschap in een grote stad, waar ouders meenden een goede seksuele opvoeding aan hun kinderen te geven, door ze bewust geslachtelijk te pikkeken en zich door de kinderen geslachtelijk te laten pikkeken.

DISCUSSIE

Door prof. dr. Herman Musaph
Socioloog

Aangezien ik niet over uitvoerige gegevens beschik, noch van de ouders, noch van de politie en justitie, kan ik mij geen oordeel over deze speciale situatie aanmaten. Menen die direct klaar staan met hun oordeel zonder over de gegevens te beschikken, hebben het gemakkelijker. Wel mag ik mij een oordeel aan over het verschil van de geslachte pikkeken van kinderen en ouders onderling als onderdeel van de seksuele opvoeding. Het is best mogelijk dat het volgrede in het geheel niet slaat op de situatie, waarvan de beoordeling nog onder de rechter valt. Seksuele opvoeding is in zijn uitwerkingen sterk aan tijd en plaats gebonden. Onze grootvaders hebben hun ouders nooit vaak gezien. Onze ouders

gingen met hun kinderen nooit naar het maatskand en wij zullen het wel uit ons hoofd laten om onze kinderen het maatskand te verbieden. En deze opmerkingen zijn typisch voor onze Westerse kultuur. De maatskanden, die ik in de desu's op Java en Samatra heb gezien, zijn ingeticht, dat de kinderen en de grootvaders de seksuele relatie van de ouders regelmatig kunnen horen en aanschouwen. Dat is althans normaal. Hoe het er over dertig jaar bij ons en in de desu's zal zijn, daarover kan geen zekerheid bestaan. Seksuele moral en seksuele gedragsnormen zijn aan verandering onderhevig. Dat kan elke antropoloog ons vertellen. Dit maast ons tot voorzichtigheid en bescheidenheid bij het uitspreken van een oordeel over in onze ogen afwijkend seksueel gedrag. Mijn opvattingen ontrent seksuele voortplanting, seksuele opvoeding en liefdesopvoeding zal men over 50 jaar als volkomen verouderd moeten beschouwen. Zo hoort het ook.

Normen

Het kardinale punt is echter dat wij nu te maken hebben met heersende normen, die bij overtreding psychische spanningen en moeilijkheden kunnen opleveren. Zo zal men puffend van de hitte in de trein naar het strand zich aan van de bevoelingsjungen ontdoen als men het strand heeft bereikt. Dat geldt voor mannen en vrouwen. Ik maak nu sterk dat het over 50 jaar heel gewoon zal

zijn dat mannen en vrouwen op een warme zomerdag met onthoudt bovenlijf in de stad op een terras kunnen gaan zitten. Tot gloeiende en vermaak van velen en tot ergernis van weinigen. Maar als men dat nu zou doen, zal men zich onbehagelijk voelen.

Ik heb enige weinig ingrijpende voorbeelden genoemd, waarbij de persoon in kwestie volwassen is en beschikt over eigne vrijheid en verantwoordelijkheid van optreden. Anders wordt het wanneer het kinderen betreft, die in een afhankelijkheidspositie verkeren en die midden in een bepaald ontwikkelingsproces, wat hun seksuele betrell, verkeren.

Iedere psychiater kent uit zijn praktijk vele, al te vele gevallen van mensen, die kansen krijgen over seksuele moeilijkheden, bv. scheldcramp bij poging tot seksuele omgang, of seksuele overstimulatie, waarvan men aan zekerheid geen twi- felen heeft. Het is de oorzaak van de ernstige problemen, die de oorzaak worden, dat de oorzaak gezocht moet worden in een fal- kant verkeerde seksuele opvoeding. Het klassieke voorbeeld is de incest of de pedofiele relatie met een huisgenoot. Na kan men de evident schadelijke gevolgen bij zeer velen van deze seksuele relaties met anderen dan geslachten, al is dat op vrijwel alle basen, kan schadelijk en ver- telles dat de psychische gevolgen uitdalen en allen te wijten zijn aan de maatschappij, die incest en pedofilie veroorzaakt. En men kan deze theorie volkomen te goeder trouw aushangen. Men krijgt dan toch wel even uit zijn eigen pa-

traten. Het kind bemerkt dat zijn opgelegd gedrag, bij vrienden en vriendinnen niet voorkomt. En wat het ergste is, het kind wordt gevoelden als te weten of het te koesteren, die bij zijn leeftijd van 10 tot 16 jaar behoren. Het kind wordt in zijn normale seksuele geveelensontwikkeling ge- forceerd.

Freud

De voorstanders van pedofiele omgang en van overmatig vrijen tussen ouders en kinderen beweren vaak dat zij de enige zijn, die opkomen voor het be- staan van seksualiteit bij kin- deren. Maar dezelfde Freud, die de kinderlijke seksualiteit een vol- komen seksuele ontwikkeling be- schreef, noemde de door hem gevestigde stadia van ontwikkeling van de infantiele seksualiteit. Hij waarschuwde niet al tegen de opvatting dat de kinderlijke seksualiteit een vol- komen seksualiteit in het klein zou zijn.

Moeten wij dan maar alle seksuele contact tussen ouders en kinderen verbieden? Als men ook- maal gelijk stelt met godsdien- ste, dat genital, dan zeg ik ja. Als wij niet de fout van vele rich- toermode seksualiteits hervormen maken, door seksueel en genital contact te stellen (wat een seksu- ale opvoeding) dan zeg ik nee.

Reeds jaar en dag propageer ik een beter en intensiever huiskoud- ten tussen vader en vader en baby. Ik vertel iedere jonge moe-

der knippen en televisie heb- ben vol gestaan over een Rotterdamse woongroep waar ouders weleens met hun kinderen vreesen. Hier de reactie van een paar za- ziblarissen:

Opdringen

Ik heb gehoord dat dat vrijen niet normaal vanoudt gind, maar dat de ouders worden dat kinderen wel van seks moeten afweten. Daarom deden ze het.

Nou, volgens mij, ontdoken kinderen zelf wel hoe het elkaars zit. En ouders moeten zich niet opdringen.

Maar ik vind het ook wel stom dat de politie juist de ouders op heeft gepakt en de kinderen in het kinderhuis heeft gestopt. Alleen omdat zij in een woongroep woonden. Het gebeurt niet zo goed in gewone gemeenten, en daar komt geen politie. Nu den- ken de mensen die het heb- ben gehoord, dat ze maar niet in een woongroep moe- ten gaan wonen. Terwijl dat toch ook heel leuk kan zijn.

Sanne (12)

Nachtzoen

Ik weet niet zoveel van de woongroep af, maar wel hoe het bij ons thuis gaat. Als ik me verdrinkel, moet, ga ik weleens bij mijn vader of moeder op schoot zitten. Voor ik maar bed ga, knuffel ik altijd even met mijn moeder. Mijn vader geef ik een nachtkussen.

Als ik boos ben, blij ik altijd „GA WEG!“ als mijn moe- der mij wil troosten. Ik wil dan niet dat ze aan mijn kint.

Sanderlin (12)

Overdreven

De manier waarop voorlichting wordt gegeven in de Rotterdamse woongroep vind ik overdreven. Wie vind ik dat je kinderen goed moet voorlichten. Je moet te eerst duidelijk maken dat ze niet niet hoeven te schamen. Als ze een vraag hebben, moeten ze die gewoon stellen. Som- mige art voorlichten ontdekken ze later zelf wel.

Keen (14)

der, die onvolledig of peen voortvoert heeft, het kind de fles te geven terwijl zij de onvol- te boei aan het kind aanbiedt.

Ik meen dat het bandocant in een cultuurontwikkeling tussen kin- deren en volwassenen en tussen vol- wassenen onderling sterk verber- dert te worden. Ik meen dat er meer geknuffeld zou kunnen worden in ons calvinistisch Ne- derland. Maar ik heb zoveel na- righeid gezien, speciaal wat de la- te reacties betrell, van pedofiel en incestueus contact, dat ik hiet- geen moet waarschuwen.

Tot slot nog een principieel op- merking. Men dient zich niet on- deelt te starten op feiten alleen. Wij zijn maar al te zeer geneigd een oordeel te vellen op gedrag, zonder naar motivatie te zoeken. In het geval van de gearriveerde ouders is het eenvoudig overvloedig om alleen af te gaan op het seksueel gedrag binnen de woongroep. Hoe gaan deze ouders met hun kinderen om? Hoe zijn de andere omgangsvormen en omgangsvormen? Het ge- maatskand strelen van kinderen zal veel schadelijker zijn als het kind buiten het bed zonder enige af- fectie wordt bemerd of als het kind niet af gelijkwaardig, maar als gelijke volwassenen behandeld wordt.

Terecht is er in het onderhavi- ge geval geprotesteerd tegen het aan huis plaatsen van de kinderen. Zelfs al zou dit met de grootste voorzichtigheid en tact zijn ge- beurd, het kan best zijn dat een dergelijke ingreep veel schadelij- ke is dan het geslachte contact.

Waarnee ik althansbehalve het ge- slachte contact wil gedreken Ook daarvoor mis ik de noodzakelij- ke gegevens. En hoe vaak gebeurt het niet mensen hun eigen persoonlijke problemen te ver- kenden en uitwerpen in verder on- bekende situaties. Zo staat de sek- sualiteit bij de beoordeling van ge- slachte contact tussen ouders en kinderen tussen twee varen.

Overheid

Het grootste en nachtigste voor in dat van de overheid is zijn organen, evenwel gestreund door de publieke opinie. Men on- deelt zonder voldoende gegevens, het te veel op gedrag alleen. Zou de aktiviteit en de context te kunnen beoordelen. Die dief- dienst die hand afgeht te worden, ook al is hij fetsist.

Het andere voor is dat van de evenzeer bevooroordeeld, die elke seksuele handeling, die bui- ten het algemeen aanvaardbare valt, als progressief beoordeelt. Hun kint is diezelfde. Ook zij zijn geforceerd op gedrag, ook zij ontploeren gedrag van de so- seerlijkheid, die het gedrag ver- voren. De erge pluin, die zij ver- voren, is in de puberen. In zijn- ning kunnen wakker schudden door ze erop te wijzen dat elke seksuele norm zijn tijd heeft. Zo kunnen mensen met een onaan- vaardbare opvatting de vooruit- gang deuren. Maar hoe vaak is het risico? De inzet is de geslachte gezondheid van kinderen, die later volwassen worden en zelf kinderen zullen krijgen.

aan de eerbekende behoefte lief gevonden te worden

Vk 20

„Een soort psychische onderdrukking waarvan je je maar heel moeilijk kon losmaken”, zei zaterdag in deze krant een vrouw die lid was van de Rotterdamse woongroep. Welke woongroep? De Rotterdamse woongroep. De woongroep waar volgens justitie ontucht met kinderen plaatsvindt. Na de inval van de politie en na alle rumoer in de publiciteit staat de woongroep op scherp. De komende weken wil ze stukken publiceren uit het dossier van de officier van justitie. Ook al zal dan „mijn hele privé-leven over tafel gaan”. Edie Peters en Theo Nijenhuis spraken met Maria Hagen en Riet Beks van de Rotterdamse woongroep. „Wij ontkennen alles”.

EEN ZONNIGE middag aan de Schiedersloot in Rotterdam. Tuindeuren staan open, gebieden van spelende kinderen waaien binnen. De atmosfeer lijkt zonnig en onspannen, maar dat is schijn. De woongroep voelt zich bedreigd.

Vorige week reageerde de groep heftig, toen ze er lichte van kreeg dat twee vrouwen zich hadden laten interviewen over hun bijna traumatische ervaringen in de groep. Soms meekende, soms dreigend probeerden leden de publiciteit te beïnvloeden. Het leek een pure bevettiging van de klacht van sommige ex-leden dat kritiek wordt gemiddeld in eindeloos gepreken.

Ongeveerd vierde de groep dat een halfuur ex-leden justitie heeft een kluitje te schenken waartoe de woongroep al bij voorbaat is gedomd te verdwijnen. „Ierst leek het erop dat justitie onze groep wil gebruiken om de groep vast te leggen van het seksueel opvoeden van kinderen. Wij denken dat het onderdrukt om veel meer te weten te komen over de groep. Het is heel opvoedingsklacht wordt ter discussie gesteld”, zeggen Riet Beks en Maria Hagen.

Opmelding is volgens de groep het enige wapen om terug te vechten, al gebeurt dat met gemengde gevoelens. „Je hebt privé-leven gaat over tafel”, zegt Beks. Maar binnenkort zal de groep toch een uittreksel van het justitiële dossier publiceren, in de vorm van een tegendossier.

Het zal gebeuren zijn op materiaal dat de groep beter kent dan justitie: alle aanmeldingen die de leden van de groep hebben gemaakt. Maria Hagen: „Het gaat om dagboekaanmeldingen, maar ook gewone aanmeldingen. Ik ben zelf bijvoorbeeld bezig met een roman over mijn driekerkverhouding.

die een happy end heeft. Mijn aanmeldingen maken het leuwenduit uit van het dossier. Ik schrijf alles altijd heel waarheidsgetrouw op, om mijn fantasie, echt alles, alle dromen en alle gesprekken met de kinderen”.

Het vervolg is dat justitie die aanmeldingen zo heeft gecensureerd dat het lijkt alsof de woongroep alleen maar over sex praat. Volgens Hagen hebben politie en justitie sommige passages ook veranderd weergegeven in het dossier. „Ik had in mijn schrift geschreven dat er een man was die in de groep een beetje gewast te stellen. Dat vind ik de moeite waard te zijn dat kan. Zij hebben het gemakkelijk ingewikkeld en hebben eruit gestreken. Zeils door deze tikfout kan je niet dat alles door een gekleurde bril is gezien”, zegt Maria Hagen.

In de valse van Hagen en Beks krijgt het onderzoek steeds absurdere proporties. „Het begon al met de veel te zware inval, die in een verhouding stond tot het bewijs dat justitie dat te hebben. Toen kreeg ik de verhalen van de kinderen die – buiten mededeling van de ouders en de Raad voor de Kinderbescherming – door politiemensen werden verhoord en inmiddels weten wij dat dit een poging was om het gebrek aan bewijsmaten te compenseren”.

Het gebrek aan bewijs en de als positieve adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming en de directeur van het bureau bleef hen advocaat van overtuigd dat de zaak is en nachtkraak zou uitgaan. Maar de familiekamer van de Rotterdamse rechtbank besliste vorige week dat de volwassenen uit de groep in elk geval tot eind augustus gesloten blijven uit de ouderlijke macht.

„We waren verbijst”, zegt Riet Beks. De beslissing is volgens haar gebaseerd op het nieuwe dossier van de officier van justitie. „Een minuscule voor de zitting kregen we het onder ogen”. De groep – zowel de kinderen als de volwassenen – is door de uitdrukking indirect veroordeeld om een psychologisch-psychiatrisch onderzoek te ondergaan.

De groep zit daarmee in een dilemma. De leden hebben steeds gezegd dat ze aan elk onderzoek zullen meewerken. Volgens Beks is dit niet alleen het zwaarste onderzoek dat er bestaat, zij vreest dat de uitnavig bij voorbaat zal staan: „Het wordt gedaan door een psychiater met uitgesproken conservatieve opvattingen. Zij vindt bijvoorbeeld dat moeders niet buitenshuis mogen werken, omdat dat de binding met het kind belemmert”.

Het is een opvatting die voor de woongroep al lang schreefhand is. Beks: „Wij proberen het rolgedrag te veranderen. Dat vrouwen mannelijke capaciteiten ontwikkelen en mannen vrouwelijke capaciteiten. Daarom leven we ook in open verhoudingen, want in de traditionele man/vrouw-verhouding wil je juist terug in het gewone relatiepatroon”.

„En heel belangrijk is dat wij samen onze kinderen opvoeden. Wij zien kinderen als individuen met personen en willen dat hun ervaringen serieus worden genomen. Ons wordt verweten dat we de volwassen seksualiteit willen overdragen op de kinderen. Dat is een misvatting. We willen wel graag ingaan op dingen waar de kinderen zelf mee kunnen. En we proberen hen in nu te helpen te begrijpen”.

Lieve mannen

Maria Hagen beschrijft het proces van jarenlang discussie – over de studentenbeweging, de vrouwenbeweging, politieke acties van de marxistisch-leninistische Kommunistische Eenheidsbeweging (K.E.B.), de communis – wat heeft geleid tot de huidige opvattingen van de groep. Opvattingen die volgens de crisis zijn gecorrigeerd door de Boer, en die zich volgens Beks en Hagen min of meer heeft teruggetrokken.

De twee vrouwen ontkennen niet dat

De Boer de koeien heeft uitgemaakt. Hagen: „Ik heb veel van hem geleerd, hoe ik mannen moet begrijpen. Hij vindt vrouwen heel belangrijk. Dat komt altijd verkeerd in de pers. Ik heb geleerd dat alles aan gedaan om te bereiken dat vrouwen in de groep de leiding konden krijgen, vooral moeders, maar ook vrouwen. Wij hebben in de groep geleerd geleerd te worden en te bemoeiden. Wij willen dat onze mannen de mogelijkheid krijgen moeder en lever te worden. Zij hebben ook de behoefte lief gevonden te worden”.

Dat het proces van denken en discussie tot excessen heeft geleid, ontkennen Hagen en Beks met klem. De verhalen over mishandelingen, gedwongen vrees, verlobden van zwangerschap en de hermspelende door marathontourverdringen, bespreken zij als roddel en verdraaiing van feiten. „Wij ontkennen alles”, zeggen Hagen en Beks vrijwel tegelijk.

De sexclub

Een typisch voorbeeld van verdraaiing is voor hen het verhaal van de vrouw die gedwongen zou zijn in een groep te gaan. Het verhaal is heel anders te leren begrijpen. Hagen en Beks geven toe dat iemand die stap heeft gezet om te komen in de groep, dat is spannend voor hen. In de groep wilt niemand ervan, zeggen zij. Het is twee jaar geleden gebeld en na enkele maanden terug is het ter sprake gekomen.

Volgens Riet Beks zijn er vier ex-leden die hardnekkig dit soort verhalen rond vertellen. Maria Hagen: „Terwijl er volgens mij wel twintig mensen zijn die de groep hebben verlaten en met wie we vaak nog goede contacten hebben”. Volgens Hagen is een van hen zelfs bezig met het opzetten van een comité van solidaire oud-K.E.B'ers.

Rijft over de vraag van het belang dat de dissidenten zouden hebben om zo fel en gedetailleerd met „Jeugens en Roeders” te komen. Hagen en Beks houden het op persoonlijke uitspraken. In de groep heeft het wel geleid tot een koerswijziging. Kort na de inval zijn de voorstanders lid van de dissidenten. „We houden nog steeds van ze”, Hagen zegt nu, voor het eerst fel: „Bij het proces gaat het om de vraag van de ouders en alle dingen tot op de bodem uitzoeken”.

THEO NIJENHUIS
 EDIE PETERS

Grrr

Rotterdamse woongroep testcase voor conservatieve seksuele moraal

Twee weken geleden publiceerde De Groene een interview met Jacqueline Huismans en Tobie Broos. Onder de klager aandoende kon Wat is er nu mijn leven over, wat heb ik te zeggen met mijn gewone beelden vrouwen anderhalve pagina lang hun gal over hun leven en hun ervaringen in een aantal Rotterdamse woongroepen. Wij, Juliet Blair (twetsenschappelijk medewerker aan de Universiteit van Amsterdam, studiëbegeleider van Jacqueline en Tobie, en voor kort vriendin van beide vrouwen) Cees Rademaker (ex-vriend van Jacqueline) en Inge Teunissen (vriendin van Cees en een vrouw met wie hij nu samen woont) hebben hierbij reageren op het niet te fatsoenlijke interview. Juliet, Inge en Cees maken deel uit van de Rotterdamse woongroep, waarvan één de afgelopen maand in het nieuws is gekomen door zogenaamde ontucht met kinderen en door allerlei rancunes later- en klagerverhalen van hen. Een bericht over de zaak zelf, over leugens en over nieuwe seksuele moraal. Het interview met Tobie en Jacqueline begint met een aantal opmerkingen van Tobie die de zaak zelf – ontucht met

kinderen – onder de tafel doet verdwijnen. Volgens haar zou via de kinderen groep op de ouders worden gehouden. Tobie heeft in zoverre gelijk dat de indachtig om de hele manier van leven in het geding is; maar de aanklacht gaat wel degelijk over ontucht.

Unieke zaak

Op 26 april viel de politie binnen in twee woongroepen, armsteerde twee van de ouders en haalde zes kinderen in de leeftijd van vier tot acht jaar van onder. Op een geheim adres werden zij aangehouden. De aanklacht tegen de ouders luidde: ontucht met minderjarigen. De hele aanpak van justitie heeft zich van begin af aan gekent naar het belang van het geval. De zaak is een unieke zaak, de uitnodigende procedure, op een manier die in Nederland nog nooit eerder vertoond is. Om een aantal voorbeelden te noemen:

Voor de arrestatie en de huiszoeking zijn ongeveer 35 agenten ingezet, waaronder het RZA-arrestatieteam voor gewaardeerde misdrijven, met een koortje werden de voorvallen opengeroepen – er is niet aangebleid, de hele overval en de arresta-

ties vinden plaats terwijl uit het hele weeklange vooronderzoek naar een feitelijke aanwijzing voor ontucht naar vrouwen kwam. De politie heeft gebruik gemaakt van anonieme getuigenverklaringen, die nu nog steeds buiten het proces-verbaal worden gehouden. Bovendien heeft de politie de eerste ondervragende getuigenverklaring in het proces-verbaal onder zekere persie verbergen; de uitdaging van deze getuige? „Ik heb gehoord dat...” zijn niet anders dan maar door de politie juist aangescherpt.

De uitplaatsing van de kinderen, die wetelijk in het belang van het kind moet zijn, heeft de officier van justitie doorgezet zonder een aanwijzing dat er met de kinderen ook maar iets aan de hand zou zijn. Bovendien misten de ouders een week lang zelfs niet weten waar de kinderen waren en konden zij hen niet bezoeken. In de klagerlijke haast om de zaak te laten lopen, heeft de politie ook de politieke onbeslagenheid van de ouders en dagboeken verkend: „geruststeld”, „werd geleerd als „geruststeld”, „geruststeld”, „als „geruststeld”. Bovendien dat het hier, vanuit de jurisprudentie gezien, om een unieke situa-

tie. Nog nooit in Nederland is er een strafzaak geweest waarbij het ging om de omgang tussen meerdere ouders en hun kinderen, om mensen die in een woongroep leven, en waarin meerdere seksuele opvoeding wordt aangemerkt als ontucht. Dit nog los van het feit dat de hele aanpak van het misplaatst is, aangeten het totaal niet ging om een kind ter breiding van het lastgevoel van de volwassenen, maar om open reageren op vragen en de nieuwsgierigheid van de kinderen, op hun niveau en dat nog slechts in incidentele gevallen.

De vraag is, waarom zijn nu nieuwe jurisprudentie er zo moeten komen. Het antwoord is, naar het zich laat aanzien, dat er nieuwe jurisprudentie geschapen moet gaan worden om een conservatieve onduidelijkheid te overtuigen van de ouders. Voor zover we tot nu toe hebben kunnen natreken, gaat het hier om een zaak op twee niveaus: het gaat om het niveau van procesrecht-generaal is er koerswijziging geweest.

Leugens over 'ontucht'

Jacqueline Huismans werkt in deze zaak samen met justitie. Zij heeft openlijk gezegd dat ze leugens heeft verteld om tingers is in de strafzaak. In De Groene van twee weken geleden doet ze daar een schepje bovenop door een volkomen verdraaiing en leugentugende voorstelling van zaken te geven. Zo bijvoorbeeld over ontucht. Zij beweert dat „een man” haar heeft aangehouden en haar heeft vastgehouden. Zij Sanne hem zou afrekenen. Wat gebeurde er echt? Cees Rademaker, Jacqueline en ik hadden een discussie over

[illegible]

Vender heeft Jacqueline het over 'mis-handeling' in de woongroep. Zees Rade-maker: "Die avond waar zij het over heeft nam Kees de Boer Jacqueline en mij mee vertrouwden over een aantal jaren terug tussen de twee vrouwen." Kees vroeg Jacqueline te helpen - zij was immers een goede vriendin van Juliet. Eerst hield ze zich daarvoor op de vlakte. Dat gebeurde ook met andere dingen die ter sprake kwamen. De vraag rees zo wat ze eigenlijk niet wist en wilde, behalve dat ze niet kon. En ze bleef denken aan de heiling, gezien haar voorgenomen verhuizing naar Amsterdam. Jacqueline wilde het hier niet over hebben en liep weg. Aangezien Kees, en ik vooral natuurlijk, het belangrijk genoeg vonden haar duidelijkheid te krijgen, heb ik ik haar voorgedragen. Het ging anders over de vraag wat er tussen Jacqueline en mij nog was.

Daarna hebben we geprobeerd meer vat te krijgen op problemen tussen haar en mij. Belangrijk was dat ik me afhankelijk maakte van haar, daardoor kritiek op haar insidde en dat zij mede daardoor het gevoel kreeg dat ze alles kon maken.

tegenover vrienden en vriendinnen van mij. Het kon heel nogal op herover te komen omdat ik uiteindelijk de kritiek op Jacqueline had dat ze niets voor Juist wilde doen. Op dat moment wogen twee dingen zwaar tegen me. Het was haar door elkaar geschied en drie tikken op de wang gevolgd, het wot heel goed wat ik deed. Ik heb niet meer gezegd, maar wel gehoord. Het ging er gewoon over of te een beetje aardig wilde zijn.

De volgende dag heb ik haar meteen mijn excuses aangeboden. Het was niet mijn schuld. Het heeft dit toen zo geaccepteerd. Persoonlijk vind ik het nogal oneerlijk en gemeen van haar dat ze daar nu weer mee aan komt. Maar dat is haar ding, dat is niet mijn taak. Nu juist, Jacqueline wilde een man en een kind alleen voor zichzelf, en daardoor wij staan in onze woongroep. Dat is niet mijn zaak. Het kan mij een herstelbare breuk gekomen."

Konklusie: Jacqueline is een rankzinnige vrouw, zoals er wel meer zijn. Bijvoorbeeld, dat weel dat zij niet denken dat gaan, dat weel dat zij niet met justitie.

Geyecht tussen oud en nieuw

De norm waarvan juistte onze opvoeding wil gaan ophangen, is vastgesteld in een honderd jaar oude literatuur. Het is de moraal die voortvloeit uit de christelijke geloofsovertuiging en die kort gezegd op neerkomt, dat seksuele teit van volwassenen een dierlijke drift is, die, als die niet gekontroleerd wordt, tot de meest afschuwelijke misdaden kan leiden. In dit kader moet onze praktijk van vroegmoedige seksuele opvoeding geoordeeld worden: allen wat buiten de deuren van de christelijke moraal zijn gegaan als immoreel. Jos Frenken, psycholoog en hoogleraar seksuologische schrijft in Facet: "Het is een feit dat de meeste mensen van onze tijd de seksualiteit als een natuurlijke behoefte zien, die de grenzen van de beheersingsmoraal afrijzen, alle grenzen afrijzen en amoreel zijn. Er tekent zich niets van de jaren zestig af, maar wel van de jaren zeventig, toen de Amerikaanse zijde streefde die alternatieve moraal aanpand met de woorden: 'permissiveness with affection'. Dat is de eerste deling van de norm, die het centrum del van de

jongere generaties aangehangen en door minder dan de helft van de oudere generaties.¹⁰

Dit impliceert dat seksualiteit ook buiten het huwelijk is toegestaan, en dat gene- genheid de grens is. In hetzelfde artikel zegt Frenken verder, dat de alternatieven die voor het gezin zijn ontwikkeld positief kunnen worden gewaardeerd. Hij noemt hier met name het element van de vrije keuze als progressief element.

[illegible]

Rotterdam

INGE TEUNISSEN
CEES RADEMAKER
JULIET BLAU

HP 1-6

Deze presenteert hij als feiten en hij doet op die basis rustig allerlei insinuaties over de omstandigheden waarin Hennie zelfmoord geleverd zou hebben.

Het is werkelijk schandalig wat Frank hier uithaalt. Hij maakt zonder enig bewijsvoorbewaar misbruik van Hennie's dood om zijn eigen subjectivisme te spuien. Zelfs de datum van Hennie's dood klopt niet. Familie, vrienden en kennissen van Hennie hebben dan ook zeer geschikt gereageerd. Aan de pijn en het verdriet, maar ook aan de liefde voor Hennie heeft Frank echter geen enkele boodschap. Hij haalt haar runig door het stuk. Paul Keyser, de vriend van Hennie en vader van één van haar kinderen, heeft hierover het volgende te zeggen:

„Het voorbijaan en niet beradenen van de mensen die het dichtste bij Hennie gestaan hebben, roept bij ons op dat Frank alleen maar uit is op semantische gerichte verhalen. Op deze manier probeert hij mensen kapot te maken en vergeet hij het verdriet wat wij hebben over de dood van Hennie. Hennie misbruiken als slachtoffer en als extra smaakmaker van zijn verhaal is iets wat ik hem nooit vergeef. Hij heeft niet het recht haar naam nog ooit te noemen of zelfs haar in gedachten te nemen.”
Frans de Laaf, ex-man en vader van twee van Hennie's kinderen.

Hennie is altijd ontzettend veel voor ons blijven betekenen. Hennie heeft er voor gezorgd dat Paul en ik samen met anderen in staat zijn goed voor haar kinderen te zorgen en ze op te voeden. Haar hoogste ideaal was, dat het goed zou gaan met de kinderen en dat wij daar alles voor zouden doen. Hennie wist dat wij de verantwoordelijkheid voor de kinderen op ons zouden nemen. Ze was bovendien altijd goederdierlijk, had een navenant geweten en leefde recht door zee. Des te schandaliger is het misbruik wat Frank van haar zelfdoelmatigheid en zijn bewering dat zij haar idealen opgevoerd zou hebben, alleen omdat hij ze zelf te hoog en te moeilijk vindt."

Na het verschijnen van het artikel heeft Paul Keyzer contact met Frank geprobeerd te zoeken. Van zijn vriendin, Mieke, kreeg Paul te horen dat zolang Paul in de groep zat ze geen enkel contact wist te maken en het niet nodig vond om met hem te praten. Over objectief onderzoek gesproken!

Wat mijzelf betreft, heb ik in totaal twee keer met Frank en Mieke gepraat. Dit is gebeurd in een tijd waarin ik buiten de woongroep leefde en aanrde over de manier waarop ik zelf verder wilde gaan. In dat kader heb ik in verouwen een aantal gebeurtenissen verteld rond mijn weggaan uit de groep. Ook heb ik

hun een aantal onzekerheden voorgelegd over de woongroep en over menself. En wat doet Frank? Zonder dat ik er maar iets vanaf weet, geeft hij mij zonder meer de maat op. Ik vind het ongelooflijk dat hij zo misbruik maakt van de onzekerheden die ik hem verspreide.

Zo wekt Frank in zijn artikel de indruk dat, naast zelfmoord, de enige andere manier om 'ontkomen' is eruit te stappen, maar dat dit

Wilhelm Reich VN 1-6

In het artikel over de door Justitie 'be-
naders' woongemeenschap in Rotter-
dam (VN, 18-5-85) staat, dat de leden
in de zestigste jaren zich verzamelden
in de groep Sexpol, een beweging die
zich baseerde op de ideën van de Duit-
se (ex-)communist en gynaecoloog
Wilhelm Reich. Reich vond dat je zelf
eerst helemaal seksueel vrij moest zijn
alvorens te beginnen met de Politieke
Actie'. Dat is wel heel summier aange-

Reich van (E)berlin) marxist en psycho-analiticus. Hij steele zich de vraag hoe kon het mogelijk zijn dat de mens zijn belang in handelen, de anderen, voelt? Waarom laten zij zich hun lustbevrenging ontnemen, waarom trekken zij steeds weer ten oorlog, waarom worden zij steeds weer vernietigd? Naar zijn mening werd de grondslag voor die gesteldheid gelegd in de prille jaren, waarin het kind gewoond wordt zich in te schakelen in de wereld van de ander onder voortdurende afwijzing. Met gevolg is een energie-overspanning conflict tussen behoefte en verbod, straf, met resignatie, de creatie van de dultvrije, sterke, en frustratie-agressie als resultaat. Om tot een klassieke maatschappij te komen zal derhalve sociale politiek bevrengden moeten worden, die de eigen geest is vorenstaande karaktereigenaard te voorkomen.

Arthur Koestler heeft met *Reich* in een Berlijnse communistische 'cel' geleefd. Hij noemde hem een man met interessante denkbeelden. Eveneens een halve eeuw geleden heeft A.L. Constandse met een boekje *Reich* in ons land geïntroduceerd. Zijn Karakter-analyse en Massapsychologie van het fascisme zijn nog altijd lezenswaardige boeken.

Roosien, J.Y. SANDERSE

22 0000 1 000 199

J.Y. SANDERSE

samergaat met misbruik. Mensen zouden gewogen zijn te blijven en niet wij zijn om te gaan wanneer zij dat willen. Het is een mens en het is een mens. Tien is te kennen dat ik ik weg wilde, kon dat ook. Het is mij zelf voorgevoeld nog voorde ik hen zelf aan de orde stelde. Bovendien zou ik op een avond 'verhaal in de lang samen zijn' om mij tegen te houden. Ik was toen al twee dagen weg en het gevoel dat plaatselijk was uit eigen vrie wil. Als Frank dat had willen weten, had hij mij dat kunnen vragen. Maar hij had al een oordeel. De waardigheid interesseerde hem niet. Toen ik meer duidelijkheid kreeg over mijn eigen situatie, was uiteindelijk leidde tot mijn terugkeer naar de woongroep, heb ik Frank en Mieke meerdere malen opgebeld om hen te informeren over de gatte van taken rond mij. Henne en anderen. Beiden wilden er niets over horen en wisten geen enkel konstant meer met mij, ook niet toen ik nog niet in de groep terug was.

Frank getuigt zo mensen voor de bevestiging van zijn eigen negatieve standpunt. Over mijn rug heen en die van Henne volhardt hij in zijn positieve. Dit is ook de realiteit van de Haagse Post aan te rekenen. Zonder enig onderzoek heeft zij Frank's artikel opgenomen. Dit zegt ook iets over het alomte van dit blad. Uit het artikel van Frank blijkt dat sommigen mensen aan ons de eis stellen dat wij het doen, zelfversterking door vooroordelen, vanaf het begin gaan, want als er bij een som dingen niet goed gaan wordt er namelijk hard 'oh' en 'ah' geroepen. Uiteraard is dit proces, waarvoor wij zelf gekwetst hebben, noch een vlekkeloos, noch een simpel losse gebeurtenis. Het hypocriete en overkritische is echter dat tegenover onze persoonlijke openheid persoonlijke grislensheid getuigd wordt. Jeneff gedeelt houden is een typisch kenmerk van roddelen het onderwerp zelf en het uitwijken van meningen en evanzenis erover is niet belangrijk, maar het gluren en naweten is de hoofdzaak.

Frank houdt zichzelf er ook buiten in zijn artikel. In de eerste plaats zegt hij niets over wat hij denkt over seksuele opvoeding van kinderen, terwijl hij samen met Mieke haar zoons opvoedt. Hij zegt ook niet dat Mieke zijn huidige vrienden is waarmee hij samenwoont en ik, Inge, zijn ex-vriendin die in één van de woongroepen leeft. Frank schrijft ook over ongeremde luitelbewing in onze woongroepen. Toespraak kan ik Frank erg goed. Ook hier geldt dat als hij over dat soort dingen schrijft hij zichzelf er niet buiten moet houden.

Dat Frank zich zo in roddelen laat gaan heeft een belangrijk reden, namelijk het onderwerp zelf waar het hierover gaat: seksualiteit. In het artikel suggereren Frank dat vrouwen in de groep zich seksueel zouden moeten onderscheiden aan de mannen. Het zou er voor worden om gaan uitnodigend te zijn en zich aan te bieden aan de mannen. Frank schiet zo een beeld van onderwerpschap van vrouwen aan de seksualiteit luttel van de mannen en dat de mannen de vrouwen domineren. De feitelijke situatie in onze woongroepen is omgekeerd. Niet de mannen maar de vrouwen hebben de leiding. Dit is heel logisch gezien de idealen die wij in de praktijk realiseren. In een aantal kernwoorden komen deze hierop neer: onderlinge zorgzaamheid, gerichtheid op helpen, openheid, eerlijkheid en kwetsbaarheid, kortom een abstracte levenswijze. Deze waarden komen in de eerste plaats overeen met in onze maatschappij als vrouwelijke gedragswijze kwaliteiten. Vanuit de problemen hebben vrouwen hierin een voorrang en daarom hebben zij bij ons de leiding. Maatschappelijke kwaliteiten maar doordringingsvermogen.

verantwoordelijkheidsoefening en daadkracht worden door onze vrouwen ontwikkeld zonder dat vrouwenlichaam overhoord te worden. Dit betekent dat de mannen zich richten op de vrouwen om vrouwelijke kwaliteiten te leren. Zij zijn immers overdraagbaar en dus ook te leren. Een belangrijk aspect in de studie van het woord, als uitdrukking van macht en onderschikking kennen wij niet.

Op deze manier lossen wij ook seksuele problemen tussen mannen en vrouwen op. Mannen hebben vanuit hun opvoeding aangeleerd hun emoties vooral seksueel te uiten, overigens vaak zonder dat zij zich bewust zijn dat wat zij ervaren als seksuele gevoelens feitelijk gaat over emoties. Vrouwen hebben de neiging zich hieraan aan te passen, maar dit lukt meestal niet echt, omdat vrouwen meer gericht zijn op het emotioneel en het praten erover. Dit verschil leidt vaak tot fricties over vries, wat zich meestal uit in 'wel-geen zin' of 'meer of minder zin'.

Een door mannen als blinde draad gevoelde behoefte, die door vrouwen ook als indringend wordt ervaren, kan opgelost worden als vrouwen de leiding nemen in het open praten over emotionele belevingen en zij mannen stimuleren in vertrouwelijkheid. Dit kan over alles gaan: over honden van anderen en problemen met anderen, over werk, geliefde gedachten, fantasieën en dromen. Als vrouwen doorkomen dat mannen hun emoties neigen te ervaren aan een vernegde seksuele behoefte, is het mogelijk gelijkwaardig en open emotioneel contact te krijgen. Zo met elkaar omgaan is iets anders dan een verplicht maar vaak weinig plezier aan te beleven valt.

Van mannen uit is het aangeleerd van de leiding van vrouwen ervaren. Het betekent erkenning van de eigen behoefte lief te zijn en open en kombaar. Het doorkomen levens het probleem dat mannen en vrouwen domineren en vaak klinkende benaderen - als poppe en lief'ling, als object van de eigen vermenste behoefte. In die zin is vries voor ons dus geen puur lichamelijke gebeurtenis, geen lichamelijke bevestiging alleen. Het is een manier waarop wij elkaar hart drien. Het lichamelijke en vertrouwelijkheid lopen bij ons door elkaar heen.

Op deze manier brengen wij gezamenlijk een andere ontwikkeling van mannen en vrouwen uit stand en zijn wij in staat afhankelijkheidsrelaties tussen de seksen te doorbreken. Zo zijn wij ook in staat onze kinderen anders op te voeden en voorstellen we dat wij onze eigen eentijdigheden, meergeslachten op onze eigen opvoeding, op onze kinderen overdragen. Hoe komt het dan dat Frank Buis zo'n verdraad verhaal weet te produceren? Dit komt omdat Frank problemen. Hij schrijft een eigenschappen toe die in feite hemzelf betreffen. Vanuit zijn eigen maningsproblemen en de manier waarop hij zelf met vrouwen omgaat komt hij tot een volkomen schreef beeld van onze praktijk. Dit psychologische verschijnsel wordt door Nancy Chodorow in haar boek 'Wat voor vrouwen moeders' uitgebreid uit de doeken gedaan. Frank heeft zich echter nooit met psychologie bezig willen houden. Een jaar lang heeft hij met Chodorow in zijn ta mandelgopen, maar hij heeft het niet willen leren. Frank is cynisch over de veranderbaarheid van mensen en van zichzelf. Bovendien heeft hij al drie jaar geen enkel contact meer met mensen van de woongroep en heeft hij niets gezegd van onze praktijk. Dat wij open over seksualiteit praten en de problemen ertuss tussen mannen en vrouwen bespreken en oplossen, lijkt mij een goede zaak. Blijkbaar is deze mening niet toegestaan. In feite drien hij dezelfde opvoeding als bepaalde mensen bij samen te leren gaan achter de

gesloten deur van de slaapkamer of bij de boeren, dat mag; anders is het vies. Wat bij ons gebeurt - er open en eerlijk over praten en geen stiekem gedoe - is in hun ogen verrek. De zaak wordt flink opgeklapt om maar aan te kunnen toonen dat stiekem beter is en de openheid die wij nastreven slecht. Wie er aan de hand is, is niet dat er bij ons zulke vreselijke dingen gebeuren, maar dat Frank zich verrek laat gaan. Er zijn mensen die het heel interessant vinden om te roddelen, zeker als het over seksualiteit gaat.

Onderstunen wordt het belang van de zaak zelf - of wij verder kunnen leven zoals wij dat willen en of we onze kinderen kunnen houden - volledig uit het oog verloren en schade aangebracht door dit soort lasterlijke verhalen. Staatsingrijpen in het persoonlijke leven van mensen, zonder dat er rechte gronden voor zijn, is een slechte zaak. Het is ons goed recht te leven zoals wij dat willen, net zoals dat geldt voor anderen.

Rosmarie Inge Teunissen

KINDERPORNO SLEPT NA

U.S. Funds Study of Playboy, Hustler

WASHINGTON (WP) — The U.S. Justice Department has approved a \$734,371 study of Playboy, Penthouse and Hustler magazines to determine whether they play a role in juvenile delinquency or sexual exploitation of children.

According to the Justice Department, issues of particular concern include: "Sexual depiction of children with fairy-tale characters and themes such as Santa Claus, Dorothy and the Wizard of Oz, Snow White, etc." as well as "use of child paraphernalia, including teddy bears, hair bows, bunny ears and dolls, in cartoons, as well as pictures depicting adult women as 'pseudo children'."

The project, which is based at the American University School of Education in Washington, so far reportedly involves seven full-time and a dozen part-time employees.

IHT 4/5

„Geen kinder- porno in Nederland? Tel 4 Kom nou!”

door RENÉ STEENHORST

Van de vele duizenden kinderen, die ieder jaar spoorloos verdwijnen in de Verenigde Staten, Latijns-Amerika en sommige Aziatische en Afrikaanse landen, komen er ook verscheidene in ons land terecht. Ze worden onze landsgrenzen overgesmokkeld, onder het mom van „adoptie” voor zeer veel geld verkocht, belanden in het gunstigste geval vervolgens in een gezin, of lopen het risico verzeild te raken in het circuit van de prostitutie of de kinderpornografie.

PROF. DOEK VRAAGT JUSTITIE OM ONDERZOEK NAAR SEKSUELE EXPLOITATIE VAN MINDERJAREN

Keiharde beweringen van prof. mr. J. E. Doek (43). Hij is voorzitter van de Nederlandse afdeling van Defence for Children, een internationale kinderbeweringsorganisatie. De heer Doek was zeven jaar achtereenvolgende kinderrecht in Den Haag en Alkmaar en is thans verbonden als hoogleraar Privatrecht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Harde bewijzen voor deze

onthutsende gegevens zegt prof. Doek niet te hebben: „Maar wel voldoende aanwijzingen om dit soort uitdrukkingen te doen. Wij baseren ons op getuigen, waaruit al meer waardevolle informatie is voortgekomen.”

Volgens Doek, Nederlands deelnemer aan een vrij onlangs gehouden internationale conferentie in Nairobi over het groeiende probleem van de wereldwijde kinderhand-

del, worden alleen al in de Verenigde Staten van Amerika ieder jaar ongeveer zo'n tienduizend kinderen ontvoerd: „Ze verdwijnen spoorloos. Niemand vernemen meer iets van ze. Amerika is een continent op zich. Een kind dat in Los Angeles wordt gestolen en aan de oostkust wordt verhandeld, is nauwelijks meer te traceren. Ondoenlijk. Erg veel baby's worden, „ter adoptie” te koop

aanbevolen. Het is een welgetierende handel. Kinderen van drie tot vier jaar zijn al geschikt voor seksuele exploitatie. Gewoon te gruyvelijk om waar te lijken. Maar het is waar! Voor politie en justitie in de VS is dit een gigantisch, nauwelijks te ontlasten probleem.

Niet serieus

Prof. Doek zegt zich ervan bewust te zijn dat de Nederlandse regering de bewerin-

Minister ontkent rol politie in handel HC 2 kinderporno

Den Haag — Beweringen over betrokkenheid van hoge politiefuncties in de handel in kinderporno kunnen niet worden waargemaakt. Dit heeft minister Kortbaas Altes (VVD, justitie) gezegd over een publicatie in het orgaan van de Nederlandse afdeling van Defence for Children-international in antwoord op vragen van het PPR-kamerlid Lankhorst.

De schrijver van het onbetrouwbare artikel, prof. mr. J. E. Doek is voorzitter van de Nederlandse afdeling van Defence for Children. De minister verwijt hem niet zorgvuldig te zijn geweest.

Doek kon geen bron aangeven van de als 'vrij betrouwbaar' aangemerkte informatie.

Lubbers: kinderporno vindt oorsprong in VS

Door onze redacteur Friso Endt

MRC 20

DEN HAAG, 20 mei — Minister-president Lubbers heeft vastgesteld dat kinderpornografie zijn oorsprong vindt in de Verenigde Staten en niet in Nederland. In de VS bestaat ook veel vraag naar kinderpornografie. De premier zegt dit in een interview met het Amerikaanse weekblad Newsweek dat vandaag is uitgekomen.

Enige tijd geleden is Lubbers benaderd door een aantal Amerikaanse senatoren die met klachten kwamen dat de Verenigde Staten met name vanuit Nederland en Denemarken overstromend worden met kinderporno en dat dit onder andere in Nederland geproduceerd wordt.

De senatoren hebben daarvoor ook brieven geschreven naar koningin Beatrix. Na een uitvoerig onderzoek, aldus Lubbers, is men in Nederland tot de conclusie gekomen dat de productie in de VS plaatsvindt. Lubbers zegt daarover: „Wij denken dat het niet fair is andere landen de schuld in de schoenen te schuiven als de vraag uit de VS komt.”

Het gesprek met Lubbers vond plaats naar aanleiding van de gebeurtenissen rond het bereik van de paus aan Nederland vorige week. De vraag werd gesteld of wij ons niet de naam ververven een land te zijn van drugsgebruik en kinderpornografie omdat mensen in het buitenland soms de indruk hebben dat een meer dan tolerante maatschappij in Nederland drugs en kinderporno te veel kunnen geeft.

land drugs en kinderporno te veel kunnen geeft.

De minister-president vindt dat een unfair imago en zegt dat het drugsprobleem in Nederland niet erger is dan in andere landen maar dat in dit land buitengewoon veel internationale handel bedreven wordt en dat daardoor ook de handel in goederen Het volgende kan aangevuld worden bij het bericht over Lubbers en de kinderporno.

Amerikaanse autoriteiten hebben begin dit jaar materiaal dat zij gevonden hadden, voor onderzoek aan het ministerie van justitie in Den Haag beschikbaar gesteld. Minister Kortbaas Altes (justitie) zei later dat Amerikaanse en Nederlandse onderzoekers tot dezelfde conclusie waren gekomen, namelijk dat elders vervaardigd materiaal via Nederland verspreid en verzonden wordt. Er zouden geen aanwijzingen bestaan dat het materiaal in Nederland wordt vervaardigd.

zie ook pag. 32

gen van Defence for Children niet erg serieus neemt: „We leren er inmiddels mee leven dat de regering onze uitdrukkingen als „niet waar” van tafel veegt. Men redeneert: „Geen harde bewijzen? Dan gaan we er ook niet van uit dat ze waar zijn.”

Jaren geleden werd door de toen verantwoordelijke bewindsliden ook zo omgesproken met de niet-keiharde bewijzen dat buitenlandse vrouwen van een schijnzwijg met een Nederlander in

It shouldn't hurt
to be a child.

Te/4

ons land in de prostitutie te-
rechtswaarden. Men wilde er
niet aan, dat daarvoor die
huwelijkverhoudingen
dusdanig. En nu ook. Na vele
jaren is het bijhouden ineens
doorgedrongen dat er wel de-
gehoort een organisatie schuil-
gaat achter de handel in vrou-
wen, die vanuit de Neder-
landse Antillen en de Domini-
caanse Republiek ook in ons
land stevige terechtkomen in
de prostitutie. En zo ongeveer
zoek het met de kinder-
handel maar ons land kunnen
blijken te zijn.

Prof. Doek, volgens vriend
en vijand een autoriteit op
het gebied van de internatio-
nale rechten van het kind,
dreigt in een steeds scherper
conflict met minister van Jus-
tie, Korthals Altes, verzeild
te raken. Dat leidt er echter
niet toe dat hij zichzelf ge-
dempte taal heeft opgelegd.

Afgelopen week nam de be-
vindman afsluiting van een
publikatie van Doek in het
orgaan van Defence for
Children-Nederland. Daarin
stond dat hoge politiefunctio-
narissen in ons land betrok-
ken zouden zijn (gewest) bij
de handel in kinderporno-
grafie, in de zin dat zij figuren
die zowel met kinderporno
als met drugs te maken heb-
ben de hand boven het hoofd
zouden houden vanwege het
provere belang van de strijd
tegen verdovende middelen.

Kinderarts

In antwoord op schriftelij-
ke vragen van het FFB-Twee-
dekamerlid Peter Lankhorst,
verwakt Korthals Altes prof.
Doek "niet zorgvuldig" te
zijn geweest in zijn beweren:
"De schrijver kon geen
bron aangeven van als vrij
betrouwbaar aangemerkte in-
formatie," aldus de minister.
"Er is geen enkele aanwijzing
dat er maar iets van het be-
weerde op waarheid berust."

Prof. Doek: "Kijk, afgien
van het feit dat de regering
ook niet met tegenbewijzen
komt dat wij er echt radicaal
naast zitten, zijn wij natu-
lijk geen onderzoeksorganisatie.
Wij signaleren zaken en
melden ze. In de hoop dat
bevoegde instanties daar iets
mee doen. Op dezelfde wijze
is de Amsterdamse kinder-
en vertrouwensarts dr. Arend
Jan Koers eind vorig jaar
door Korthals Altes geman-
geld. Koers, die in zijn prak-
tijk in enkele jaren tijd ge-
confronteerd werd met maar
leefst vijftien gevallen van
seksueel misbruik, kwam van
een koude kermis thuis. Om
dat Koers niet keihard kon
aantonen dat het hier om kin-
derporno ging en ook
conventionele aanklagings-
punten gaf om aan te tonen
dat politie en justitie in ge-

breke waren gebleven bij het
opsporen van kinderporno,
werd hij terzijde geschoven.

Als een man die zich liet
leiden door zijn emoties en
niet door feiten. "Ambtelijk
waren er geen fouten ge-
maakt, dus daarmee was de
koude af," redeneerde de mi-
nister. Koers af, en vanaf dat
moment in de media als een
overgeloofige christen-acht-
tende dokter afgeschilderd."

Volgens de Defence for
Children-voorzitter hebben
de eerste paar maanden van
dit jaar slechter voldoende
nieuw bewijs opgeleverd dat
er in Nederland, zoals een Ame-
rikaanse senaatcommissie
heeft beweerd, "er het nodige
is in Nederland, op dit
vlak".

Foto's

Doek: "Rond de jaarwissel-
ling deed de politie een inval
bij een drukkerij en een bin-
dij in Den Haag waar men
breid was met het produceren
van kinderpornoboekjes. Vol-
gens de verdachten zou het
gaan om oude foto's, die niet
in Nederland waren gemaakt."

In Wolvega werd een man
aangeboden met kinderporno-
boekjes en -videotapes in de
kofferbak van zijn auto. In
Nijmegen werd dit jaar een
man opgepakt op verdenking
van het plegen van ontucht
met kinderen van zeven en
twaalf jaar. Er werd ook foto-
materiaal aangetroffen van
kinderen in allerlei compromi-
tiserende houdingen. En
zeer onlangs werden twee
mannen in Terneuzen gear-
resteerd, in het bezit van vide-
banden, foto's en kinderporno-
boekjes. Ze bleken Belgische
contacten te hebben.

De alles kan toch niet aan de
minister voorbij zijn gegaan?
Wat doet hij hiermee? Wordt
dit soort harde feiten nog
steeds afgedaan als incidenten?
Bij een moord trekt men
toch ook alle mogelijke tips
na om de waarheid te achter-
halen."

Slechte naam

"Een samenleving die zich
niet respecteert, staat niet toe
dat er volwassenen zijn die
kinderen seksueel exploite-
ren. Zo'n samenleving doet er
alles aan om dat kwaad uit te
roeien. Al gaat het, bij wijze
van spreken, maar om één
enkel kind dat daarvan het
slachtoffer is... Onze indruk is
te belast, dat de minister on-
voldoende oog voor het seks-
ueel uitgebuite kind heeft,
omdat hij voor de naam die on-
geluk in het buitenland op dit
gebied heeft."

■ Op de ach-
tergrond een
affiche van de
Amerikaanse
organisatie.

Foto's:
Hans van Tilburg

Eerste rechtzaken tegen handelaren kinderpornoografie

NAC 11

AMSTERDAM (ANP). — Voor de rechtbank in Amsterdam
moeten op 22 mei drie eigenaren en exploitanten van sexshops
in de hoofdstad verschijnen die ervan worden verdacht video-
banden in hun winkels te hebben gehad met daarop opnamen
van ontuchtige handelingen met minderjarige. In sommige
gevallen "spelen" kinderen van vijf en tien jaar in de
videofilms een hoofdrol.

De drie verdachten zijn de eerste eigena-
ren en exploitanten van sexshops die ge-
dwaagd worden nadat politie en justitie
vorig jaar in Amsterdam een grootscheep-
se actie voerden om kinderpornoografie de
kop in te drukken. Dit gebeurde naar
aankomst van klachten uit binnen- en
buitenland over het hand over hand toemen-
nen van kinderpornoografie in de hoofd-
stad. Voorafgaand aan het politie-optreden
krongen de ongeveer 120 exploitanten en
eigenaars van sexshops, peeshouses en
winkels met sexboeken in april vorig jaar
braven uitdrukking met de waarschuwing
dat er tegen het openlijk tentoonstellen
van kinderpornoografie zou worden opge-
treden.

De brieven hadden, volgens de zeiden-
politie, wel successen want er lag daarna
minder kinderpornoografie openlijk in de
etages. Een deel van de sexshophouders
rechter sloeg de waarschuwing in de wind.
Bij latere optreden door de politie (in uni-
form en in burger) werd bij achtien sex-
shops een gigantische hoeveelheid kinder-
porno in beslag genomen: een paar duizend
boekjes met kinderporno, honderd
films en enkele honderden videobanden.
Tegen achttien eigenaren en exploitanten
werd toen proces-verbaal opgemaakt.

De drie mannen die nu terecht moeten
staan komen uit Amsterdam en Wilnis. Zij
worden ervan verdacht de videobanden (in
een geval gaat het om sexboekjes) in voor-
raad te hebben gehad, terwijl zij wisten dat
daarin opnamen voorkwamen van ontucht-
tieve handelingen met minderjarigen, aldus
de tenlastelagen tegen hen.

De handelaren en exploitanten maakten
zich hierdoor schuldig aan een misdrijf
waarop een maximumstraf van 2 jaar ge-
vangenis of een boete van 10.000 gulden
staat.

■ Prof. mr. J. E. Doek, voor-
zitter van de Nederlandse af-
deling van Defence for Child-
ren, "Een samenleving die
zichzelf respecteert, staat niet
toe dat er volwassenen zijn
die kinderen seksueel exploi-
teren!"

Kinderporno is onstoeftoek

Van onze redactie bijeenland

NN 23

AMSTERDAM — Kinderporno is aanstootelijk. Daarom eiste de Amsterdamse officier van Justitie, mr. Berger, gisteren 3000 gulden boete of 100 dagen hechtenis tegen de 35-jarige M. E., exploitant van een sexshop in Amsterdam, die kinderpornografie in voorraad had. De man had voor liefhebbers boekjes en videofilms, waarin volwassen seksuele handelingen bedreven met meisjes 'jonger dan 16 jaar'.

Eén van de inbeslaggenomen filmpjes werd in de rechtzaal vertoond, nadat de publieke tribune was ontruimd. Rechtbankpresident mevrouw mr. Van Schaardenburg eiste dat de ongeïnteresseerde verdachte ook naar het produkt kwam kijken. Lolita Lové bleek een smoeselig filmpje met een halfnaakt kind van ander acht jaar, dat een man eraal en quasi anaal moest bevredigen, daarbij geholpen door een lacherige vrouw.

De winkelier had in juli vorig jaar een waarschuwing gekregen van de politie dat hij de kinderporno uit zijn winkel moest verwijderen. Toen hij die brief kreeg had hij het spel van de plank gehaald en uit lachsheid onder de toonbank laten liggen. Zelf wist hij niet wat hij in huis had. Waar het was gemaakt wist hij niet, maar het was vast al een jaar of vijftien geleden. De president pompelde dat hij bij pornografie misliep is om de tijd af te lezen aan de winkelier.

De pornowinkelier, die al een paar veroordelingen wegens hebzucht is om de tijd af te lezen achter de rug had, is de eerste die we-

gens kinderpornografie moest voorkomen. De officier van Justitie had nog twee eigenaren van sexshops opgepropt, maar zij hadden betwars aangekeken tegen de dagvaardiging.

Mr. Berger lichtte de rechtbank uitover in over de betekenis van het begrip aanstootgevend. Mag de rechter wel veroordelen of iets aanstootgevend is of zou hij eigenlijk een enquête onder het Nederlandse volk moeten houden om de daar hiertoe opvattingen beter te begrijpen. Terwijl in het parlement de pornoregeling in het algemeen over geliberaliseerd, kwam de Hoge Raad in november tot de conclusie dat kinderporno de meest verdelijfke vorm van pornografie is die er bestaat.

„Dan doet het er niet toe of de ontvanger van de pornobeelden de zaak ongevraagd onder ogen kreeg of niet. Kinderporno moet algemeen onaanvaardbaar geacht", aldus de Amsterdamse officier van Justitie. Eerstig liet hij emp volgen: „Maar daar zie ik niets van terug in het parlement." De Amsterdamse rechtbank doet 5 juni uitspraak.

Boete wegens verkopen van kinderporno

NRC 22

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM, 22 mei. — Een geldboete van 3000 gulden dan wel 100 dagen hechtenis eiste de officier van justitie te Amsterdam Mr. R.M. Berger vanmorgen tegen een sexshophouder in wiens winkel vorig jaar kinderporno werd aangeleverd. Ondanks een voorgaande waarschuwing van de politie had de verdachte, de 35-jarige M.E. in juli 1984 toch nog Lolita-boekjes en videofilms onder de toonbank gehad, het ging om een kleine voorraad.

E. zei dat hij „uit lachsheid nog kinderporno in voorraad had gehad". Eigenlijk vond ik het wel een beetje tijd dat de politie erop oprad", aldus E. Hij liet zich met tegenzin brengen tot het gezamenlijk met de rechtbank afschrijven van een bij hem in beslaggenomen film, waarin een klein meisje onderworpen werd aan seksuele handelingen met volwassenen. De president van de rechtbank mr. E.J. van Schaardenburg liet bij deze veroning de publieke tribune ontruimen.

In zijn requisitorie zei mr. Berger dat het bij kinderporno gaat om een kwaliteit die beneden de minimumen ligt van wat nog aanvaardbaar te noemen is. Aantallen doen er dan niet toe: één geval is al te veel.

Seksshophouder had materiaal onder de toonbank

Geldboete geëist na vondst kinderporno

Tr 23

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM — Tegen een 35-jarige seksshophouder uit Amsterdam is een geldboete van driehonderd gulden geëist, omdat de politie veertien boekjes en twee videobanden met kinderporno in zijn seksshop had aangeleverd.

Het gaat om een proefproeven, want de Eerste Kamer heeft het wetsontwerp over kinderporno nog niet goedgekeurd. De officier van justitie vond echter dat de behandeling in het parlement al voldoende grond voor vervuiling bood: de rechter moet volgens hem rekening houden met de gedachten die in de samenleving op dit punt leven. Hij beoogde zich daarbij op arresten van de Hoge Raad.

De verdachte had nauwelijks tegenspraak omdat hij vond dat er internetaal moest worden opgetreden tegen de verkoop en verspreiding van kinderporno. „Ik begrijp alleen niet, waarom dit alleen in Amsterdam gebeurt", zei de man.

pers mocht blijven. Een meisje van ongeveer zes jaar werd aan de meest afschuwelijke seksuele kunstgrepen onderworpen. Officier van justitie, mr. R. Berger: „Kinderporno geeft aanleiding tot zeer emotionele discussies, het gaat niet om de kwantiteit, maar om de kwaliteit, die beneden minimumpeil valt. Een film of boekje is al te veel".

Volgens de officier is kinderporno per definitie aanstootelijk „omdat een kind beneden de leeftijd van zestien jaar onmogelijk in staat kan zijn zijn/haar wilt te oefenen over het meedoen aan pornoproductie". Dat bleek ook wel uit het gezicht van het meisje op de vertoende film.

'Hogere straffen voor porno met kinderen'

NRC 5-6

AMSTERDAM, 5 juni. — Over de strafbaarheid van kinderpornografie gelden strengere criteria dan voor pornografie met volwassenen. Niet de wijze waarop het publiek met kinderpornografie geconfronteerd wordt (geld of ongeld rook bij volwassenpornografie) is hierbij doorslaggevend, maar de vraag of de kinderpornografie, gezien de aard van de afbeeldingen, voor een belangrijk deel van de bevolking wettend is in het eerbaarheidgevoel.

Dit heeft de rechtbank in Amsterdam vanmorgen geconcludeerd in het proefproces over strafbaarheid van kinderporno. De rechtbank veroordeelde een Amsterdamse sexwinkelier conform de eis van de officier tot 3000 gulden boete wegens het in voorraad hebben van boekjes en videofilms met kinderpornografie. Daarnaast heeft de man zich volgens de rechtbank ook schuldig gemaakt aan heibel, omdat de films uit misdrijf (het plegen van ontuchtige handelingen met kinderen jonger dan zestien jaar) verkregen zijn.

In zijn overwegingen zei de rechtbank de aanstootelijkheid voor de eerbaarheid (moeilijk-

ke voorwaarde voor de strafbaarheid) te baseren op de in de samenleving levende zedelijkheidsgevoelens hierover.

Het proefproces rond het handelen in kinderpornografie is een uitvalsweg van een grootsechte actie van politie en justitie tegen de ongeveer 120 eigenaren en exploitanten van sekshops, peepshows en pornowinkels in Amsterdam. Vorig jaar werden deze handelen gewaarschuld tegen het in voorraad hebben van kinderpornografie.

Om duidelijkheid te krijgen over de inhoud van de films werd tijdens de terechtzitting een videofilm versuud, waarin twee volwassenen ontuchtige handelingen plegen met een zezjarig meisje. Het publiek moest tijdens die filmvertoning van de publieke tribune verdwijnen.

De Amsterdamse politie waarschuwde in april vorig jaar schriftelijk ongeveer 120 exploitanten en eigenaars van sekshops in Amsterdam, tegen het in voorraad hebben van kinderpornomateriaal. Aanleiding tot deze grootscheepse actie waren klachten uit binnen- en buitenland over het toemen van deze handel.

Bij een latere ontzakte bleken sekseshophouders zich niet aan de waarschuwing te hebben gehouden, er werd een grote hoeveelheid boekjes, films en video's met kinderporno in beslag genomen. Ook twee andere sekshop-eigenaren hadden voor de rechtbank moeten verschijnen. Ze waren echter niet gekomen omdat ze bewaard tegen de dagvaarding hadden aangegeven. Hun zaak zal later worden behandeld.

De verdachte zei dat hij de boekjes en de banden van de planken had gehaald en onder de toonbank had gelegd. Het materiaal was volgens hem inmiddels niet meer aangeraakt, getuige de laag stof erop. „De spullen lagen uit lachsheid nog in de winkel".

Ontruimd

Eén van de banden werd in de rechtzaal getoond, nadat de publieke tribune was ontruimd. De

Incest meer uit taboesfeer

Door het praten over incest (seksueel misbruik van kinderen in het gezin), zoals dat afgelopen maanden in acht programma's op radio en televisie is gedaan, is het probleem zindelijk uit de taboesfeer gehaald.

Dat constateert de Stichting Korrelatie, die na alle uitzendingen telefonische hulp heeft verleend. Zelden zijn zoveel reacties op een onderwerp binnengekomen. Dat bevestigt het vermoeden dat incest vaker voorkomt dan gedacht, aldus Korrelatie.

Veel vrouwen die in hun jeugd zijn misbruikt, zwijgen jarenlang, ondervond de stichting. "Nog nooit heb ik er met iemand over gesproken, en nu vertel ik het een vreemde", was een reactie.

Vrouwen praten niet omdat ze bang zijn. Als kind werden ze vaak bedrukt of mishandeld. Andere meisjes waren daarnaast bang om zwanger te worden.

De gesprekken leverden zoveel informatie op, dat het zonde was om er niets mee te doen, vindt Korrelatie. Daarom is een brochure samengesteld. Daaruit blijkt dat vrouwen vaak niemand meer vertrouwen, dat sex een nachtmerrie voor ze is, dat relaties mislukken en dat ze het opvoeden van hun kinderen erg vinden, concludeert Korrelatie. "Als m'n man met mijn dochter zou slapen en haar knuffelde, raakte ik volkomen in paniek", zei een geschieden vrouw.

Korrelatie kreeg ook telefoons van mannen die incest pleegden of dat nog stonden doing. De mannen ontkenen hun schuld. Of ze houden er een levenswijze op na: "In de natuur is incest de gewoonte. Ook van de wereld. Het wettelijk verbod is alleen bedoeld om een sterk geslacht te maken."

Incest treft één op de twintig meisjes

NRC 9

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 9 mei — Een op de twintig meisjes en een op de honderd jongens hebben ooit iets te maken gehad met seksueel misbruik binnen het gezin. Naar schatting is op de vijftig meisjes is door de eigen vader misbruikt.

Dit blijkt uit het door staatssecretaris Kappijne van de Coppello (emancipatie)keuring aan de Tweede Kamer gezonden rapport. De omgekeerde wereld. Het is een noodzakelijkheidsomgeving rapport, aldus de onderzoeker drs. N. Draijer, aangetrokken tot onderzoek naar seksueel misbruik van kinderen binnen het gezin, "ontongent".

Het rapport is het gevolg van de in februari 1983 aanvaardde Lucas-De Meulenaer (VVD) waarin is geconstateerd dat gegevens over psychische, psycho-sociale en psychologische gevolgen van seksueel misbruik ontbreken en dat een inventarisatie nodig is.

Draijer is van oordeel dat er een landelijke registratie moet komen van seksueel misbruik van kinderen. Een centraal meldpunt zou daarvoor noodzakelijk zijn, vindt zij. De kinder- en jeugdpsychiater, de raden voor de kindbescherming en alle instellingen die zich met jeugdhulpverlening bezighouden, zouden hun ervaringen centraal moeten melden, opdat de opvang beter en gericht kan worden georganiseerd.

Een alternatief voorstel is om de bestaande registratie bij huisartsen en die bij de kindbescherming, jaarlijks te bundelen. Nadrukkelijk vraagt mevrouw Draijer om diepgaander onder-

zoek, aangezien haar noch de tijd, noch de gegevens beschikbaar stonden de studie tot een volledig resultaat te brengen.

Zij stelt voor de gezinsachtergrond als volgt onderzoek van onderzoek te nemen en tevens aandacht te besteden aan de gevolgen van incest op langere termijn.

Pleidooi na onderzoek:

Landelijke registratie seksueel misbruik kind

DK 10

(Van onze verslaggever)

DEN HAAG — Een landelijke registratie van seksueel misbruik van kinderen, raden de hulpverleners op dit gebied aanzienlijk verbeteren. Voor die registratie licht gisteren drs. N. Draijer, die in opdracht van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid een onderzoek heeft verricht naar seksueel gebruik van kinderen in het gezin, een pleidooi. Dit onderzoek is deze week naar de Tweede Kamer gestuurd.

Mevrouw Draijer schat dat één op de twintig meisjes een dergelijke ervaring heeft meegemaakt. Bij jongens ligt dat aantal beduidend lager: één op de honderd.

De daders — of initialiefemmers, zoals Draijer ze noemt — blijken doorgaans mannen te zijn. Dit geldt ook bij seksuele contacten tussen broers en zusters. Het meest algemene patroon is dat van een oudere: een man of jongen, ten opzichte van een jongere: een meisje.

Bij seksueel misbruik in het gezin kan er een samenhang zijn tussen seks, seksualiteit en macht op grond van leeftijdsverschil en overtuigingen van de daders. Bij stiefvaders is de kans seksueel gebruikt te worden zelfs nog groter, meent Draijer. De vader wordt door de slachtoffers doorgaans omschreven als autoritair en tiranniek.

langrijke factoren die van invloed zijn op de gevolgen.

De onderzoeker noemt in ieder geval als psychische gevolgen: angst, de meining van kleine kinderen om meer te hullen, eet- en slaapproblemen en vervremding van de omgeving. Bij wat oudere kinderen kunnen problemen op school ontstaan, door concentratie- en leerproblemen.

RAPPORT SEKSUEEL MISBRUIK KINDEREN

Een op de twintig meisjes blijkt slachtoffer incest

Van onze verslaggever

DEN HAAG — Seksueel misbruik van kinderen in het gezin komt bij een op de twintig meisjes voor, en op de honderd jongens heeft er in Nederland mee te maken. Naar schatting heeft één op de vijftig meisjes is haar jeugd met seksueel misbruik door haar vader te maken.

Dat staat in het rapport "De omgekeerde wereld" over seksueel misbruik van kinderen in het gezin, dat staatssecretaris Kappijne van de Coppello woensdag naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Het gaat hierbij om een vooronderzoek naar incest, waarbij gebruik is gemaakt van enkele kleine steekproeven in Nederland en van gegevens uit de Verenigde Staten.

In de aanbevelingen stelt onderzoeker, drs. N. Draijer, dat er een landelijke registratie moet komen van seksueel misbruik van kinderen. Dat zou kunnen gebeuren bij een centraal meldpunt, waar ook oeden- en kinderprijs, raden voor de kindbescherming, hulpverleners voor alternatieve hulpverlening aan jongeren en organisaties voor opvang van slachtoffers van seksueel geweld hun bevindingen kunnen melden. Aan de hand van zo'n centrale registratie kan gemakkelijker de hulpverlening worden georganiseerd. Een andere mogelijkheid is om bestaande registraties

bij huisartsen en de kindbescherming jaarlijks te bundelen.

In het vooronderzoek zijn de resultaten van verdere steekproeven over incest geïnterpreteerd. Het geeft weinig hoop over de werkelijke omvang, heuvel van de seksuele contacten, door de gegevens van jongens zijn, wat de omgeving roept als incest bekend wordt. Om dat erigzucht op te krijgen wordt voor een diepgaand onderzoek gopgite.

Onderzoek

Voorgeteld wordt om 5500 mannen en vrouwen in een representatief onderzoek te benaderen. In een globale vragenlijst kunnen gegevens over de relatie van het slachtoffer en de dader, de aard van de seksuele handelingen, spreken of zwigen erover tegenover de naaste omgeving en instanties naar voren komen.

Bij duizend vrouwen en eenzelfde aantal mannen uit de groep van 5500 zou ook gerricht onderzoek worden naar de gezinsachtergrond, de gevolgen, beloning en de reacties bij het bekend worden van het seksueel misbruik. Daarop aansluitend begint Draijer een studie onder 150 vrouwen. Zij zouden vooral antwoord moet geven op de vragen over de gevolgen van incest op de langere termijn.

Seksueel misbruik

Ik draag geen verantwoordelijkheid voor de gegevens die onder verwijzing naar mijn onderzoek rapport "De omgekeerde wereld" in de Volkskrant van 9 mei worden gepresenteerd over de omvang van seksueel misbruik van meisjes binnen het gezin.

In het rapport wordt het genoemde aantal van "één op de twintig" gegeven als voorlopige ondergrens, maar tevens wordt vermeld dat zowel in Nederland als in de Verenigde Staten al aantallen van één op de zeven meisjes zijn aangetroffen. De gegevens over seksueel misbruik door vaders of stiefvaders komen inmiddels al in de buurt van de één op de twintig meisjes.

Het lijkt me niet het oog op de genetische gezondheid van slachtoffers en met het oog op het algemeen besef dat seksueel misbruik van vooral meisjes buitengewoon ernstig is, en juist om te verzuigen dat de aantallen aantrekkelijk hoger liggen dan in de Volkskrant wordt vermeld.

In de naaste toekomst valt te verwachten dat de omvangcijfers nog veranderen zullen zijn als gevolg van de grotere beschikbaarheid van deze behoudende jeugdvragen.

AMSTERDAM

Nel Draijer
wetenschappelijk onderzoeker
Univ. van Alkam

Gerechtshof vraagt advies over effect van ingreep

DK 3

Verdachte wil castratie als voorwaarde voor lagere straf

ren. Vorig jaar vermoorde hij in zijn woonplaats de 11-jarige Daniël van der Hoeven, nadat hij haar twee maal seksueel had misbruikt. De advocaat, mr. G. Spong, kwam tot zijn verzoek in verband met de uitzichtloosheid van de straf die nu

is gelist. In het verleden is castratie vaker toegepast bij de behandeling van seksuele stoornissen, maar er is in de psychiatrie altijd veel twijfel geweest over het nut van de ingreep. In de laatste twintig jaar is het middel in onbruik geraakt.

De Nieuw-Beijerlandse zegt bereid te zijn tot vrijwillige castratie als daardoor uitzicht ontstaat op strafvermindering en het ontlopen van de terbeschikkingstelling. De strafrechter zei zich ervan bewust te zijn dat door de rechter opgelegde castratie

door velen als zedelijk ontoelaatbaar wordt beschouwd.

Deskundige

Mr. Spong stelde voor een deskundige te zoeken die het Hof kan voorlichten over de medische en sociale aspecten van een castratie. Na be raad deelde president J. Bijleveld mee, dat het Hof hiertoe bereid is. Een psychiater moet verslag uitbrengen over de mogelijke effecten van castratie als bijzonderde maatregel. Wij lopen niet direct over van enthousiasme, maar we willen de verdachte het onderste uit de kan geven", aldus de president.

Procureur-generaal Hage toonde zich sceptisch over het verdwijnen van het verlangen tot ontucht met kinderen, dat „als een rode draad door het strafrechtelijk verleden van de man loopt.“ „Het gaat erom“ aldus de procureur-generaal „dat hij moet worden afgeschermd van de maatschappij zolang hij niet volledig genezen is van zijn seksuele stormen. Het is voor mij bovendien nog de vraag of castratie voldoende sociaal biedt. De agressie kan blijven“, aldus mr. Hage, die vindt dat de man zich ook zonder rechterlijke uitspraak kan laten opereren. De zaak wordt op 19 september voortgezet.

Nut castratie volgens velen twijfelachtig

DEN HAAG — Artsen, psychologen en psychiateren zien over het algemeen weinig heil in het castreren van verkrachters. Ook niet als dit op vrijwillige basis geschiedt. In hun ogen blijft het een „paardmiddel“, of het nu langere operatieve weg wordt gedaan of met medicamenten, de zogeheten chemische castratie.

Beide methoden geven geen enkele garantie, dat een zedendelinquent niet op nieuw tot verkrachting overgaat, terwijl de psychologische gevolgen van de ingreep nauwelijks te voorspellen zijn.

Overigens wordt chirurgische castratie — het weghalen van de testikelen — bij zedendelinquenten al sinds 1971 niet meer toegepast, alders dertigste. Een laatste onderzoek hierover stamt uit 1968 en laat zien dat er de afgelopen veertig jaar in Nederland 303 van deze castraties zijn uitgevoerd.

Het ministerie beschikt niet over gegevens van chemische castratie, maar geeft wel aan dat die van het nutteloos niet of nauwelijks meer gedaan worden. Overigens bestaat er geen absoluut castratieverbod.

De zaak is actueel geworden, nu de 30-jarige verkrachter en moordenaar J. K. de R. uit Nieuw-Beijerland zich vrijwillig wil laten castreren, als hij in ruil daarvoor geen levenslange tcr krijgt.

Zijn zaak diende afgelopen donderdag voor het Haagse hof en zijn raadsman, mr. G. Spong, kwam op de valreep met dit verrassende voorstel. De R. werd eind vorig jaar veroordeeld tot twintig jaar gevangenisstraf en thcr door de rechtbank in Dordrecht wegens verkrachting van en moord op zijn 11-jarige plaatsgenoot Daniël van der Hoeven op 9 juli 1984.

Hij had zich al eerder schuldig gemaakt aan een ernstig sedenindrikt jegens kinderen in 1973 en kreeg toen vijf jaar cel en onvoorwaardelijke tcr. In 1982 werd De R. als „vrijdijlg geestes“ uit de kliniek ontslagen.

EN nu dan het aanbod om zich vrijwillig te laten castreren. Medisch tenonoloog F. P. W. Bisschop uit Amsterdam zegt met verbazing van het voorstel te hebben kennis genomen. Naar zijn mening verandert castratie niet het karakter van een mens, al verminderen medicamenten, zoals Androcur, wel het libido.

De eenderdendog, wel het

AD 4
achtergrond

door KEES DE LEEUW

Slob uit Rotterdam sloot zich hierbij aan. Hij stelt, dat hij chemische castratie de seksuele activiteiten afnemen, maar dat er geen sprake is van een blijvend effect. „Het is hier om een silenciale, bleus iets, waarvan ik geen voorstander ben. Bovendien is zo'n middel alleen echt niet voldoende en zal er daarnaast sprake dienen te zijn van intensieve psychotherapie.“

Bij ter-instellingen, zoals „Veldzicht“ in Balbruggen en het selectie-instituut voor thcr in Utrecht wordt eveneens terughoudend gereageerd op castratie. Op grond van rechterlijke maatregelen is in „Veldzicht“ al in geen jaren meer v'n ingreep uitgevoerd, omdat vernieuwende operaties zijn verboden en v'n operatie slechts op vrijwillige basis is te ondergaan. Psychiateren zijn verder niet erg geneigd een rechtbank hiermee te adviseren vanwege het twijfelachtige effect.

IN de Verenigde Staten komt het overigens regelmatig voor, dat een rechter verkrachters voor de kus stelt of chemische castratie af de cel in. In Nederland gebeurt dat niet en castratie op zich is geen enkele reden de tcr te beëindigen.

De procureur-generaal van het Haagse hof, mr. J. G. F. A. Hage, gaf op de zitting blijk van zijn twijfels. Besloten is een deskundige te laten vertellen van wat het effect is van zo'n ingreep. Mr. Hage zei zelf zich niet te kunnen voorstellen dat de agressieve seksuele gevoelens van De R. door een castratie zullen verdwijnen. Desondanks kunnen hem daarin alleen maar gelijk geven.

Na eis: 20 jaar en tbr

Verkrachter: liever castratie dan tbr

NW 3

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG — „Het staat helemaal niet vast dat agressieve seksuele verlangens verdwijnen na castratie“. Zo reageerde procureur-generaal mr. Hage op de wena van de 30-jarige J. K. de R. uit Nieuw-Beijerland die zich liever wil laten ontmannen dan de kans te lopen levenslang ter beschikking van de regering te worden gesteld.

Advocaat Spong van De R. bracht het verzoek gisteren over aan het gerechtshof in Den Haag, kerk nadat de procureur-generaal twintig jaar gevangenisstraf en onvoorwaardelijke tcr tegen de man had gevist.

De R. staat terecht wegens verkrachting en moord op 9 juli van het vorig jaar in Oud-Beijerland. Zijn slachtoffer was zijn 11-jarige plaatsgenoot Daniël

van der Hoeven. De R. kreeg van de rechtbank in Dordrecht eind vorig jaar 20 jaar en tbr opgelegd.

De zaak baarde veel opzien, toen bleek dat De R. al eerder thcr kreeg wegens ontucht met minderjarigen. De officier van justitie in Dordrecht kritiseerde de rechtbank in Rotterdam, die de verdachte begin 1983 na enkele jaren uit zijn thcr had ontslagen, omdat hij „volkomen genezen zou zijn“.

Trefzekeneid van castratie voor verdachten is relatief

Door onze redacteur
Mr. F. KUITENBROUWER

AMSTERDAM, 6 mei 1985
— Het was een opmerkelijk voor-
stel dat de verdachte in een zeer
ernstige zedenzaak vorige week
daar aan het gerechtshof te Den
Haag in hoger beroep reconfor-
meerd met een eis van 20 jaar ge-
vangenisstraf plus onvoorwaardelij-
ke ter beschikkingstelling van de
regering (tbr), conform de aan-
vaardelijke veroordeling, bood hij
aan zichzelf te laten castreren.

Zo hoopt hij teminste de on-
voorwaardelijke tbr te ruilen voor
een vbrwaardeelijke. De ver-
dachte wordt verweten dat hij een
11-jarig meisje heeft verkracht en
gedood. Eerder is hij reeds tot ge-
vangenisstraf en vbrwaardeelij-
ke ter beschikkingstelling van de
regering (tbr), conform de aan-
vaardelijke veroordeling, bood hij
aan zichzelf te laten castreren.

Het aanbod van de ver-
dachte stelt justitie voor een lastig dilem-
ma. En wel om verschillende
redenen.

De ingreep is (althans in zijn
operatieve vorm) te „trefzeker“
om haar uit het medisch arsenal te
verreken, zo schreef de psychiater
dr. S. van der Kwast in 1968,
maar zij gaat in vaak met te ernstige
nevenverschijnselen gepaard
om haar niet dan met de grootste
behoedzaamheid toe te passen.

Recidivekans

In 1968 werd ook voor het
laatste een operatieve castratie in de
justitiele sfeer toegepast in ons
land, zo verklaarde staatssecreta-
riaat Haas (justitie) 10 jaar later in
antwoord op Kamervragen. Zij
bevestigde toen dat sinds 1937
384 van dergelijke ingrepen op
tbr-geesteliden zijn verricht.

Castratie medelinge de recidi-
vekans „aanzienlijk“, zo zei de
staatssecretariaat. De trefzekerheid
is echter relatief, zo bleek uit in-
terne rapporten van justitie. De
ze was overigens niet complex en

NRC 6 Nieuwsanalyse

betreft 303 gevallen. Daarvan heb-
ben er 23 gerecidiveerd via een
zeden delict, zo onthulde de socio-
logus dr. W. Buitelaar in 1978, en
daarnaast waren er enkele tiental-
len recidives op ander terrein.

Een aanvalscafe door het de-
partement van justitie voorgezom-
men evaluatie die ook de psychi-
sche en sociale gevolgen van de
ingreep zou omvatten is niet door-
gegaan. Toch hebben juist de psy-
chische complicaties zoveel me-
dische-ethische vragen opgeworpen,
zo erkende mevrouw Haas, dat
de anno voor de ingreep vrijwel
toel is gereduceerd.

Een niet te verwaaiten aan-
tal patiënten blijkt zich achteraf
uitgesproken ontevreden, be-
trok, verbitert of zelfs hand-
draagend en wraakzuchtig te voelen,
signaleerde Van der Kwast reeds
in 1968. Onder de medici heeft

zich al in de jaren dertig een me-
ningsrijd afgestemd, aldus
Buitelaar. Dat begon met een ge-
val dat in 1933 door de rechtbank
Almelo werd berecht.

Heilzaam

De ene psychiater meende dat
de ingreep de hypersexualiteit van
de verdachte zou doven, de
andere erkende dat het drillen van
zijn worden bevestigd doch voor-
spelde dat dit niet zou gelden
voor „de behoefte aan emotionele
beleving“.

Dat is nog steeds de kwestie,
ook al is thans vooral de chemi-
sche (en niet de fysieke) castra-
tie actueel. In 1978 onthulde
het kritische reclasseringsgild Kri-
en affaire met een verdachte die
door behandeling met het middel

Androcur zijn voorraan kon „af-
kopen“.

„Van de middelen als zodanig
is weinig heilzaam effect te ver-
wachten“, zei de forensisch psy-
chiatr dr. W. Goudsmid hierover
in het blad Delikt en Delinquent.
„Sexuele stoornissen zijn in elk
geval contactstoornissen“. Deze
Groningse deskundige karakteri-
seerde Androcur vooruitstijgend als
„adjuvans“ (halpmedel) bij iets
anders, namelijk psychotherapie.

Opportunisme

Een dergelijke medicamentu-
se behandeling bleek geen zeld-
zaamheid te zijn, maar de proce-
se omvang van de toepassing bleef
in het vage, net zoals trouwen
het geval was met de operatieve
castraties van weleer. „Het offici-
ele aantal is onvolledig“, zei Bu-
itelaar in 1978 en concludeerde
dat „er nog van een stuk verbor-
gen castratiehandel van justitie
sprake is“.

Officieel is de heersende norm
in elk geval die van de vrijwillig-
heid (en zoals bij de implantatie
van Refusol bij alcoholisten).
„Vrijwilligheid is de essentiële
factor voor de verwerking van
castratie“, was ook het medisch
oordeel van Van der Kwast in
1968. Later tekende hij daarbij
aan dat deze vrijwilligheid in de
justitiele setting slechts betrek-
kelijk is, al zijn er gevallen bekend
waarin de keuze wel degelijk au-
thentiek kon worden genoemd.

Er komt altijd opportunisme bij
kijken, aldus Van der Kwast die
in de jaren zeventig psychiatri-
sch adviseur van Justitie was. Dat
vormde voor hem geen reden
leunen „het recht te ontzeggen
citraat voor zijn geld te kiezen“.

Om deze essentiële vraag te
beoordelen heeft het gerechtshof
Den Haag thans het advies inge-
rupeerd van het Pieter Baas Cen-
trum in Utrecht dat justitie ad-
viest over tbr.

CLIENT VREEST ONVOORWAARDELIJKE TBR Advocaat zedendelinquent vindt castratie toelaatbaar

Van onze verslaggever
AMSTERDAM — Met een ge-
vangenisstraf van twintig jaar en
een onvoorwaardelijke TBR (ter-
beschikkingstelling van de rege-
ring) in het vooruitzicht, heeft
een dertienjarige zedendelinquent
kenbaar gemaakt dat hij zich wil
laten castreren. Niet omdat hij
denkt daarmee te kunnen ontko-
men aan de gevangenisstraf die
wegens verkrachting en moord op
een 11-jarig meisje, maar om te
bereiken dat de TBR hem voor-
waardelijk zal worden opgelegd.

van een beleidsvisie achter de medische
ingrepen en veronderstelde dat veel
wellicht in de operatie hadden toe-
gevoegd als laatste redmiddel om ooit
eens vrij te komen.

Een laatste redmiddel. De client van
Spong blijkt er zo over te denken. Hij is
al eerder wegens contact verkrachting
en leeuw toen ook al TBR opgelegd. Die
voorgedienheid is mede bepalend ge-
weest voor de eis in de berechting van
het middel, dat werd opgelegd na het
ontslag uit de TBR.

Veranderde insichting in de bejeg-
ning van TBR-geesteliden waarin meer
rekening werd gehouden met hun rechte-
n als patiën en overwacht opgroeiende
psychische stoornissen, moeten denijts
tot het besluit hebben geleid verder van
deze operaties af te zien.

„Maar ik acht het niet uitgesloten“,
aldus Spong, „dat in deze zaak het nu
aangeboden alternatief niet zo zedelijk
ontvankelijk wordt geacht als vroeger
wel is geweest“.

„Tegen het hof heb ik gezegd: twintig
jaar en TBR, dat betekent dat in deze
zaak zeker totaal dertig jaar. Als hij ooit
vrijkomt, zal hij inmiddels 30 jaar oud
zijn. Dat is de afweging die deze man
heeft gemaakt. Toen hij mij dit vertelde,
kon ik mij voorstellen dat hij met deze
wens kwam. Gelet op wat er tegenover
staat, heb ik toen besloten dat het juris-
dich en zedelijk toelaatbaar was dit ver-
zoek aan het hof te doen.“

Oordeel

Het verzoek is gebaseerd op de veron-
derstelling dat met castratie toekomstig
gedrag kan worden beïnvloed. Het
Hagse hof besloot ambshalve direc-
teur dr. F. Buitelaar van het Pieter Baas-
centrum, de observatiekliniek van justie,
op een over enige maanden te hou-
den zitting om zijn oordeel daarover te
vragen.

In een destijds voor intern gebruik
opgesteld rapport staat dat er over de
resultaten van castratie nauwelijks
lang wetenschappelijke weg verkregen
feiten voorhanden zijn. Van justitie af-
komstige cijfers geven het volgende
beeld. Tussen 1917 en 1968 werden
ruim driehonderd castraties uitgevoerd.
Twintig van deze mannen kwamen
daarna opnieuw wegens zedendelicten
met justitie in aanraking. Een kleine
dertig gingen over tot niet-sexuele delic-
ten die zij daarvoor nog niet hadden
bepleegd.

JOOP VAN SCHIE

Mr G. Spong, de Haagse advocaat die
de door zijn client zelfbedachte „op-
lossing“ deze week aan het gerechtshof
presenteerde, meent dat in een uit-
spraak de onbetrouwbare medische in-
greep als „bijzondere voorwaarde“ kan
worden opgelegd. Al is dat in lange tijd
niet gebeurd. De laatste uitpraak die
Spong daarvoor heeft gevoerd, dateert
van 1948. Het is een vonnis van de Roer-
mondse rechtbank.

Een gebruikelijke „bijzondere voor-
waarde“ bij een veroordeling is bijvoor-
beeld dat de betrokkene zich onder op-
gave van de behandeling zal stellen.
Doet hij dat niet, dan functioneert de
onvoorwaardelijke TBR als stok achter
de deur en wordt deze maatregel alom-
gevoelruerd.

Toch werden castraties bij zeden-
delinquenten lange tijd uitgevoerd. Voor-
zoover bekend voor het laatste in 1968. En
steeds op „vrijwillige“ basis. Daar ging
de voormalige staatssecretariaat van justie
Haas teminste van uit in haar ant-
woord op vragen van het PPR-Kamerlid
Beckers.

Daarin draaide het namelijk om de
mate van vrijwilligheid. Beckers re-
geerde op haar beurt op een artikel van
de Amsterdamse socioloog Buitelaar,
waarin werd geconcludeerd dat de ingre-
pen waren verricht onder invloed van
vooraanstaande psychiaters en beleids-
ambtenaren.

Bio-sociaal

Dat in 1978 verschenen artikel trok
extra de aandacht, omdat in die tijd ook
de bio-sociale aanpak van de in Leiden
beroemde hoogleraar criminologie prof.
J. Buitelaar nog volop in discussie was.
De auteur signaleerde het ontbreken

Wel over vrouwelijke priesters

Bomers: geen discussie over nouwkeurige kerk jegens homo's

Tr 6

LEIDEN (ANP) - De houding van de r.-k. kerk jegens homoseksuelen gedrag kan niet ter discussie worden gesteld. Pauw maakt duidelijk dat dit gedrag mensen van de kerk uitsluit, of wegrijft, vrouw in het priesterambt is echter nog wel discussie mogelijk.

Dat zei de r.-k. bisschop van Haarlem, H. Bomers zaterdag in Leiden tijdens het congres. De paus, kardinaal van wester, georganiseerd door jongerengroepen die vasthouden aan de intieme leer van de r.-k. kerk.

Bisschop Bomers was de opening van de hand, dat de vrouw wordt gediscrimineerd, door haar niet tot het kerkelijk ambt toe te laten, ook al is het Vaticaan wel aan het overdenken van de mogelijkheid van toelating. Maar Bomers vond dat Christus door alleen mannen tot apostelen te kiezen de kerk, zij het voor de uitsluiting van de vrouw van het priesterambt heeft gezet.

Krantenkoppen

De Haarlemse bisschop betreurt dat in Nederland de kennis over het concilie, op het niveau van krantenkoppen, staat. Daarbij wordt vaak eenzijdig nadruk gelegd op de groedende van het 'Volk Gods' en wordt de rest veronachtzaamd.

Bomers ontkennde opnieuw dat hij priesters zou hebben opgedragen de sacramenten te weigeren aan ongetrouwde samenwonenden, zoals hem verweten is. De bisschop wilde slechts degenen die ongetrouwde samenwoners bij zichzelf doen nagaan of zij wel op waardige wijze de sacramenten kunnen ontvangen, nu

zij leven op een manier die zo duidelijk in strijd is met wat volgens de Bijbel en de kerk goed is.

Zelfkwellingen

De psycholoog dr. G.J.M. van den Aardweg, bekend onder meer wegens zijn publicaties over homofobie, neurose en delinquentie, prees de "psychologisch gevende visie" van paus Johannes Paulus II op de seksualiteit. Diers voorschriften en beperkingen ten aanzien van de seksuele drift achtte hij geen onmogelijke zelfkwellingen, maar voortvloeend uit het idealisme dat nodig is voor een duurzame liefde en een gelukkig gezinsleven, aldus Van den Aardweg.

Hij noemde de uitsluiting van de vrouw van het priesterambt "psychologisch juist". Het is een groot verschil tussen de psychologie van de man en die van de vrouw. Uit onderzoek is gebleken dat in alle culturen mannen de leiders van de gemeenschap zijn en dat vrouwen een verzorgende, dienende taak in het huishouden vervullen, aldus Van den Aardweg. Hij noemde het "gelukkig en gezellig" dat mannen in de kerk nog de leiding hebben.

Ioannes Paule,

V4 11

Modie terram attigui quae propter iura hominibus observata et propter democraticum imperium bene audit.

- Hic catholicus, iudaeus, humanista, reformatus, atheista et alii eodem honore habentur; hic unicuique sui iuris esse licet.
- Hic unusquisque suae vitae rationem ipse instituit; ab alio liberi vel vetari nolumus; qui non rectius sinit, eligere solentem ipsi nec ab alio imponi patitur.
- Hic feminas in plenum iura sua exercere cupimus; hic feminas ipsi de numero liberorum, quos concipere velit, constituere licet.
- Hic nullum condemnamus, sive erga suum ipsius sexum, sive erga alterum amore affectus.
- Hic unumquemque evocamus ut aperte abominetur crudelitatem, qua nostro saeculo tot milia civium locustorum traditi sunt.
- Contra tyrannos consensimus cum oppressis.

Haec omnia magni aestimamus. Quae si nobiscum tu probare potes, Ioannes Paule, exsultare solus patriae nostrae liceat. Te enim ut olim autem Iulianum ocularum nolimus.

Since When Is Lust a New Problem?

WASHINGTON — It is a sign of the sexually "emancipated" times in which we live that plain old English words like "adultery," for instance are giving way to terms like "extra-marital sex."

By Edwin M. Yoder Jr.

IHT 26

whose judgmental overtones are safely neutralized. But when words fail, there remains that vigorous counterrevolutionary, Pope John Paul II, who this month took his case against sexual license to the youth of the Netherlands, many of whom clearly didn't want to hear it.

Speaking of sex to a young audience at Amsterdam, the pope said that "indulgence doesn't make people happy" — a view so unfashionable that his listeners must have wondered if they heard him right. A member of his young audience had complained, speaking a widespread sentiment, that "many young people feel that the Church doesn't understand contemporary problems," at which the complainer meant sexual problems.

These young people are misinformed. The Church understands the problems, all right, and understood them before they were "contemporary." Moreover, as is the situation with a tradition it has some

old, if unfashionable, solutions for such "problems." But Dutch youth, like their peers everywhere, are learning to live happily without history, including the rich and revealing history of sex "problems."

Not long ago a friend of mine, flying from London to Amsterdam, was chatting with a couple of young Dutch businessmen. What brought him to Amsterdam? They asked politely. To look at pictures, he said.

Pictures? They asked, with genuine astonishment. Pictures in Amsterdam that people would fly from London to see? Then, as if a light had clicked on, they smiled knowingly. Of course! He must mean pornography. He must be flying over to check out the latest, of which Amsterdam is said now to be one of the trendiest producers.

If pornography, not Vermeer or Rembrandt, is what springs to youthful and emancipated minds at the mention of "pictures," one can guess what other dimensions of consciousness are missing also.

People, as who never knowingly sold at a Vermeer probably never

heard of David and Bathsheba either — or Don Juan, or Madame Bovary, or Anna Karenina, or Cleopatra, or Elzetta, or any of those other famous folk who suffered in various ways from "contemporary problems." To expect them to read a Shakespearean sonnet on lust as well, it would be too much.

Despite the communications gap, however, there was something odd about the way the young people of the Netherlands reacted to the pope. They said their deepest wish is that the Catholic Church would bring itself up to speed and relax its "repressive" views. So they demonstrate in the streets, and a few even throw stones and bottles at the pope's car.

But why? Rome no longer operates as an effective censorship, and in most of Europe, certainly in the Netherlands, it exercises no coercive power as it once did on sexual laws or practices. If the youth of Holland really believe John Paul's views to be antique and irrelevant, you might think they would ignore them, not react with such energy.

Why, for instance, do they laugh so hard at a vaudeville act on Dutch television in which an actor playing John Paul II dazons a sort of cartoon with underdressed ladies? Are they straining to persuade themselves that it's the funniest satire since Moliere — not further proof of the ageless connection between licentiousness and vulgarity?

The negative energy lavished on the pope's views on sex may suggest, in a curious way, that the protesters care more about the Church's attitudes (recommendations, really) than they wish to. The pope has no force at his disposal other than the cogency of reasoned argument, but Don Juan's new followers react as if they were chasing them with chastity belts.

Maybe the swinging youth of the Netherlands get the vague feeling that there could be more to the "contemporary problems" than simply escaping centuries of Calvinist repression, and more behind the confusion and anger than the sight of an elderly bishop saying no.

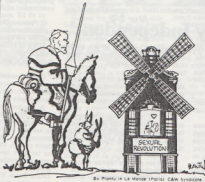
Washington Post Writers Group

vervolgd pag 30

MAAR WIE GOED LEEST proeft dat zijn kerk elders ligt. Meer cellen, verduurd voorarrest, sterkere politie-inlichtingendiensten, minder rechterlijke controle, het zware werk. Dat een explosieve uitbreiding van het gevangeniswezen ontworpen zou werken op de toch al bedreigde kwaliteitsnormen (zoals bij eerdere uitbreiding van de politie reeds is gebleken) is van ondergeschikt belang.

Toch is de Nederlandse aandacht voor een relatief menselijke strafrechtpleging wellicht zijn redding van onze rechtshandhaving tegen alle klippen op. Dit valt niet te bewijzen. Maar alle vertoon van kordaatheid mag niet doen vergeten dat minister Korthals Altes zijn betoog ook niet van zekerheden voorziet. Zeker is alleen de onderaan van somberheid, van eigenlijk van defaïtisme.

Buitenlandse ervaringen - waarvoor minister Korthals Altes nog onlangs door zijn eigen onderzoekscentrum werd gewaarschuwd - maken het verdelijkende te voorspellen dat de minister en een ongeschijnde zekere parlementsmeerderheid in deze zelfgegraven vallei zullen vallen. Juist de zorg om de rechtshandhaving mag echter d'hopen op heroverweging.

By Property in Le Monde (Pictorial) © 1984

Limburg toont wel veel belangstelling voor bezoek

Paus acht homofilie gevaar voor gezin

Door een onzer redacteurs

AMERSFOORT, MAAS-
TRICHT/UTRECHT, 14 mei
— Paus Johannes Paulus II
heeft vanmorgen in Maastricht
gezegd dat het gezin de basis is
voor de samenleving. In Amers-
foort veroordeelde hij vanmorn-
dig homoseksuele verhoudingen
omdat die een gevaar zijn voor
de familieband. De kerkleider
waarschuwde de ongeveer
50.000 deelnemers aan de maas-
mis op het vliegveld Beek voor
de aanslagen die op de familie-
band worden gelegd. Volgens
hem zijn scheidingen en geboor-
tegevingen menselijke zwak-
heden waarmee verzet moet wor-
den geboden.

Gisteren zei in Utrecht de
voorzitter van de Hervormde sy-
node dominee H. Huting dat de
paus de oecumene afreikt en

blokkeert. De paus zei in een ge-
spreek met vertegenwoordigers
van andere kerken dat de instel-
ling van de kerk voor de oecume-
ne „onherroepelijk“ is, maar hij
ging niet in op de voorstellen van
dominee Huting. Deze had na-
mens de evangelisch-lutherse en
gereformeerde kerken dringende oplossingen ge-
vraagd voor het kerkelijk pro-
bleem van gemengde huwelij-
ken, de door Rome verboden ge-
zamenlijke eucharistie of avond-
maulverenigen en de positie van
de vrouw.

De paus zei dat deze proble-
men te maken hebben met ge-
loofsvervalsing en niet kunnen
worden afgedaan in een uitwis-
ping van leerpraken. Huting
pleitte er voor verder te gaan op
de weg van de oecumene. Hij
zei: „Wij zijn teleurgesteld dat
wij moeies constateren dat het

kerkelijk beleid de laatste jaren
eender gericht was op het terug-
dringen van de oecumene, de
toenadering dat op de bevoor-
daging ervan“. Huting vroeg de
paus de oecumene te stimuleren
en te inspireren.

Nu de ontmoeting met de
paus was er een oecumenische
gebedsdienst waaraan zeven van
de tien bij de raad van kerken
aangesloten kerkgenootschappen
meededen. Een aantal vertegen-
woordigers zei het pijnsijk te vin-
den te moeten meedoen aan een
„Romein Halfcoremonist“.

De Paus arriveerde vanmorgen
met vertraging in Maastricht:
niet zoals gepland met een heli-
kopter maar wegens het slechte
weer met de auto. Daar stonden
naar schatting 10.000 mensen
langs de route die hij met het
pausmobilie aflegde. Daarna ging
hij naar het vliegveld Beek, waar

50.000 mensen waren samenge-
stroomd, voor het opdragen van
een mis.

Vanmiddag nam hij deel aan
een ontmoeting met jongeren in
Amersfoort. Tegen de jongeren
in Amersfoort zei hij dat ze zich
kritisch tegenover de kerk moe-
ten opstellen maar dan wel bin-
nen de grenzen die de kerk stelt.

Johannes Paulus II zei verder
dat hij zich geen christelijke
maatschappij kan voorstellen
waarin schendingen, abortus, sek-
suele vervalsing voor het hu-
welijck en homofilie worden ge-
doogd.

Volgens Vaticaanse waarna-
mers gebeurt het niet vaak dat
de paus zich over homoseksuele
verhoudingen zo direct uit-
sprekt en zeker niet tegen jon-
geren.

„Homoseksueel gedrag blijft reden uitsluiting uit katholieke kerk“

Van onze verslaggever

LEIDEN — De rooms-katholieke
kerk kan haar houding ten aanzien van
homoseksuelen niet ter discussie stellen.
De apostel Paulus maakt duidelijk dat
homoseksueel gedrag mensen van de
kerk uitsluit. Over de vrouw in het
priesterambt is wel discussie mogelijk.
Dit heeft de bisschop van Haarlem mgr.
H. Bomers zaterdag in Leiden gezegd.

Hij was aanwezig op een bijeenkom-
st van een rooms-katholieke jongeren-
groep in Leiden die de „integratie leer“
van de katholieke kerk wil vasthouden.
Volgens de Haarlemse bisschop studeert
het Vaticaan nog op mogelijkheden om
vrouwen tot het ambt toe te laten. Hij
zag daarbij wel theologische moeilijkhe-
den, omdat Christus alleen mannen tot
het apostelambt heeft gekozen. Ook is de
eucharistie een heropvoering van het
lijden en sterven van Christus. „Despne
die Christus opvoert moet wel een man
zijn“, aldus Bomers.

Lubbers with the pope in The Hague: 'Good Catholics think it is essential to speak out'

'We Are Very Independent'

Ruud Lubbers, prime minister of the
Netherlands and a Roman Catholic,
talked last week with NEWSWEEK's The-
odore Stanger and Friso Endt about Pope
John Paul II's visit to Holland and the
controversy it caused. Excerpts:

NEWSWEEK: In speaking to the pope,
you referred to Dutch distrust of the Vati-
can. What did you mean?

LUBBERS: The mere fact that Rome
tells us Dutchmen something is enough
for us to respond negatively. If the pope
said tomorrow that every Dutch priest
should marry, even that would bring an
outcry of disgust. We Dutch are just very
independent minded. It has nothing to do
with chauvinist feelings, but the Dutch
have anybody telling them what to do.
When OPEC put pressure on Europe, it

was assumed we would all give in. The
Dutch were the exception. We didn't
want to be pushed around.

**Q. People watching television during
the pope's visit to Holland saw "punks"
and radicals demonstrating violently
against the pope. Is that an accurate im-
age of your country?**

**A. Yes. It's an unfair image. These groups
are a small minority that is not respected
here. One also saw polite Dutch citizens
telling the pope that abortion is not a
simple problem.**

**Q. Are you proud of the way your coun-
trymen reacted to the pope?**

**A. Yes. With the exception of some
small violent incidents. These were pro-
voked by outsiders who just wanted to**

fight cops and who used the pope as a
pretext.

**Q. Do you think the pope saw the Dutch
reaction the way you do?**

**A. Yes. It didn't irritate him. He has a
better understanding of the situation after
having visited us. He knows this is the way
Dutch people behave. He understands
that good Catholics think it is essential to
speak out. The pope said to me: "Every
Dutchman I meet is not afraid to speak
about theological problems."**

**Q. Did this papal visit change
anything?**

**A. I do not expect changes from the
Vatican soon. The Dutch understand that
the bishop of Rome has to stick to a
certain set of rules for the church as a
whole. But the pope must understand that
there is also a role for individuals and
groups to play "according to their own
conscience," as the pope himself said.**

**Q. Vatican officials say that Holland is a
prosperous nation in danger of losing its
soul. Do you agree?**

**A. No. In Holland criticism sometimes
reflects struggles within the church.
Rome has to admit that.**

**Q. People sometimes say the Netherlands
are an overly tolerant society, giving rise to
phenomena such as drug abuse and child
pornography.**

**A. The drug problem is no greater here
than in other countries. But there is an
enormous amount of international trade
in and out of Holland. This makes the
country more attractive to drugs or, even
more painful, child pornography. After
an intensive investigation of child-por-
nography production, we found that the
production and demand comes from the
United States. We do not think it's fair to
blame other countries if the demand is in
the United States.**

Studie naar seksueel geweld in het leger

DEN HAAG (ANP) - Staatssecretaris Hoekema (defensie) wil een nader onderzoek naar seksueel geweld in de krijgsmacht. De bewindman heeft dat de Tweede Kamer mede namens zijn collega Kappagru van de Coppello (sociale zaken) laten weten naar aanleiding van schriftelijke vragen van PEP en PPP.

Hoekema acht het niet onmogelijk dat seksueel geweld in het leger vaker voorkomt dan officiële justitiële cijfers doen vermoeden.

Het vermoeden van beide linkse,

fracties dat de officiële defensiecijfers inzakke seksuele geweldsoverlasten aantoonbaar verslaan, wordt in de in een publicatie van het Ministerie van Justitie, gericht op een misverstand, laat Hoekema weten.

Hoekema geeft verder aan Amerikaans onderzoek leert dat bij seksueel geweld slechts een zeer klein percentage van de mannelijke slachtoffers aangifte doet, als redenen worden opgegeven de angst van het mannelijke slachtoffer om als homo-seksueel te worden gezien en het gevoel gefaald te hebben als man.

Procureur-generaal eist zes jaar celstraf tegen verkrachters

pk 17 Van onze verslaggever
AMSTERDAM - De procureur-generaal bij het Amsterdamse Gerechtshof, mr. K. Flog, heeft deze week zes jaar gevangenisstraf geëist tegen drie mannen die in oktober in Amersfoort een mannelijke verkrachting terwyl zij haar vriendelooch toe te kijken. De Utrechtse rechtbank heeft de drie tot drie tot straf van twee, drie en drie en een half jaar, nadat de officier van justitie zeven jaar had geëist.

Op 19 oktober drongen om 22-jarige man uit Amersfoort, een eveneens man uit Hilversum en een 36-jarige man uit

Bunschoten in de woning van het meisje en haar vriend binnen. Zij dwongen de jongen toe te kijken hoe zijn vriendin werd verkracht door de verdachten seksueel werd misbruikt.

Flog stelde in zijn requisitair dat hij zeiden zwaar had "eest wat het begrip rechtsoverlast inhoudt als 'toen ik las hoe die rechtsoverlast werd geschonden'".

"Het recht op veiligheid in het eigen huis, het recht op lichamelijke en geestelijke integriteit, het recht op seksuele zelfbeschikking en het recht om te gaan en te staan waar je wilt, werden die nacht gedegradeerd tot volles papier", zo zei Flog.

De procureur-generaal ziet zijn straf-eisen als een generaal van die rechten. Hij maakte in zijn eisen geen onderscheid tussen de drie verdachten, omdat zij volgens hem als groep waren opgetreden. Tegen alle drie eiste hij zes jaar.

Eis anderhalf jaar voor incest met vijf dochters

NRC
Door een onze redacteur
ALMELO, 15 mei - De officier van justitie bij de rechtbank van Almelo, mr. J. Buttering, heeft gisteren anderhalf jaar gevangenisstraf geëist tegen een 30-jarige man uit Twente wegens incest met vijf van zijn zeven dochters.

Volgens mr. Buttering is de man al in 1965 begonnen zijn kinderen te misbruiken. Een van hen heeft in 1972, toen ze zeven jaar was, een kind gekregen dat door haar vader nu als zijn verwakt. Deze zaak is toen in de hulpverleningsgroep afgehandeld.

Dezelfde dochter, inmiddels getrouwd, heeft nu twaalf jaar haar ervaringen naar buiten gebracht, waardoor de zaak aan het rolen is gebracht. Mr. Buttering betreurt het dat de vrouw nu pas met haar verhaal kwam. Omdat incest na twaalf jaar verjaart kon hij haar zaak niet meer in behandeling nemen.

De verklaring van een andere dochter viel daarentegen binnen de verjaaringstermijn. Zij vertelde dat de verkrachtingen bij haar in 1980 begonnen, op de dag dat haar moeder overleed. Het misbruik was toen twee jaar oud. Ze zou in een jaar tijd twintig keer door haar vader misbruikt zijn; als ze weigerde werd ze geslagen. Ook haar zussen werden allerlei geweldsoverlasten toegebracht, die ze niet tegen kon en de wesen van hun vader.

De zaak werd met genisten druren werd behandeld. De pers

kreeg echter wel toegang op voorwaarde dat naam en woonplaats van de verdachte overnemen zouden blijven omdat de verdachte uit een kleine Twentse dorpse gemeente komt. Oostbarre bij handeling van gevallen van incest kan zeer normatieve werken" verklaarde de officier van justitie de aanwezigheid van journalisten. Hij hoopt dat meer rechtvaardigheid aan een dergelijke zaak preventief kan werken en duidelijk maakt dat bij incest grenzen worden overschreden.

Volgens het reclameringsrapport heeft de man een massief afweermechanisme opgebouwd. Psychiatrische hulp zou niet baten omdat de man al bij voorbaat heeft verklaard dat een psychiater van hem te weten zal hoorn. De omgeving waaruit de man komt wordt beschreven als "primair met een associatie sfeer".

Mr. Buttering verzette tijdens de zitting de aandacht op het feit dat incest zoveel voorkomt. Lijk om incest onderzoek te gebruiken dat din op de vijfde tot twintig meisjes er het slachtoffer van wordt. Hoeveel dit onderzoek slechts kleinschalig was, geeft het noch een tendens aan, aldus de officier van justitie. Slechts een klein aantal van alle gevallen komt in het justitieel kanaal terecht. Doordat er in de media de laatste tijd veel aandacht is geweest, is bestemd komen steeds meer zaken naar buiten, en dat is heel positief, vindt Buttering.

ROTTERDAM BUNDELT HULPVERLENING: Seksueel geweld komt voor in alle lagen bevolking

Van onze verslaggever
ROTTERDAM - Er blijkt hoe langer hoe meer seksueel geweld te bestaan en het komt voor in alle lagen van de bevolking ongeacht inkomens en opleiding. Dit zegt vice-voorzitter A. Grewel van de emancipatieraad. Zij sprak dinsdag op een studietoel in Rotterdam waar een netwerk van dertig instellingen, die hulp kunnen verlenen bij seksueel geweld, zich presenteerde aan de bevolking.

Grewel onderzoekt als wetenschappelijk medewerker Opvoedkunde aan de universiteit van Amsterdam met een groep studenten de mogelijkheid om voorlichting over incest te geven aan kinderen.

"Een op tien tot vijftien meisjes in Nederland heeft te maken gehad met incest. Dat zijn de officiële cijfers. Het speelt vanaf aan of zeven jaar. Tot nu toe is er allereerst voorlichting voor meisjes van twaalf jaar en ouder. Het zou zeer nuttig zijn als jongere kinderen bewust worden dat ze 'nee' kunnen zeggen tegen ongewenste initiatieven. Maar het is de vraag of bijvoorbeeld het televisieprogramma 'Sociaal contact' bereikt is hier vorm aan te geven, hoewel dat misschien toch de enige juiste ingang is."

Grewel pleit voor een grotere rol van de overheid bij de bestrijding van seksueel geweld. Zij vindt het noodzakelijk voorlichting te geven die niet angstgevoel en niet zekermakend is voor jonge kinderen.

Aangifte

De voorzitter van de Rotterdamse kind- en jeugdpolitie, C. Grooten, benadrukte nog eens dat slechts tien procent van slachtoffers van aanranding en verkrachting aangifte doet en dat dit percentage voor incest nog veel lager moet

zijn. Bij de jeugdpolitie in Rotterdam heeft een slachtoffer niet meer bang te zijn ter verantwoording geroepen te worden. Het dragen van een korte rok of een strakke blouse, fietsen door een park in het donker en vrijwillig meegaan willen niet zeggen dat een vrouw aansluiting geeft tot verkrachting", aldus Grooten.

Voor de oprichting van het netwerk werden 104 instellingen aangeschreven. Ruim dertig instellingen hebben positief gereageerd. De reacties van huizen over hen over het algemeen positief hoewel lang niet alle huizen het probleem onderkennen. Bij de instellingen die melden "niet in aanraking te komen met slachtoffers van seksueel geweld" waren vier gynaecologische afdelingen van Rotterdamse ziekenhuizen en een aantal bureaus voor gezinszorg. Rotterdam is de eerste stad met zo'n netwerk. De coördinatie is in handen van de GGD.

In vier jaar twintig doden bij seksuele misdrijven Amsterdam

NRC
Amsterdam, 20 mei - De afgelopen vier jaar zijn er in Amsterdam tien minste twintig doden gevallen als gevolg van seksuele misdrijven. Dat blijkt uit het gemeentelijke rapport "Aanranding en verkrachting", waarin een analyse wordt gemaakt van 902 aangegeven misdrijven.

Uit het onderzoek blijkt verder dat zeven personen zwaargewond, 69 ernstig gewond, 189 licht gewond en 634 personen niet gewond zijn geraakt door aanranding of verkrachting.

Volgens het hoofd van de afdeling onderzoek van de gemeente Amsterdam, H. Oosterbaan, zal er binnenkort vervolgonderzoek worden gedaan naar de afkomst van de daders. "Bij dit onderzoek zijn wij gestaan op een oververtoegwoordiging van buitenlanders. Het is nu nog te vroeg om tot de conclusie te komen dat de meeste verkrachtingen worden gepleegd door buitenlanders."

Wel is het zo dat meer dan vijf procent van alle aangegaven verkrachtingen zijn op het politiebureau verband houdend met allochtonen, maar dat zegt nog niets. Misschien worden verkrachtingen gepleegd door buitenlanders wel eerder aangegaven dan in het geval de dader van Nederlandse afkomst is."

Bij het nader onderzoek zal worden geprobeerd toegang te krijgen tot justitiële dossiers. De officier van justitie heeft tot nu

toe medewerking geweigerd.

Het rapport heeft een aantal plaatsen in Amsterdam getaksseerd waar een verhoogd risico aanwezig is op verkrachting. Genoemd worden het Vondelpark, het Rembrandtpark, bosjes en fietspaden in de Bijlmermeer en de omgeving van Utrechtse kerk. De meeste delicten hebben plaats tussen zes uur 's avonds en zes uur 's morgens.

In het vervolgonderzoek zullen afbeeldingen worden opgenomen om deze plaatsen met een verhoogd risico beter te beveiligen. Verrassend noemt Oostbarre de conclusie dat vrouwen die zich tijdens een verkrachting verweerd hebben verhoogd risico lopen op lichamelijk letsel. "Vaak is bevestigd dat het verzet de zaak alleen maar erger maakt. Op basis van onze onderzoekgegevens blijkt dat lichamelijk letsel onafwendbaar is van de opspeling van het slachtoffer wordt toegevoerd", aldus Oostbarre.

Amsterdams onderzoek weerlegt theorie

Aanranders kennen slachtoffer vaak niet

Van een onze verslaggevers

AMSTERDAM - In 83 procent van de gevallen van aanranding en verkrachting zijn slachtoffer en dader onbekenden voor elkaar. De theorie dat verkrachtingen vaker binnen relaties gepleegd worden, gaat dus niet op. Tot deze conclusie komt dr. J. W. Oosterbaan, hoofd afdeling onderzoek en statistiek van de gemeente Amsterdam. In een gisteren verschenen rapport over aanrandingen en verkrachtingen in de hoofdstad. De nota analyseert 802 gevallen van misdelen, die in de periode januari 1980 tot en met oktober 1984 bij de Amsterdamse politie werden aangegeven.

De samenstellers constateren dat de gemiddelde gevallen van verkrachting en aanranding slechts het topje van de ijsberg vormen. Gemiddeld zou slechts een procent van juist gevallen vrouwen ook daadwer-

kelijk aangeft doen. Angst voor reacties van de omgeving, schaamte, angst voor de politie en angst voor wraak van de dader spelen bij de beslissing een rol.

Er zijn aanwijzingen dat vooral in de niet-gereguleerde prostitutie, die grotendeels door drugsverslaafden en illegalen in Nederland verblijvende vrouwen wordt uitgeoefend, ontelbare gevallen van verkrachting en aanranding voorkomen", schrijven de onderzoekers.

Gewonden

"In dertig procent van de gevallen", aldus de nota, "komt een slachtoffer fysiek niet ongeschonden tevoorschijn uit een aanrandings- of verkrachtings-situatie." De onderzoekers tellen 72 aangewonden, 69 half-zwaar gewonden en 149 licht-gewonden. Wanneer de dader een bekende van het slachtoffer is, bestaat er een grotere kans op lichamelijke letsel, dan wanneer dat niet het geval is", stelt de nota.

Opvallend is dat 68 procent van

de slachtoffers verniet bood. De meest effectieve vernietigingen zijn gillen en schreeuwen, slaan en schoppen, hulp vragen en vluchten. „Buiten verwachting veel vrouwen verwezen zich succevol op een agressieve fysieke wijze", concluderen de onderzoekers. „Dit is in tegenspraak met de veelgehoorde opvatting die stelt dat van een vrouw geen lichamelijke verzet verwacht hoort te worden, omdat de huidige samenleving haar een godnaaperoon aanleert, waarin niet-agressief handelen en hoofdrol speelt."

Naar de afkomst van de verkrachter - die gemiddeld dertig jaar is en voornamelijk een "laag sociaal-economische" status heeft - wordt in opdracht van B. en W. van Amsterdam een vervolgonderzoek gedaan. De constatering dat 57 procent van de daders van niet-Nederlandse afkomst is, zou verlatend zijn. Volgens de onderzoekers is het mogelijk dat sedemiddeleeuwen, gepleegd door buitenlanders, werden worden aangegeven dan in het geval de dader een Nederlander is.

Verkrachtingen (1)

Naar aanleiding van uw bericht over het rapport van dr. J. W. Oosterbaan over aanrandingen en verkrachtingen zou ik willen opmerken dat verkrachtte conclusies worden getrokken uit wat de onderzoeker zelf het topje van de ijsberg noemt. Het betreft in dit onderzoek alleen die gevallen, waarvan aangifte werd gedaan; volgens de schattingen zou dat slechts een procent vormen van het totaal aantal misdelen. Het onderscheid van vrouwen. De conclusie dat de theorie, dat verkrachtingen vaker binnen relaties worden gepleegd, weerlegt wordt door dit onderzoek, lijkt mij niet zoekhoudend. De sleutelpunt ligt mij op dit punt niet-a-select, naar mijn het zeer wel denkbaar is dat het al of niet kennen van de dader van invloed is op het al of niet aangeven. Wat weten we van de rest van deze ijsselijke ijsberg?

Tr 24

Amsterdam F. v. Andel

Verkrachting (2)

Wat een domme conclusie: „Aanranders kennen slachtoffer vaak niet". De theorie dat verkrachting vaker binnen relaties gepleegd worden, gaat dus niet op. Deze conclusie wordt getrokken op basis van de gegevens uit een onderzoek naar verkrachtingen en aanrandingen, die bij de politie zijn aangegeven. Daarbij zijn in 68 procent van de gevallen dader en slachtoffer onbekenden van elkaar. Twee zinnen verder: „Gemiddeld zou slechts één procent van aangewezen vrouwen ook daadwerkelijk aangifte doen." Wat is waarbinnen dat, dat juist het feit dat enorm veel vrouwen door bekende verkracht en aangerand worden, het zo ontzettend moeilijk en bedreigend voor vrouwen maakt om aangifte te doen. Waarna wordt opnieuw, door onderzoekers en journalisten, de oude mythe bevestigd dat verkrachting gebeurt door een onbekende, en dat men in de hoop is dat vrouwen en vrouwen groepen al jammer tekenen en analyses naar buiten brengen waaruit blijkt dat seksueel geweld in alle gebieden en op alle niveaus van de samenleving voorkomt, in gezinnen, huwelijken, werkstatuten en hulpverleningsrelaties met zo goed als in anonieme situaties op straat, in parken, liften, gangen en dergelijke.

Nijmegen-Silvia de Jong, medewerker Vrouwen tegen seksueel geweld door hulpverleners

Rotterdam bundelt hulp aan slachtoffers van seksueel geweld

Tr 22
Van een onze verslaggevers

ROTTERDAM - Rotterdam gaat de hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld beter coördineren.

Gisteren vond de officiële installatie plaats van het Netwerk. Daarin werken zo'n dertig professionele en vrijwillige instellingen samen op het terrein van juridische, medische, materiële en psycho-sociale hulpverlening. Naast telefonische hulpdiensten en instellingen die onmiddellijk verlenen aan bedreigde vrouwen en meisjes, zijn er ook kerken, groepspark- en bureaus van de jeugd- en adolescentie in verlegenwoord.

De oprichting van het Netwerk is het resultaat van een onderzoek onder ruim honderd instellingen. Daaruit bleek dat veel instellingen van elkaar niet weten op welke wijze de hulpverlening functioneert en welke

slachtoffers worden geholpen. Ook onder de slachtoffers bleek weinig kennis aanwezig van de hulpverleningsmogelijkheden. Van de aangeschreven instellingen in Rotterdam bleek uiteindelijk 65 procent gintersoerd in medewerking in een hulpverleningsnetwerk.

Topje van ijsberg

Tot groepen van de installatie van het Netwerk werd gisteren in Rotterdam een informatiedag gehouden over seksueel geweld. Daar werd bekend gemaakt dat de jeugd- en adolescentie van de Maandag vorig jaar 141 aangiften van verkrachting ontvingen, 129 van aanranding en 72 van aanranding. Daarnaast kwamen nog eens honderd meldingen binnen van vrouwen en meisjes die op straat waren lastig gevallen. Aangenomen wordt dat het hierbij slechts om een topje van de ijsberg gaat en dat de werkelijke cijfers veel hoger zullen zijn. Het Netwerk zal om te beginnen een plan opstellen voor preventie-activiteiten.

Ongedaan maken van straatverbod voor aanrander afgewezen

Vk 25
Van onze verslaggever

De Haag - De Hoge Raad is het niet eens met de wijze waarop het Amsterdamse gerechtshof een door de president van de Amsterdamse rechtbank opgelegd straat- en parkverbod "ongedaan heeft gemaakt". De zaak moet nu door het Haagse gerechtshof worden afgedaan.

Het straatverbod werd opgelegd na een kort geding in de geruchtmakende zaak van de aanrander met de hof. Kort na zijn aanhouding werd hij vrijgelaten wegens het celvenekort.

Aan zijn vrijlating was de voorwaarde verbonden dat hij uit de buurt van zijn slachtoffers zou blijven. In het kort geding werd aangevoerd dat met die voorwaarde de veiligheid van de betrokken vrouwen onvoldoende was gewaarborgd waarop de eis werd toegewezen.

ONDERZOEK NAAR OMVANG EN HERKOMST VROUWENHANDEL

„Exotische prostituees leven in angst”

Van onze verslaggever
MARIEKE AARDEN

DEN HAAG — De exotische prostitutie, waarvoor een paar duizend vrouwen uit de Derde Wereld onder valse voorwendsels naar Nederland zijn gehaald, heeft zich ontwikkeld tot een bloeiende branche. Colombia, de Dominicaanse Republiek, Thailand, de Filipijnen, Marokko en Ghana zijn wat Nederland betreft de belangrijkste landen waar vrouwen geroemsel worden voor de raamprostitutie en sexclubs.

De namen van deze landen worden vaak genoemd in gesprekken met de politie en zijn veelvuldig terug te vinden in de rechtbank- en politiedossiers, stelt Heleen Buijs, juridisch medewerker bij Emancipatiezaken. Met onderzoekster Anniek Verbraken heeft ze in opdracht van staatssecretaris Kappijne van de Coppelio van Emancipatiezaken een onderzoek gedaan naar de omvang van vrouwenhandel naar Nederland en de kanalen waarlangs deze plaatsvindt.

De politie gaat ervanuit dat er in Nederland vijftien- tot vijftigduizend prostituties zijn. In de onderzoeksmetode het percentage vrouwen uit de Derde Wereld in de prostitutie tussen de 25 en 50. Op grond daarvan kunnen de onderzoekers tot de ruwe schatting dat een paar duizend vrouwen in de periode 1975-1984 uit landen van vrouwenhandel naar Nederland zijn gehaald. Een bonussat van die cijfers ontleenden de onderzoekers aan het door de politie geschatte aantal schijnhuizen en onderzoek op vijf Nederlandse ambassades.

Opvallend vindt Buijs twee parallellen. Er is een gelijktijdige toename van de herenhandel uit Zuidoost-Azië en de handel in vrouwen uit de regio, evenals van de herenhandel uit Zuid-Amerika en de handel in vrouwen uit dit continent. In een gesprek met de

politie kwam ook de indruk naar voren dat er een relatie bestaat tussen vrouwen- en wapenhandel.

Vindt je dat de politie onconventioneel middelen moet gebruiken om de vrouwenhandel op te ruimen, bijvoorbeeld door te infiltreren, net als in de drugswereld?

„De vraag verstaat me. Daar kan ik niet zonder meer antwoord op geven. Je moet bedenken dat buitenlandse vrouwen aangestoken worden door de politie, hun poortje heeft hen ervaar door drongen dat ze niet naar de politie hoefden te gaan want die hebben ze omgekocht. Ik denk ook dat de politiemannen die naar een buitenlandse prostitutie gaan om in de organisatie door te dringen, door zijn collega's wordt uitgeleefd. Maar even afgezien daarvan: hij zal dan vrij regelmatig moeten gaan en hij zal de taal moeten spreken. In Amsterdam zie je overigens dat veldwerkers van de Stichting Straatprostitutie informatie doorlopen naar de politie. Dat zijn vrouwen die contacten tussen hoeren en politie leggen.”

Behalve de angst voor corruptie politie leven veel buitenlandse prostituties met een „gischte angst voor repressie”, zegt Buijs. Uit het rapport blijkt dat vrouwen vaak geïntimideerd worden. „We weten in al tijd te vinden, en je familie ook.” Veel vrouwen uit de prostitutie te stoppen is er niet. De vrouwen hebben weinig bewegingsvrijheid, ze maken vele uren 's ochtend en 's avonds tot elf uur 's ochtend en daarna moet ik tot vijf 's ochtend mannen ontvangen in een club”, vertelt een Thaise, en ze moeten hun schulden betalen (hun ticket, kleding, visum, hotelkosten, kamerhuur).

Geweld, dreiging met wapens of de dood staat veel buitenlandse vrouwen te wachten die weigeren zich te prostitueren, zo blijkt uit het rapport. Heleen Buijs: „Dat betekent dat de politie vrouwen die aangifte doen, moet beschermen. Maar waar breng je vrouwen naar toe? Een blijf-van-mijn-lidhuut is niet geheim meer. Je moet dan denken aan

opvang bij particulieren, in gastgeheimen.”

Is er een verband tussen de handel in vrouwen uit de Derde Wereld en het verschijnsel dat Nederlandse hoeren voor zichzelf beginnen, waardoor poorters hun inkomsten dreigen te verliezen?

„Ik geloof dat het beeld van de traditionele poort met een dikke auto en een vrouw die voor hem achter het raam zit en die op straat werkt, niet meer opgaat. Er zijn natuurlijk wel veel verslaafde prostituties die voor zichzelf en hun verslaafde man of vriend werken. Maar het is veel meer een kwestie van schaalvergroting. Poorters die vroeger een of twee vrouwen voor zich lieten werken, hebben nu tien tot vijftien meiden.”

„De commercialisering en de roep om exotische prostituties (in veel gevallen is het het een condom niet verplicht) komen veel meer als oorzaken van vrouwenhandel in aanmerking. Omdat er geld gaat aan hen te verdienen valt, heeft de georganiseerde criminaliteit zich erop gestort. Bij de grootschalige handel zie je een zekere professionalisering en een duidelijke taakverdeling. Sommigen houden huishoudelijke partners, anderen roeien vrouwen in de herkomstlanden, weer anderen zorgen voor verzamelde papieren.”

Vreemdelingenpolitie

De handel in vrouwen uit de Derde Wereld is niet zo'n populair onderwerp bij de vrouwenbeweging. Op het congres afgelopen zaterdag in Rotterdam, dat aanbevelingen opent voor een VN-vrouwenconferentie in juli in Nairobi, spint zich twintig van de duizend deelnemers af om over dit verschijnsel te praten. Op het congres bleek dat men over het algemeen de zedenpolitie wilde verlaten, in tegenstelling tot de vreemdelingenpolitie.

Buijs daarvoor: „Je kunt zeggen dat die de vreemdelingenpolitie haar werk

voortreffelijk doet. Haar taak is om illegale buitenlanders terug te sturen, en te dwars door het algemeen zo goed dat een vrouw al de grens over is gaat voordat de zedenpolitie de betrokkene heeft kunnen horen of eventueel heeft kunnen laten spreken. Het aantal keren voorgekomen. Niet voor niets werd op het vrouwencongres een betere samenwerking bevestigd tussen de zeden- en vreemdelingenpolitie.”

„Met de nieuwe Wet op het Nederlanderschap dacht men het verschijnsel schijnbaar onaanstekelijk te maken, maar dat is een illusie. Een buitenlandse vrouw krijgt niet langer automatisch door huwelik het Nederlanderschap, maar moet drie jaar getrouwd zijn vóórdat ze twee jaar met haar partner in Nederland moet hebben samengewoond, redt 1. Hierdoor wordt het aantal vrouwen dat illegaal in Nederland verblijft alleen maar groter. Ze worden zelfs op een toeristenvisum voor drie maanden vóór dat het een land door naar het andere dorstgeschoven.”

„Daar komt bij dat veel gemeenten willen overgaan tot registratie van de raamprostituties. Daar moeten de landelijken helemaal niets van hebben, omdat dat meteen aan het licht komt dat het om illegaal in Nederland verblijvende vrouwen gaat. Buitenlandse vrouwen krijgen geen werkvergunning voor prostitutie. Gevolg daarvan kan zijn, dat zij niet meer achter de ramen worden gezet, maar in een sekshuis moeten werken, dat is een nog meer besloten omgeving.”

SKAV, de Stichting (in oprichting) Koordinatie voor Actie tegen Vrouwenhandel, wil door onderzoek meer grip op de vrouwenhandel krijgen. Gaansexwet moet een netwerk intrinsiek naar de plaatselijke afdelingen. Het meest problematische is contact te krijgen met buitenlandse prostituties. Daarom werd op het congres voorgesteld om een telefoniedienst op te zetten waar vrouwen in hun eigen taal te woord werden gestaan. Andere wegen om contact te krijgen zijn de GGD, huisartsen, de zedenpolitie en advocaten.

Deze laatste zouden alerter moeten zijn bij schijnhuizen (dus moeten letten op mannen die regelmatig vrouwen en schieden). In veel gevallen meldt bij de scheiding alleen de man zich; advocaten zouden kunnen eisen de vrouw te mogen spreken, in afwachting van de man.

Ook de Nederlandse ambassades in de vreemdelanden kunnen een promotor rol spelen. Vrouwen die een visum vragen voor Nederland zouden beter geïntimideerd moeten worden over hun eventueel te wachten naar. Er zouden tegelijkertijd adressen en telefoonnummers verzameld kunnen worden waar vrouwen in Nederland terecht kunnen als ze in de gedwongen prostitutie verzeild raken.

De suggestie om buitenlandse prostituties in aanmerking te laten komen voor een renigratie-regeling — zoals op het congres werd voorgesteld — zal volgens Heleen Buijs op nogal wat praktische en politieke bezwaren stuiten. „Er zijn talloze vrouwen die naar Nederland gaan. Voor hen geldt die regel niet, en zij zullen zich afvragen: waarom buitenlandse prostituties wel en wij niet.”

Vrouwenhandel

Schrijft in zeker het gezev dat er in ons land niets bestaat als vrouwenhandel. Het betreft hier vooral vrouwen, voornamelijk afkomstig uit Thailand, Colombia, de Dominicaanse Republiek en Ghana, die meestal onder valse voorwendsels naar ons land worden geleid door hen voor te zeggen dat hier het beste loon is. Het is echter niet het loon, maar het werk voor hen te wachten.

Bij aankomst in Nederland blijken deze vrouwen voor de prostitutie voorbereid te zijn. Bij weigering van deze werkzaamheden is er nu vaak sprake van dwang en geweld. Dit mag blijken uit de resultaten van een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van staatssecretaris Kappijne van de Coppelio.

Bijna geen schrijft in echter het onderzoek zelf. Blijkens de berichtgeving in NRC Handelsblad van 23 april kunnen de onderzoekers namelijk tot de conclusie dat 25 tot 60% van het aantal raamprostituties voornamelijk vrouwen betreft. Bij het lezen van dergelijke grote marges begin ik echter wel grote twijfels te krijgen over het zojuist genoemde onderzoek, en met name ook aan de competentie van de onderzoekers, die dit onderzoek blijkbaar hebben mogen uitvoeren.

NRC 8

NRC 10

Van onderzoekers mag je namelijk verwachten dat — alhoewel de materie die onderzocht moet worden uiterst gecompliceerd kan zijn — de percentages die hier gevonden worden niet te trekking tot de boven- en benedengrenzen aantienlijk minder variëren dan de door hen genoemde procentuele aantallen.

Kortom, bij deze studie kun je in de feite de vraag stellen of bij de afname van de staatssecretaris, die belast is met emancipatiezaken, wel een dergelijk onderzoek is uitgevoerd.

Drs. J.B. Luitjens
Nijmegen

Vrouwenhandel hoekt in schemerwereld

NRC 20

Door onze redacteur
FRANS VAN KLAVEREN

AMSTERDAM, 20 mei — De handel in vrouwen en meisjes uit de Derde Wereld maakt als lucratieve vorm van criminaliteit de laatste jaren in Nederland een bloeiende door. De slachtoffers komen in het seksuut terecht: een deel belandt in de openlijk bestelde prostitutie, een deel verdwijnt in de geïntimideerde bestanden van de sexclub.

Soms hebben de vrouwen in een bepaalde vorm van transactie toestemming in een poging te ontsnappen aan de armoede in hun thuisland, soms zijn ze onder vals voorwendsel geresende en worden ze tot prostitutie gedwongen.

Of ze nu legaal in Nederland verblijven of illegaal, allen behoren tot dezelfde categorie, tot de klasse van de rechtlozen, die ver van hun eigen cultuur zijn overgeleverd aan de grillen en de chantage en intimidatiepraktijken van poort, „schijntrechteloos“, „managers“, hoerentum en sexclubhouders.

Wilt

Prostitutie ontstaat op het raakvlak van (betrekkelijke) rijkdom en (betrekkelijke) armoede; even afgien van moraliteit is prostitutie gebonden aan het simpele marktmekanismen van vraag en aanbod.

De welvaart in de geïndustrialiseerde landen bracht de afgesloten decennia een pragmatische verschuiving in het toernooispeelplan met zich mee; plouwen bleken verre, exotische oorden voor middengroepen financieel haalbaar. In het kielzog daarvan ontstond het seksisme in de schamtelijke advertenties boden reizenbureaus sextrips aan naar tropische bestemmingen. Het verbot

den, kortstondige avontuurje op de Amsterdamse Wallen was omgezet in een paarspeeltoer, geheel verzorgd, tiendaagse, reizen- en kledingreizen naar het Thaise Pattaya. Een schipbreuk nieuwe rijke kreeg een hypocrisie spiegel van een schijnbaar dolce vita voorgedruken.

Zwanger

Een aanwijzing uit een doodgevoerde hofhouding van Sophia Tour in Bangkok (trip no. 14) geeft de stijl waarin het (nog steeds) gebeurt exact aan: „Thaise nachclubs beschikken over een staf van prachtige gastvrouwen met wie de mannelijke clientèle kan praten en dansen; onderwijl worden de vrouwelijke gasten bezig gehouden met lokale en internationale shows“.

En ter rechtvaardiging vervolgt de folder: „Een vrouwelijke toerist verleidt haar vrienden thuis dat haar man in een bezoek aan Thailand grote activiteiten ontloopt en dat zij kort daarop zwanger was geworden“.

Met de op sex gerichte reizen was een nieuwe markt aangeboord. De rijke man bleek zich uitstekend te kunnen amuseren met het nodige meisje van welke huiskleer dan ook. Met commercieel succes was het raakvlak van rijkdom en armoede verschoven tot in het hart van de Derde Wereld. Uiteraard ten faveure van een kleine groep profiteurs.

Wat echter succesvol de ene kant uitmaakt, moet ook in omgekeerde richting gelden. Dat weten meisjes uit de Derde Wereld naar geïndustrialiseerde landen gepoorterd, waar een markt aan mannen moest zijn die wel een avontuurje konden betalen, maar geen vliegkruit. Zo kwam begin jaren tachtig een seksuele exodus op gang.

Bovendien speelde mee dat het traditionele poersdom zijn greep op de zich steeds onafhankelijker opstellende, blanke prostitutie verloor. Een aanvoer van nieuwe meisjes en vrouwen, gemakkelijk in een volkomen afhankelijk situatie, zo weer nieuwe kansen op grote winsten bleef.

Deze ontwikkelingen hebben het gezicht van het seksisme in Nederland de laatste vijf jaren volkomen veranderd. Het reseinvoer van wanhopige vrouwen uit de Derde Wereld is door de duffe armoede vrijwel onafgevoerd.

Onderzoek

Overheid noch politie noch welzinswerf heeft een exact idee over de omvang van de handel en de winsten die in de vrouwenhandel omgaan. Twee onderzoekers, Heleen Buijs en Annet Verbraken, stelden op verzoek van staatssecretaris A. Kappeteijn van de Ceyllo (emancipatiezaken) een rapport over de vrouwenhandel samen. Zij komen tot de conclusie dat in de periode van 1976 tot 1983 een paar duizend vrouwen naar Nederland zijn gehaald.

Ook de afdeling Emancipatie van de gemeente Amsterdam heeft onderzoekers de noodzaak ingesloten om het probleem te inventariseren. Het Amsterdamse rapport — waarvoor erg geheimzinnig wordt gedaan — moet nog uitkomen. In elk geval staat vast dat de onderzoekers moeite hebben gehad de barrières van vrees en intimidatie, die het poersdom door de alliechtheid vrouwen heeft opgetrokken, te doorbreken. Want één ding staat vast: angst voor represailles heeft de exotische prostitutie met stamheid geladen.

Soms lukt het de politie een tipje van de sluier op te lichten, maar dat is als een incident te beschouwen. Een toevallig treffer. Hoofdspectator R. Rijk van de Centrale recherche informatie dienst in Den Haag zegt: „We hebben het nog niet als een probleem ervaren. Het is een zaak van een andere orde, dan de drugsbestrijding. Eerst zal een inventarisatie moeten worden gemaakt. Mocht de noodzaak zich voordoen dan zullen wij te spreken aan gaan“.

Greta Koutwinder, hoofd van de Utrechtse zeden en kinderopliet: „De interesse bij het politietapparaat is niet overmatig. Vermeedelijk is dat niet los te zien van het feit dat de politie een mannenorganisatie is. Natuurlijk is het ook een probleem dat het om een heel gesloten circuit gaat. Als politie zijn we afhankelijk van informatie van de vrouwen zelf en die darven niet naar een toe te stappen. Begrijpelijk, want de politie in hun thuisland is niet zo corrupt als de bazen die hen rotselen“.

De vrouwenhandel blijft vooral een schemerwereld, waaruit soms wat criminele putjes oplichten, maar waarmee de omvang van de wijze van organisatie slechts laat raden door het toeneemende aantal gele, bruine en zwarte prostituties in een land, althans uit verre oorden als: Thailand, Colombia, Dominicaanse Republiek, Filipijnen, Marokko, Ghana, Brazilië, Chili, Argentinië, Australië en Suriname.

De vrouwenhandel blijft vooral een schemerwereld, waaruit soms wat criminele putjes oplichten, maar waarmee de omvang van de wijze van organisatie slechts laat raden door het toeneemende aantal gele, bruine en zwarte prostituties in een land, althans uit verre oorden als: Thailand, Colombia, Dominicaanse Republiek, Filipijnen, Marokko, Ghana, Brazilië, Chili, Argentinië, Australië en Suriname.

Schijnhuwelijks

Toch is er wel iets van de werkmethode van de vrouwenhandel bekend: roeping in het thuisland onder vals voorwendsel en schijnhuwelijks.

Uit de Haagse Courant van 23 februari 1984: „De Colombiaanse vrouwen werken in hun vaderland onder slechte leefomstandigheden als megarisbedienden. Ze werden in het laatste

van chantage en intimidatie

kwartaal van 1983 benaderd door een landgenoot, die hen soogelijk werk in een Nederlandse fabriek aanbod. Dat werk zou zoveel geld opleveren dat het reizen van geld naar Colombia mogelijk was. Om het verblijf in ons land lemaal te maken zou wel een huwelijks met een Nederlandse man noodzakelijk zijn.

„In Brussel werden de vrouwen opgewacht en na enkele dagen maakten ze voor het eerst kennis met hun echtgenoot. De volgende dag ging de reis naar het Duitse Lagermünster, waar het huwelijks direct werd gesloten.“

„Op het stadhuis in Den Haag werd vervolgens met de huwelijksakte in de hand een Nederlandse paspoort voor de vrouwen aangevraagd. Daarna zagen ze hun echtgenoot niet meer“.

De vrouwen kwamen in de prostitutie terecht, de mannen ontvingen voor het schijnhuwelijks het standaardbedrag van tweeduizend gulden.

Op dit moment houdt justitie foto's in Nijmegen bezig met Aris Promoties BV. Directeur is de Griek Y., die al bijna tien jaar op de Filipijnen in buitenlandse damproegjes werkt. Zij komen binnen op een toeristenvismen met een schijnhuwelijksdur van twee maanden. Vanuit Nederland worden de meisjes, van wie sommigen zestien jaar zijn, over West-Europa verspreid.

Han pausport wordt ingehouden, de belofte kopie van het contract krijgen ze niet. Hun uiteindelijke bestemmingen zijn nachclubs, waar ze gedwongen worden te minnen. Hun verdiensten zijn lager dan een minimuminkomen. Bovendien moeten ze veel geld normellen voor beschaffen slechte huizingen. Geschat wordt dat Aris in de afgelopen jaren meer dan vijfduizend Filipijnse meisjes onder

vals voorwendsel naar Nederland heeft gelokt.

De voormiddel van het ministerie van buitenlandse zaken heeft de visaventrekking voor dit soort Filipijnse damproegjes geblokkeerd, nadat de Nijmegen politie proces-verbaal had opgesteld wegens het gelegenheids bieden door de directeur van Aris in de Nijmeegse nachtsclub Coma. Een politievoordoor: „De meisjes werden tot prostitutie gedwongen onder psychisch dwang“.

„Bestand“

Zo ongemachtig duidelijk als in Nijmegen liggen de zaken in Amsterdam niet. Wat te denken bij voorbeeld van Concha's Pen Pul Club, gevestigd in Tilburg? Concha beschikt over een foto-bestand met ruim duizend Filipijnse meisjes/vrouwen, die graag in contact zouden willen treden met een Nederlandse, Belgische of andere Westeuropese man. Zoals u kunt zien heeft elke foto een nummer. In een apart boekje vindt u het referentienummer de naam, het volledige adres, de legatie, het gewest, de burgerlijke staat, vader de opleiding, het mogelijke beroep, de hobby's en verdere interesses en bovendien vaak nog verdere persoonlijke gegevens, waaruit u een indruk kunt vormen omtrent karakter, milieu etc.

Van de bladzijden van het fotoboek staan de meisjes te legeren, sommigen hebben zich getoond met het hoofddekkeel van een promovend in om naast haar maten en gewichten indruk te maken op haar toekomstige echtgenoot. Het wordt vrouwenhandel, wel heel genakkelijk gemaakt.

Kinder mishandeling in de Bondsrepubliek *Hgr 1*

DUSSELDORT - In de Westduitsche Bondsrepubliek worden elk jaar naar schatting 400.000 kinderen deels ernstig door hun ouders mishandeld. Enkele honderden kinderen dat zelfs het leven. Dit is gebleken uit een onderzoek door de minister van gezondheid van de deelstaat Noordrijn-Westfalen, Friedrich Fricmann. De minister zei dat gewelddadigheid in het gezin in West Duitsland nog steeds een taboe was en werd verpogt. In 1984 zijn in de Bondsrepubliek officieel maar ongeveer 10.000 gevallen van kindermishandeling geregistreerd.

Rechter: relatie op werk *NRC* geen reden voor ontslag *2*

GRONINGER, 2 mei - De kantoorrechter in Groningen heeft het bevestigingskantoor Scautrade Groningen BV geen vergoeding verleend en een 12-jarige secretaresse te ontslaan op grond van haar relatie met een werknemer van het bedrijf. Met ingang van maandag 6 mei wordt zij op een andere afdeling te werk gesteld.

Volgens kantoorrechter mr. P. Rippen is niet gebleken dat de relatie de werkvormen beïnvloedt door de relatie de arbeidsverhoudingen zijn veranderd. Ook het argument van de directie van het bedrijf dat, sinds de vrouw zeven maanden geleden op non-actief is gesteld, de sfeer op de afdeling weer

goed is, werd door de kantoorrechter van de hand gewezen.

De president van de Groninger rechtbank, mr. G. Overduin, had in februari in kort geding geoordeeld dat de directie de vrouw te ontslaan op non-actief had gesteld. Hij vond dat de relatie tussen de secretaresse en een 30 jaar oudere man de werksfeer wel degelijk ernstig had veranderd.

Nadat de ontslagvergoeding door de kantoorrechter is geweigerd heeft de directie alomg probeerd de zaak bij de werkneemster af te kopen door haar een maanden salaris aan te bieden in ruil voor haar ontslag. De vrouw heeft dit geweigerd. (ANP)

Onderzoek naar nazi-symbolen *NRC* in pornografie *3*

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 3 mei - De justitie in Dordrecht onderzoekt of er reden is homo-pornografie uit de handel te halen, waarin nazi-symbolen worden gebruikt en waarin joden, negers en verzetsstrijders als slachtoffers fungeren. Minister Kortbeek (justitie) heeft dit geantwoord aan Kamerlid Van Es (PvdP).

Er zijn over deze publicaties klachten binnengekomen uit Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, de plaats waar de uitgever is gevestigd. Als de resultaten van het onderzoek daartoe aanleiding geven zal de rechter worden ingeschakeld. Dat kan leiden tot inbeslagname met een beroep op het strafrecht.

Verweer Leeuwarder Courant: 'recensie was niet grievend'

Kunstenaar uit Heerenveen eist rentzetting kritiek *NN4*

Van onze correspondent
HEERENVEEN - De Heerenveense kunstenaar en voorvechter van het naturalisme Ingo Schnabel eiste gisteren in een kort geding voor de Leeuwarder rechtbank rectificatie van een kritiek op zijn werk in de rubriek De Friese Galerij in de Leeuwarder Courant. De betreffende recensent, die in Groningen woonachtige Rudy Hodel, beschuldigde Schnabel in bedekte termen van plagiaat te hebben gepleegd. Hij zou met zijn schilderijen van naakte kinderen werk van de Amerikaanse schilder Eric Fischl nageaapt hebben. Schnabel liet eens te kennen en spande een kort geding aan.

Schnabel, terziede gestaan door raadman mr. C.J. Groenewegen, wil dat het dagblad binnen acht dagen haarlijn uitlegt dat van plagiaat geen sprake is. Dit op straffe van een dwangsom van 10.000 per dag. Hij beschouwt de kritiek op zijn schilderijen van naakte kinderen als een belediging.

Aanvankelijk wilde Schnabel door middel van een ingependen brief een en ander rechtzetten, maar de hoofdredactie liet weten dat het ongebruikelijk is reacties op recensies te publiceren en verzocht de brief in de rubriek op te nemen. Dit om een overloze discussie te voorkomen.

Raadman mr. E.W. Franken van BV De Friese Pers, die afwijzing van de vordering bepleitte,

meende dat Hodel in het kader van de vrije meningsuiting, waar een kunstrecensie aanspraak op mag maken, niet grievend jegens Schnabel is geweest. "Het herkennen van een bepaalde stijl bij een kunstenaar of in een bepaald kunstwerk mag toch niet worden gelijkgesteld met het constateren van plagiaat".

De uitspraak in het geding is volgende week vrijdag.

Brazilië bang voor homo's

PORTE ALEGRE - De burgemeester van Capao da Canas, een plaats bij de Braziliaanse stad Porto Alegre, heeft een congres van Zuidamerikaanse homo's dat daar binnenkort zou plaatsvinden verboden, wegens het gevaar voor de openbare gezondheid.

Van Thijn bepleit straffer optreden tegen criminaliteit *NRC*

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM, 8 mei - Amsterdams burgemeester E. van Thijn is voorstander van een straffere en consequenter toepassing van de wet tegen iedereen „die zich aan eenige vorm van criminaliteit schuldig maakt, ongeacht afkomst, huidskleur of nationaliteit". Het is volgens Van Thijn een groot manverschillen om een straffer optreden tegen criminaliteit gelijk te stellen met minder tolerantie.

Van Thijn hield zijn betoog in het kader van een serie lezingen, onder de titel „De brandende kwestie". De brandende vraag die Van Thijn zich stelde was: „Overleef de tolerantie de tolerantie?"

Volgens Van Thijn is er „een schreeuwende behoefte aan duidelijke richtlijnen, nadere definitie, afbakening van grenzen. Niet vanuit een moralistisch abstract, maar ingegeven op de dingen van de dag. Enerzijds om te voorkomen dat mensen, bewust of onbewust, daadwerkelijk discrimineren. Anderzijds om te vermijden dat ambtenaren, uit angst voor racisme te worden veroordeeld, verkrampd relaties te doen waarvoor zij betaald worden, namelijk het toepassen en handhaven van de wet".

„De wet", aldus Van Thijn, „is het belangrijkste anti-discriminatoire instrument, waarover de overheid beschikt".

Iets zeller die zich in Nederland bevindt is immers geldig voor de wet en dient ook geldig door de wet behandeld te worden. Niets maakt mensen minder tolerant dan de gedachte dat de overheid bij de toepassing of de handhaving van de wet selectief te werk gaat en met twee maten meet."

Van Thijn constateerde dat de overheid nu „in tolerantie te ver voorsop lijkt te lopen", waarvoor signalen in de vorm van georganiseerd racisme en burgerwetten ontstaan. „Extremisme door stuk voor stuk bestreden moeten worden, maar die wel uiting geven aan een breed, onderliggend gevoel van angst en onzekerheid. Zo kan de overheid er niet omheen maar aanspraak te maken op gevoelens van onveiligheid bij grote groepen van burgers. Die roep om meer veiligheid wordt op zichzelf niet ingegeven door groeiende intolerantie, maar door verschijnselen waarvan we domweg last hebben. En criminaliteit veroorzaakt overlast. Als we de zijden bezien lozen verontwaardiging in 15 jaar is het eigenlijk een wonder dat de meeste mensen daar nog zo betrekkelijk rustig onder blijven."

Gay Krant *Vk 11*

In de Volkskrant van zaterdag 13 april 1985 lees ik in „Vervolgens", Jaap Jaansen verzamelde de laatste uitgaven van Sek, Homologie, de GAY Krant en Diva en onderhield zich met redacteurs."

Deze zin suggereert dat Jaap Jaansen ook met iemand van De GAY Krant zou hebben gesproken. Dit is perment niet waar. De woorden „Het is de Telegraaf onder de homobladen" die mij in de mond worden geleid kunnen niet van mij afkomstig zijn. Ik heb ze nooit uitgeproken.

AMSTERDAM Henk Krol, hoofdredacteur De GAY Krant

NASCHRIJF: Helmut is gebelien dat de auteur van het betreffende stukje niet met u heeft gesproken en u zou hem onrechtig heeft geciteerd. (Rok)

„Pedofilie is niet altijd schadelijk voor het kind“ UN 15

(Van een onzer verslaggevers)

UTRECHT — Pedofilie is niet in alle gevallen schadelijk voor het kind. Tot deze conclusie kwam de getuiskende-advocaat Th. G. M. Zandvoort, onderzoeker aan de universiteit van Utrecht, die zich bezig houdt met de gevolgen van pedofilie.

In de strafzaak tegen de 37-jarige L. P. uit Utrecht verklaarde de deskundige dat seksuele contacten tussen volwassenen en kinderen niet altijd slecht zijn. „Er ligt een nuance“, aldus Zandvoort.

De binnenkort promoverende onderzoeker pleitte ervoor om kinderen niet te beschouwen als wezens die geen plezier aan seksualiteit kunnen beleven. „Ze hebben een ander soort seksualiteit. Indien de volwassenen zich aanpast aan die wereld is er geen groot probleem voor een relatie“.

De president van de strafkamer M. P. W. van Schinkel maakte de verklaring van de deskundige niet helemaal, omdat de relatie welken gedefinieerd prof. Beldard van het Pieter Blaas Centrum tijdens een strafzaak juist verklaarde dat seksuele relaties tussen volwassenen en kinderen grote gevolgen hebben voor de kinderen, vooral wanneer ze zelf volwassen zijn.

Officier van justitie mr. M. A. A. van Capelle legde de zaak uit op relaties die slecht aflopen.

PSP-raadsd lid vraagt terughoudendheid bij invoering Aids-test

AMSTERDAM — Onderzoek naar de aanwezigheid van antistoffen tegen het Aids-virus zal de psychische, sociale en maatschappelijke problemen van mensen die tot de risicogroepen voor Aids behoren, eerder vergroten dan verkleinen. De mogelijkheid m'n test te laten uitvoeren dient dus beperkt te blijven.

Dat doet het Amsterdamse gemeenteraadslid voor de PSP R. van Schinkel in vragen aan B. W. over het plan van de Amsterdamse GG en GD vanaf eind juni ieder die zich daarvoor aanmeldt tegen een geringe eigen bijdrage op Aids-antistoffen te testen.

Een positieve uitslag van de test kan bij de betrokkenen tot een permanente angst voor Aids en tot sociaal isolement leiden. Bij het afsluiten van ziekteverzekeringen, levensverzekeringen en hypotheek kan bij het vinden van een nieuwe baan kunnen versnoven problemen ontstaan, aldus Van Schinkel. De test mag dan ook niet toegepast worden bij de medische keuring van solliciteerden, vindt het raadslid.

Anti-discriminatie wet zal volgens kabinet

Papier is geldig en dat geldt in sommige opzichten ook voor het regeringsbeleid. De financiële en sociaal-economische passages mogen dan met voorwaarde ongetuigd ongetuigd zijn in praktisch beeld, maar wordt er gewerkt aan de uitvoering van paragraaf 13: de anti-discriminatie wetgeving. Het kabinet moet in deze regeringsperiode met een standpunt komen over het ontbreken van wetgevingelijke bijstand.

En, zo dicteert de bijbel van deze collectie, er moet een nieuw wettenwet worden gemaakt. Volgens premier Lubbers zal het „best wel lukken“ een standpunt te bepalen nog voor het jaar op vakantie gaat. Maar bij laat wijziging in het midden of de Tweede Kamer ook een nieuw wettenwet moet maken. CDA en VVD verschillen grondig van mening over deze kwestie.

De Ruiter stopt met infiltratie-project

Van een verslaggever

DEN HAAG — Minister De Ruiter van Defensie heeft het Fatima-project beëindigd, heeft hij de vaste Kamercommissie voor Inlichtingen- en veiligheidsdiensten laten weten. Onder de codenaam Fatima infiltreerde de Contra Inlichtingendienst (CID) van Defensie organisaties als de soldatenverbond VVD.

Minister De Ruiter heeft dit besluit ook schriftelijk meegedeeld aan de VVD, die de stopzetting van deze infiltratieprojecten had geëist. Overigens heeft de minister niet met zoveel woorden bevestigd, dat de VVD onderdaan de CID heeft bevestigd. De CID deed van het inlichtingenwerk bring met mee dat daarvoor geen inlichtingen op particulieren kunnen worden verstrekt, aldus De Ruiter.

De minister legde er ook de nadruk op, dat de veronderstelling van de VVD dat de CID agenten die de bende zou laten infiltreren, door hem niet wordt onderschreven. De Fatima-affaire zou het licht door de publicatie van CID-dossiers, die de acties opzocht uit een kantoor in Utrecht had ontvreemd.

Verdachte: „Ik schaam me niet voor pedofilie“

(Van een onzer verslaggevers)

UTRECHT — Nadat de 29-jarige B. van Schinkel, die de politie had geklaagd was de politie een onderzoek begon naar het kortzondig nadel en wafel van de 40-jarige Utrechtse G. de Z. en de 67-jarige P. B., die beiden veel kinderen en de Z. zeven kregen. Volgens officier van justitie mr. J. Kraemer hadden de mannen onderling gespeeld met de minderjarige. Ze zette tegen B. een grangingsinval van een jaar en van de Z. zeven maanden, waarvan vier maanden voorwaardelijk.

Beide verdachten kwamen er

voor uit pedofilie te zijn. B. vertelde rechtspraakpresident mr. P. W. van Schinkel dat hij heel veel van kinderen hield. „Een schaam ik me niet voor“, wegens zijn geartheid in B. sinds 1960 al verscheidene kinderen veroordeeld. De veroordelingen hebben hem echter niet van zijn vooruitgeleide afgebrakt, ook een TBR niet. „Ik heb de handelingen niet gedaan met het besef dat ik het tegen de wet deed. Het gebeurde niet steekom, ook heb ik de kinderen niet verboden er over te praten. Ik was er heel open over“.

Volgens de officier van justitie waren de contacten niet zo on-

schuldig als B. het deed voorkomen. „Bij ware liede voor het kind worden de gevoelens van het kind gerespecteerd. Bij uw pedofiele relatie werden uw eigen gevoelens vervuld“, zei de officier tegen B. „U brengt een kind in psychische meelieënrecht en ontneemt de ouders het recht om hun kind in vrijheid, ook de seksuele op te voeden.“

Tegen B. stelde de officier een lange straf, omdat hij met meer minderjarige jongens en meisjes contact had gehad. „U heeft de jongens en meisjes om geen kinderen meer over de vloer te laten komen“, vertelde de Z. „U bent behoorlijk geschrokken van het hele justitiële onderzoek“. Volgens zijn advocaat mr. Vermeulen had het al een „gevangenisstraf weinig zin“. „Wat kopen we ervoor. Op sluiting is een straf voor jongens, maar in dit geval schiet niemand daar wat meer op. De kinderen niet en bij ook niet“.

De rechtbank doet op dinsdag 11 juni uitspraak.

Zeven jongens gepakt na slaan homofiele man

AMSTERDAM (ANP) — Zeven jongens van 14 tot 16 jaar die ervan worden verdacht een 52-jarige homofiele man te hebben beroerd en mishandeld, zijn in Amsterdam door de politie aangehouden.

Dat liet de VVD de politie met enige ophef aan te dringen op een anti-discriminatie wet. De jongens lazen zelfs doorsearcheren dat zij met de PvdA een initiatiefwettentwerp willen maken als het kabinet er niet uitkomt. „Dan denken wij inderdaad over“, zegt VVD-Kamerlid Rempt, „maar dat is geen geringe karren met de wielde juridische problemen, het zal de nodige tijd vergen.“

Niet als de inperking van het Marmeren en de inperking van het criminaliteitsplan is de anti-discriminatie wet „een punt van aanschuifende wet“ en zal derhalve op verdere „een volgende CDA kan worden gelegd.“ (O.C.)

Vk 21

State Bans Homosexual Foster Homes

By Dudley Cledin

New York Times Service
BOSTON — Massachusetts, after two weeks of intense public debate, has announced a policy that would essentially prohibit what has been largely possible in every state: the placement of foster children in the care of homosexual parents.

In the future, Massachusetts will ask the sexual preference of anyone applying to be a foster parent. If W. Johnston, head of the Department of Human Services, said Friday.

It will seek to place children only in traditional family settings, he said. That is, with relatives, or in families with married couples, preferably with parenting experience and with some available to care for foster children.

The decision grew out of a controversy surrounding the fact that the state had placed two young brothers in the care of a male couple who had been caught about their homosexuality. But Governor Michael S. Dukakis denied that the new policy discriminated against homosexuals.

„We're not talking about sexual preference here, we're talking about what's in the best interest of the children“, the governor said, adding he was not in a homosexual home environment.

„I think that's what the vast majority of people in this country believe“, he said. „I believe it.“

Jeff Leff, acting executive director of the National Gay Task Force in Washington, said Massachusetts is denying the fact that a gay couple can create a loving family and a loving environment for children, and that's unfortunate for the children, and for the couples who want to be parents.

Before the action Friday, no state required into the sexual preference of potential foster parents. In most other states, as here, the subject has not been a matter of public or legislative debate, and no state laws or standards barred homosexuals from being approved as foster parents.

The debate here arose more than two weeks ago when the Boston Globe reported the placement of two children, one 3 and the other almost 2 years old, with Donald Babes and David Jean, two men who had lived together for almost a decade. They wished to adopt the children and had applied to be foster parents as a first step.

The state removed the boys to another foster home that day, although the Department of Social Services had approved the placement with the men after a year's investigation of their home life.

David Scordina, a Boston city councilman and the only openly homosexual member of the city or state governments who is openly homosexual, said Friday that „the statement is a very widespread in the gay community“, particularly over the language of an amendment adopted Thursday by the Massachusetts House in a 112-28 vote.

The amendment, to be considered by the state Senate this week, would ban the placement of foster children with homosexuals.

'Achter iedere struik loert 'n reze man'

Van onze correspondent
NEW YORK Afbeeldingen
van vermiste kinderen vervolgen
de Amerikanen de ganse dag. Ze
staan op pakken melk en plastic-
tassen, op aanplakbiljetten en op
foto's. De televisie zendt ze uit
aan de kranten drukken ze af. Heel
Amerika - die indruk krijgt men -
is op zoek naar een maar schatting
anderhalf miljoen kinderen dat
jaartijks in de verschillende sta-
ten verdwijnt.

De media, firma's en autoritei-
ten verdringen elkaar met inva-
len hoe men de vermisten op het
spoor kan komen en zij scheppen
een sfeer die volgens kritische
waarnemers al trekken van een
collectieve hysterie vertoont.
Zelfs president Reagan gaf maand-
ag nu nogt aan een groots op-
groeit zoekactie van de televisie-
maatschappij NBC. Tevoren werd
voor de derde keer een film ver-

toond die het lot schildert van een
ontvoerde en later vermoorde jon-
gen.

Overal verschaft men raad hoe
men kinderen bijbrengt voor
vreemden uit de weg te gaan. Op
circus Ringling Bros. and Barnum
and Bailey verspreid op het open-
blik onder zijn bezoekers een bro-
chure met 19 desbetreffende tips.

De federale politie FBI heeft meer
dan 28.000 jongelui ingevoerd in
haar computersysteem, maar het
systeem lijkt rondt dat maar vijf
staatsen voorschrijven dat ver-
misingsovernamen aan de dienst
moeten worden doorgegeven. In
Florida werd zelfs een particulie-
re Kinder-Oppering B.V. opre-
cht, maar er bleek een lichte
aan te zitten: drie medewerkers
hadden een strafblad.

In een aantal steden kan men
zijn kinderen op videoband laten
zetten, om een eventuele identifi-

cering te vergemakkelijken. El-
ders worden met het oog hierop
vinger- en zelfs gebitsafdrucken
van kinderen verzameld.

Het lijkt wel alsof de rattenvan-
gen van Hamelen door de Vere-
nigde Staten trokt af, zoals ie-
mand schreef, 'achter elk boje
viele oude mannen wachten op
hun kans om een kind te grijpen'.
In feite worden in Amerika per
jaar ongeveer 20.000 kinderen
door vreemden meegenomen,
meestal seksueel misbruikt en di-
kwijl ook vermoord. Vervut het
grootste aantal gevallen echter
heeft een andere achtergrond, en
de meest voorkomende is
echtscheiding. Gemiddeld een
half miljoen kinderen wordt niet
door iemand met onbetamelijke
intentie misdadige bedoelingen,
maar door vader of moeder ont-
voerd, afhankelijk van de vraag
aan wie zij bij een echtscheiding
werden toegewezen.

Onder de eerste kinderen die de
dag na de actie van NBC werden
gevonden, waren er drie die, me-
reendeels al enkele jaren, woonden
bij hun vader. Aangezien de Vere-
nigde Staten geen meldingsplicht
kennen, was het een vader niet
moeilijk gevallen zijn kind te
'ontvoeren', ermee naar een an-
dere stad te trekken en zo te
ontsnappen aan opsporing door de
moeder en de overheid.

De grote meerderheid van
verdwinden kinderen echter
naar schatting ongeveer een mil-
joen - is noch door vreemden noch
door vader of moeder meegenomen,
maar is gevoerd van huis
weggevoerd naar een deel uit zijn
voor avontuur maar ook voor een
deel omdat zij het thuis niet meer
konnen harden.

Jugend en seks: de Vara op Polynesië

GA 22

Lesbisch op school Tr 15

Het gemiddelde die mens. Deze
eewenoude waarheid doet
nog steeds opduiken bijvoorbeeld
tijdens sollicitatieproeven.
Zeker in den tijd van maale
werkloosheid zorgt iedereen die
voor een sollicitatiegesprek
wordt uitgenodigd ervoor dat
alles mogelijk uit de verf te ko-
men. Vrouwen weten bijkon-
derlijk dat een toekomstige
werkgever niet zelden zal vragen
wanneer zij tijdens het sollicita-
tiegesprek strikt vertelt
zwager te zijn dan wel sich
niet te verheugen op haar aan-
staande verlovding. Dus bou-
den ze nu bond wanneer sa-
ken als den tijd sprake komen
om tekenen het gevoel wat
nu is je moeilijkheden op de
hals halen?

Want die komen er, daar weten
lesbische vrouwen die werk-
zaam zijn in het onderwijs van
men te praten. Een aantal van
hen komt uitgerust als bod
in het onlangs verschenen
boek 'Jij is ook al Ervaren van
lesbische vrouwen in het
onderwijs'. Hiden Gertjes,
Elly Lammers, Margaret Par-
vellet, Astrid Verschuuren en
Caroline Zegerman hebben
telling lesbisch vrouwen in
het onderwijs van hun ervar-
ingen in onderwijzend. Met
tijdens het sollicitatiegesprek
gevoel vertellen dat je les-
bisch bent of moet je zeggen
dat je wel met een vrouw sa-
menwoont maar... Maar, geen
seksuele relatie mee heb je
dat niemand er bang voor
heeft te zijn dat scholieren het
verkeerde voorbeeld krijgen?

Op elke school lopen lesbische
meesters en leraren rond, al-
sude schrijfsters. Ze hebben
so haar contacten en vrien-
dschappen onder de reit van de
schoolbevolking en kunnen
verleiden worden, met dat le-
den blijft vaak ontschuldig.
Vooroordelen en stereotypen-
ingen maken dat het 'lesbisch
scholieren' zich niet zelden
voor het grootste deel onder-
drukt afspelen', schrijven zij.

Twee gintrover vrouwen
verleiden dat zij vóór se een

sollicitatiebrief schreven eerst
contact achen met de direct-
tor van de desbetreffende
school op een brief te ver-
menen hoe er op zijn school tegen
het lesbisch zijn wordt aan-
gekeken. Immers wat heb je er-
aan de sollicitatie, want
blijkt dat je seksuele geor-
dent een struikelblok blijkt te
zijn? Ze namen de gesprekken
op een bandje op.

Reactie van de directeur van
een christelijke mavo in Velp
op de vraag of Annie met haar
vrienden op een schoolfeestje
kon verschijnen: 'Ik denk dat
u daar in dat opzicht heb
voorzichtig mee moet zijn.
Want die dingen liggen heel erg
teer. Daar ben ik heel erker
in. Ik denk dat u daarmee
moeilijkheden nu krijgt. Dat is
een gesdiscrimineer hoe. Als
u vraagt of u kan solliciteren
en andere leraren zouden u ko-
mpeten, dan zou dat geen be-
waar zijn. Maar u heeft ook
wel die dingen in het kind ge-
lezen van de manier die lid is
de communistische partij en
daar in de klas een beetje
opgevoerd, deze categorie ligt helemaal
niet te buiten, in de pers moet
programma's zijn er wel. Samen met kinderpsychologe Ingrid
Ponjaert uit Brussel moet ik een inleid-
ing houden.

Ingrid Ponjaert gaf een beschrijving van
de gemeentelijke processen bij jongeren, waarbij ze,
in tegenstelling tot de omroepen, onderscheid
maakte tussen de groep 'veertien' tot zestien
jahren en de oudere groep 'veertien' tot zestien
jaar wel nodig was speciale programma's te maken,
zeker voor de laatste. Omdat het jonge
menschen zijn die in principe in discussie zaken
geïnteresseerd zijn en de meeste van boven de
veertien. Bovendien, wie van de zestien tot
veertien jaar nog zwaar verslaafd is aan tele-
visie, zou wel eens vooraf een probleem
hebben in de school. Om de school te helpen. Op de
leertijd heb je immers wel wat anders te doen.

Konstatierende dat die programma's toch be-
staan en dat er ook wel enig beslaanend is
Ponjaert en de andere de beschalichte
uitzendingen. Want een makelaar van Parplex
(NCRV) illustreerde dat zit op de videomid-
del, wanneer een gezonde jongere overal te
vinden is, behalve in de televisie huismaak.
De aanwezige programma's maken van
goede wil en hun ontmoeting kan zeker
hebben. Maar de dienst wordt natuurlijk ont-
maakt door hogerop - en die komen niet op zo'n
symposium. Trouwers, programma's maken
wie ik me nogal kwaad maakte, zoals het teem

Bij het pubbezoek bleek de Nederlandse
kamers niet katholiek genoeg te worden
geacht. Een seks op de Belgische zender leerde
hoe het ook kan, een shot van een plein met
mensen van afstand genomen, met in het
midden een artikel waarin de paus in close-up.
Een elektronisch beeld van Van alle omkom-
tingen die hij hier had, vond ik die met de
jongeren het meest ontroerd. Dat is 'de oude
mens' op zijn best, en hetzelfde kan van de
jeugd worden gezegd.
Hun vertelgenwoordigers stelden vragen die ze
hem al eerder hadden toegestuurd: '...Is het echt
waar dat het voor het huwelijk niet mag?' Ze
gaf op de grond zijn een vorm, 'Dat heb je
goed begrepen'. Waarop de kleine maas
van jongeren die op grote afstand van het
podium staat in geluch uitbrak en sonderd:
'Jan Peet, twee, wie je leven niet'. Een in alle
opzichten positieve instelling, die haar beko-
ning vond in een gedachte en gezongen ver-
beelding van de strijd tussen Goed en Kwaad,
waarin kostuuming, choreografie en Alpha
Sleaz direct terugverpoot op de 'leekspee-
len' uit de Rijkse Roomsse jaren. De EO-staf moet
tenderkendend toegelaten hebben hoe hun
tutty- en kusanendend glorieus werd geel-
gen - en dat nog wel door Roomsse.

Terug naar jongeren op de televisie. De Sticht-
ing voor het Kind organiseerde een Kinder-
symposium, direct over 'Informatieve
programma's voor jongeren van veertien tot
veertien'. Wordt over kindertelevisie al weinig
gepubliceerd, deze categorie ligt helemaal
niet te buiten, in de pers moet
programma's zijn er wel. Samen met kinderpsychologe Ingrid
Ponjaert uit Brussel moet ik een inleid-
ing houden.

Ingrid Ponjaert gaf een beschrijving van
de gemeentelijke processen bij jongeren, waarbij ze,
in tegenstelling tot de omroepen, onderscheid
maakte tussen de groep 'veertien' tot zestien
jahren en de oudere groep 'veertien' tot zestien
jaar wel nodig was speciale programma's te maken,
zeker voor de laatste. Omdat het jonge
menschen zijn die in principe in discussie zaken
geïnteresseerd zijn en de meeste van boven de
veertien. Bovendien, wie van de zestien tot
veertien jaar nog zwaar verslaafd is aan tele-
visie, zou wel eens vooraf een probleem
hebben in de school. Om de school te helpen. Op de
leertijd heb je immers wel wat anders te doen.

van Vana's je Ziel meer, ontbraken ook. Zo had
ik kritiek op de manier waarop zij insect hebben
'behandeld'. Een depper van een
meisje over haar treurige ervaringen was inge-
bed in een aantal schandelijke vragen door
presenteraar/indirecteur (I) Michel Praal,
gesteld aan jonge passanten in een drukke
winkelstraat. Wel gelach en kleine grappen
waren het te verwachten resultaat, kamers die
niet van storende buren, dan wel van jongerenheld
Praal. 'Doe je het wel met je vest?' was
de vraag aan een meisje. Vóórslaan die niet
weten hoe stoer ze zich moeten voordoen om
zaar in de pubertairen te vallen. Een vorm
waarin de presentatie problemen veroorzaakt
tussen op een 'geintje', waarbij een
onderwerp enkele minuten mag overschrijden.
Toch was ik nog wel ontroerd over mijn eerste
woorden, want ik zie ook niet alles en het kon
een incidentale ontroeping betreffen. Maar in
de werkloop over de 'magazines' werd de
kerf wel ontroepen. Je ziet maar bleek het
minst te denken tussen de fragmenten uit vier
programma's. Dit keer sloeg de klok 'leek'.
Obligate straatinterviews weer met jongeren:
'Wat vind je van seks?' '...Hoe heb je wel eens
geleden?' Daar staat zo'n meisje met een
microfoon onder haar neus, held Praal tegen-
over zich plus een kameraman. Het enige juiste
antwoord is een rotschap tegen het orkest of
het pubbe, maar wie is zo ad rem? Dus zag
een jongen ongeveer zachtjes: 'Ligt me wel
leuk', om zich prompt niet te schrikken: nu weet
iedereen dat het... '...je hebt het nog nooit
gedaan?' vraagt de seksuele bevrijder me-
reer. En je ziet de jongen zijn laatste kans
geven en zegt: 'Ja, wel'.

Dan het degenetische die minuten de
openheidprofiel op bed gezeten met een
zeventienjarige meisje dat vanaf haar twaalf-
de... De eerste tijd was het heel leuk, maar
nu waren het prachtige ervaringen. 'Jij doet
de Grote Vana-Saanaquid, die niet als haar
verhaal suggereerde dat je er eigenlijk niet
meer mee kunt beginnen. De eerste
keer' was in een... '...je hebt het nog nooit
gedaan?' vraagt de seksuele bevrijder me-
reer. En je ziet de jongen zijn laatste kans
geven en zegt: 'Ja, wel'.

Wat ik te denken bij met de veranderingen
van een Belgische bij met de veranderingen
in jongerenprogramma's hun eigen illustraties
ontvangen. Wel onbeschamde nieuwsgierig, als
een antropoloog op een... '...je hebt het nog nooit
gedaan?' vraagt de seksuele bevrijder me-
reer. En je ziet de jongen zijn laatste kans
geven en zegt: 'Ja, wel'.

WALTER VAN DER KOOI